1954
MAR 3 1954

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Cable Address: LATAMERIKA
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

12./240 n-rs. SESTDIEN, 1954. G. 13. FEBRUĀRĪ 4. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
Telegrammu adrese: LATAMERIKA
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINAJUMU MAKSA:
sīkl. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 sleja

LATVIEŠU AVANGARDS EIROPĀ

Plkv. V. Janums stāsta par latviešu dzīvi Vācijā

Betlemes baznīcā Bruklīnā svētdien, 7. februārī, pēc dievkalpojuma dievlūdzēji, kas bija sanākuši kuplā skaitā, pulcējās baznīcas apakšējās telpās, lai noklausītos plkv. V. Januma ziņojumu par latviešu dzīves apstākļiem Vācijā.

„Vācija vairs nav tāda, kādu jūs atstājāt," teica plkv. Janums. „Saimnieciskā dzīve atplaukusi apbrīnojami ātri. Valsts dzīvi ar drošu roku vada kanclers Adenauers. Pēdējās vēlēšanās par viņa partiju nodots vairāk balsu kā pat Hitleram tanī laikā, kad viņš pārņēma varu.

VĀCIJĀ PALIKUŠI „IZSKRĪNĒTIE"

Pirmajā laikā pēc latviešu lielās izceļošanas uz citām zemēm palicējos bija manāma zināma nospiestība, bet tagad mēs esam atkal atguvušies. Latviešu centrālā komiteja Vācijā reģistrējusi 10.250 latviešu. Bez tam vēl būs kāds tūkstotis, kuri nav atsaukušies aicinājumam reģistrēties. Vācijā palikušai latviešu grupai raksturīgs ir tas, ka zems darba spējīgo procents, tie ir „izskrīnētie". Gandrīz katrā ģimenē ir kāds invalids vai slimais. Apm. viena ceturtā daļa, vai 2.595 ir tādu, kas jāaprūpē — invalidi, slimie, pusbāreņi, atraitnes, vecie ļaudis. Invalidi saņem pensijas no vācu valdības. Invalids, kas zaudējis 75 proc. darba spējas, saņem 108 DM mēnesī, bet kas zaudējis 100 proc. darba spēju — 183 DM un vēl kopšanas naudu, kas iztaisa ap 300 DM mēnesī. Viņiem ir nepieciešams moralisks atbalsts.

Pēc Baltijas centrālo komiteju ierosinājuma Vācijas Bundestags pagājušā rudenī pieņēma likumu, kas paredz pensijas Latvijas, Lietuvas un Igaunijas bij. valsts darbiniekiem, ja tie sasnieguši 65 g. vecumu. Izpildinstrukcija pie šī likuma nav vēl pieņemta.

Mūsu tiesības Vācijā regulē likums par bezdzimtenes ārzemniekiem, pēc kura mēs esam pielīdzināti Vācijas pilsoņiem. Praksē tomēr vienu otru reizi nākas sastapties ar dažiem šķēršļiem. Darba iespējas Vācijā ir apmierinošas, lai gan skaita ap 1,6 miljoni bezdarbnieku. Ir grūti atrast darbu šlezvigā - Holšteinā un Lejassaksijā, turpretim Vestfālē darbu var atrast katrs. Algas ziņā vislabāk situētā latviešu grupa ir sardžu un darba vienību vīri. Šinīs vienībās valda možs latvisks gars un šie vīri ir snieguši lielu atbalstu Centrālai Komitejai un Daugavas Vanagiem.

Aprūpes darbs ir saskaņots. DV iekārtojuši aprūpējamo kartotēku, lai vienlīdzīgi sadalītu pabalstus. DV uzņēmusies invalidu, karavīru, atraitņu un bāreņu, kā arī visu TBC slimnieku aprūpi. Pie LCK pastāv pašpalīdzības fonds māc. Abakuka vadībā, kas aprūpē slimos un vecos. Bez tam vēl pabalstus izsniedz arī archibīskaps T. Grīnbergs.

PUSE VĒL DZĪVO NOMETNĒS

Lielā tiesa nometņu ir likvidēta. Vācu valdība ir izbūvējusi bēgļu vajadzībām ciematus. Par divu istabu dzīvokli ar virtuvi šinīs ciematos jāmaksā 35—45 DM mēnesī. Bet latviešu ģimenes, kur nav īstā pelnītāja, arī šo īri nespēj samaksāt. Ziemeļvācijā bēgļu ciematu nav. Sakarā ar to apm. puse latviešu arvien vēl dzīvo nometnēs.

VIENĪGĀ LATVIEŠU ĢIMNAZIJA BRĪVAJĀ PASAULĒ

Lai gan materiālā ziņā mēs neesam tik labi nostādīti kā jūs Amerikā, mēs esam pamatoti lepni uz saviem sasniegumiem kultūras dzīvē. Bonnā darbojas Baltijas institūts, kur strādā latviešu zinātnieki. Augustdorfā darbojas latviešu ģimnazija, kas ir vienīgā brīvajā pasaulē. Mēs esam lepni, ka esam to noturējuši, un tāpat skolēni ir lepni uz savu ģimnaziju. Ģimnazijā ir 43, bet pamatskolā 44 skolēni. Ģimnazijā ir 10 skolotāju, no kuriem 4 algo vācu valdība, vienu — luteraņu federācija un vienu — LCK. Pārējie saņem pabalstu. Pie ģimnazijas pastāv internāts, un vecāki var sūtīt savus bērnus arī no attālākām vietām. Par internātu jāmaksā 30.00 DM mēnesī. Bet ja kāds nevar samaksāt, to atbrīvo no maksas. Bez tam darbojas papildskolas bērniem, kas apmeklē vācu skolas.

Daugavas Vanagiem Hamburgā ir koris, bet Augustdorfā darbojas teātra trupa. Mums ir palikuši vairāki latviešu gleznotāji, dziedātāji, rakstnieki. Vācu publikas vispārēju atzīšanu ir iegūvusi mūsu dziedātāja Brīvkalne, kas tagad uzstājas Esenes operā.

Mēs rīkojam sanāksmes 14. jūnijā un 18. novembrī. Cilvēki izrāda lielu atsaucību un ierodas uz šiem sarīkojumiem pat no attālākām vietām.

Mums ir izveidojusies ļoti cieša sadarbība ar igauņu un lietuviešu centrālām komitejām. Visus iesniegumus Bonnas valdībai vienmēr paraksta visu trīs komiteju priekšsēži.

BALTIJAS VĀCIEŠI MEKLĒ SADARBĪBU AR MUMS

Arī Baltijas vāciešu grupa ir izteikusi vēlēšanos sadarboties ar mums. Visur, kur nācies sastapties ar Baltijas vāciešiem, tie ir izrādījuši mums retu labvēlību. Tie meklē izdevību apņurināties ar mums, pie kam viņu pirmais jautājums ir: „Vai Latvijā pēc atbrīvošanas ņems mūs pretī?" Vācijas iedzīvotāju izturēšanās pret mums ir labvēlīga. Viņiem ir savi bēgļi un tādēļ tie mūs saprot. Simpatijas pret mums ir pamodinājuši kara gūstekņu stāsti, kas atgriezušies no Padomju Savienības. Daudzi no tiem ir bijuši Latvijā un tie stāsta, ka latvieši snieguši viņiem palīdzību, riskējot ar savu drošību.

LATVIEŠI AUSTRIJĀ

Austrijā palikuši 119 latviešu, to starpā 9 invalidi un 60 aprūpējamie. Viņu stāvoklis ir grūtāks kā Vācijā. Invalidi tur nesaņem pensijas. Arī valdības iestādes neizrāda preimnākšanu. Austrijas latviešiem ir vajadzīgs procentuāli lielāks pabalsts kā Vācijā.

„Pēc lielās izceļošanas, Vācijā palikām kā latviešu arjergards, pie kam ne sevišķi cīņas spējīgs. Bet mēs esam atguvuši savu cīņas gribu un pārvērtušies par latviešu avangardu, kas ir vistuvāk Latvijai un ir gatavs uzņemties visas tās grūtības, kādas varētu nākt." Ar šādiem vārdiem pulkvedis nobeidza savu runu.

LAI VĒL GYVA AMŽIUS IL GIAUSIUS LIETUVA!

PREZIDENTS RĪ BRĪDINA PASAULI

No Seulas pienākušas sensācionālas ziņas, ka Dienvidkorejas prezidents Singmans Rī ļoti nopietni gatavojoties kara atsākšanai Korejā. Žurnālistiem Rī esot paskaidrojis, ka viņš paredzējis atsākt uzbrukumus ar vai bez amerikāņu palīdzības. Par iespējamu kara darbības atsākšanas termiņu Rī neko tuvāk neesot izteicies, vienīgi uzsvēris, ka laika paliekot arvienu mazāk: „Mums ir vai nu jārīkojas, vai arī jāaiziet bojā."

No līdzšinējiem Rī draudiem viņa pēdējā runa atšķiras ar to, ko viņš esot vairākkārtīgi atkārtojis, ka viņa draudi šoreiz neesot tukši vārdi un ka viņš patiesi to domājot, ko viņš sakot. Dienvidkorejas prezidents asi kritizēja Sav. Valstu politiku un amerikāņu veltīgos mēģinājumus vienoties ar komūnistu Ķīnu Korejas jautājumā. Pēc Rī domām tā ir muļķīga cerība, ka amerikāņi iedomājas Korejas apvienošanu panākt miera ceļā.

Savus jaunos draudus par Korejas kara atsākšanu Rī pamatoja uz sekojošām varbūtībām:

1) Komūnistu Ķīna nekavēsies ar Korejas kara atsākšanu, tiklīdz viņa tam būs gatava.

2) Ķīnas komūnisti nav atmetuši cerību kādu dienu valdīt pār visu Koreju. Komūnistu Ķīna noteikti uzbruks.

3) Pašreizējais pamiers ir tikai izdevība bruņošanās palielināšanai un laika iegūšanai.

Tālāk Dienvidkorejas prezidents paskaidroja, ka viņam esot droša informācija, ka pašreiz komūnistu spēki Ziemeļkorejā esot daudz lielāki nekā pamiera sākumā. Komūnisti esot saņēmuši dažādus jaunus ieročus no Padomju Savienības, kā arī krievu aviāciju un daudz smago tanku.

Pieskaroties savai ciešajai apņēmībai panākt Korejas apvienošanu, Rī sacīja, ka ja arī komūnisti neuzbruktu (kam gan viņš absolūti neticot), ka arī tad dalīta Koreja nevarot eksistēt. Pēc Rī domām kaŗu viņa paša zemes atbrīvošanai nevar ieskatīt par agresiju. „Mēs gribam tikai to, kas ir mūsu."

Pašreiz Rī savu politiku balsta uz cerībām, ka sabiedrotajiem izjuks sarunas Berlīnē un nekas neizniks no Korejas politiskās konferences rīkošanas ar komūnistu Ķīnu. Tādā gadījumā Dienvidkorejas prezidentam būtu izdevies pierādīt amerikāņiem, ka ar komūnistiem sarunāt nevar. Korejas kara atsākšanu tātad var gaidīt tai pašā laikā, laikā, kad amerikāņi būtu visvairāk sašutuši par komūnistu ietiepību.

Molotovs organizē Eiropas aizsardzību

No Berlīnes ziņo, ka sabiedroto ārlietu ministri esot noraidījuši Padomju Savienības ārlietu ministra Molotova priekšlikumu par jauna Eiropas aizsardzības plāna veidošanu. Jauno plānu izstrādājusi Padomju Savienība, un tanī paredzēts, ka Eiropas drošības organizācijā vajadzētu ietilpt 32 valstīm, bez Sav. Valstu un Anglijas līdzdalības. Molotova jaunākais sauklis ir: „Eiropu eiropiešiem". Jaunais komūnistu izstrādātais Eiropas aizsardzības plāns ne vien iznīcinātu Ziemeļatlantijas organizāciju, bet tanī paredzēta arī vislielāko krievu sapņu piepildīšanās — amerikāņu izvākšanās no visām Eiropas bazēm. Pēc Molotova domām Eiropas aizsardzībai vajadzētu balstīties uz Padomju Savienības — Vācijas un Francijas savstarpējas sadarbības pleciem.

Molotova runai atbildēja Francijas ministrs Bido, kas Berlīnes konferences laikā ir parādījis visai pasaulei, ka vēl ir valstsvīri, kas, Molotovam acīs skatīdamies, pasaka taisni to, ko viņi domā. „Mums vienmēr no kaut kā jāatsakās," sacīja Bido. „Bet no kā tad atsakās Padomju Savienība?"

„Man kā francūzim," turpināja Francijas ārlietu ministrs, „nav ne mazāko ilūziju par to, kas notiktu Eiropā, ja amerikāņi pārtrauktu Eiropas aizsardzību". Un šoreiz var droši sacīt, ka Bido nerunāja par briesmām, kas varētu draudēt no Vācijas.

Bez tam vēl Anglijas un Francijas ārlietu ministrī noraidīja kādu citu komūnistu priekšlikumu, kas paredzēja visu okupācijas spēku izvākšanu no Vācijas, atstājot vienīgi nelielas sardžu vienības. Sabiedrotie noraidīja ar Molotova priekšlikumu par Vācijas militārisma neitrālizēšanu nākotnē.

Sakarā ar augšminētajiem komūnistu priekšlikumiem Berlīnes konferencē runāja Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless, kas noteikti deklarēja, ka komūnistu priekšlikums atstātu ne tikai Vāciju, bet arī lielu daļu Rietumeiropas atklātu agresijai no ārpuses. Dalless uzsvēra, ka Eiropa pašreiz ir sadalīta starp tiem, kas tikuši iesūkti padomju blokā un starp tiem, kas negrib tikt uzsūkti. „Cik tālu tas atkārājas no Sav. Valstīm," sacīja Dalless, „mēs esam pārliecināti, ka mēs netiksim uzsūkti."

Malajas komūnisti bēg

No Malajas ziņo, ka angļu spēkiem izdevies izcīnīt uzvaru pār Malajas komūnistiem. Komūnistu galvenā mītne bijusi spiesta Malaju atstāt un pārcelties uz Indonēzijas salu Sumatru. Vēl gan Malajas džungļos otrodoties un operējot vismaz 6000 pārliecinātu komūnistu partizānu, bet tā kā viņu tiešā vadība vairs neatrodas Malajā, tad domā, ka viņu aktīvitāte būs stipri traucēta un daudz mazāk bīstama, nekā tas bija līdz šim.

Protams, tagad pastāv iespēja, ka komūnisti mēģinās uzkundzēties Indonēzijā. Jau tagad vairākas no daudzajām Indonēzijas salām atrodas komūnistu varā.

BERLĪNĒ RUNĀ PAR BALTIJAS VALSTĪM

Dalless atgādina Molotovam nepatīkamas lietas

Četru ārlietu ministru konferencē Berlīnē ASV ārlietu ministrs Dalless savā runā pateica, ka Molotova plāns esot mēģinājums paplašināt Padomju bloka robežas līdz Reinai, Austrumvācijas valdība esot padomju varas iecelta. Ja tur nebūtu 22 padomju divīzijas, šo valdību jau sen būtu nogāzuši strādnieki, kas savā izmisumā sacēlās pag. gada jūnijā. Tas ir tas režīms, ar kuru Rietumvācijas valdībai būtu jāved sarunas uz vienlīdzības bāzes.

Tālāk Dalless savā runā teica sekojošo: „Es atceros, ka 1939. gada oktobrī padomju ārlietu ministrs paskaidroja, ka savstarpējās palīdzības pakts, kas nesen nolīgts ar Igauniju, Latviju un Lietuvu", nekādā gadījumā nepāredz Padomju Savienības iejaukšanos, kā daži ārzemju laikraksti to mēģina izskaidrot. Mēs deklarējam, ka visas šīs aplamās runas par Baltijas valstu sovjetizāciju nāk tikai par labu mūsu kopīgiem ienaidniekiem un pretpadomju provokātoriem."

Bet atceroties to, kas notika pēc dažiem mēnešiem ar Igauniju, Latviju un Lietuvu, un redzot, ka tāds pats liktenis piemeklējis Austrumeiropas valstis, lietojot metodes, kādas pēc padomju priekšlikuma tagad būtu lietojamas arī Vācijā, nav brīnums, ka mēs esam skeptiski attiecībā pret padomju priekšlikumu brīvības atjaunošanai Vācijā."

Berlīnes konferencei sākoties vairākas baltiešu organizācijas dažādās zemēs nosūtīja trīs rietumvalstu ārlietu ministriem lūgumus aizstāvēt arī Baltijas valstis. Iespējams, ka šīs vēstules bijušas ierosinājums Dallesa runai.

BALTIEŠU PATEICĪBA DALLESAM

Sakarā ar ASV ārlietu ministra Dallesa pēdējo runu Berlīnes konferencē Komiteju Latvijas, Lietuvas un Igaunijas brīvībai pr-sēži nosūtījuši Dallesam uz Berlīni telegrammu, kurā izsaka dziļi izjustu pateicību par to, ka viņš konferencē atklājis Padomju Savienības varmācīgo un viltīgo rīcību pret Baltijas valstīm, kas šīs valstis noveda verdzībā. Tālāk telegrammā teikts, ka mūsu tautas joprojām turpina cīnīties par savas neatkarības atgūšanu.

Tirdzniecība ar komūnistiem strauji aug

Anglija mainīs līdzšinējo stāvokli

No Londonas ziņo, ka Anglija pašreiz esot uzsākusi cīņu par tirdzniecības paplašināšanu ar komūnistu valstīm, sevišķi ar komūnistu Ķīnu. Sakarā ar Apvienoto Nāciju lēmumu, kas komūnistu Ķīnu pasludināja par agresoru, pēdējā tikusi iesaistīta daudz mazākos tirdznieciskos darījumos ar brīvo pasauli nekā pārējās komūnistu valstis. Anglija tagad grib šo stāvokli mainīt. Vēl gan netiek runāts par stratēģiski svarīgiem materiāliem, bet visu pārējo vēlas ķiniešiem laipni piedāvāt.

Runājot par tirdzniecības paplašināšanu ar komūnistiem, Anglija tomēr aizmirst dažus vērā liekamus faktus. Un, proti, ka tirdzniecības laukā uz komūnistiem var palauties tikpat maz kā politiskā laukā un ka komūnistu sauklis „starptautiska tirdzniecība nodibina mieru pasaulē" īstenībā nozīmē, ka tirdzniecība nostiprina komūnismu Padomju Savienībā.

Pašreizējā Padomju Savienības tirdzniecības propaganda krieviem atmaksājas augļu augļiem. No visas pasaules pircēji un pārdevēji bariem vien gāžas uz Maskavu, lai, garās rindās stāvēdami, sagaidītu savu kārtu runāt ar Padomju Savienības tirdzniecības lietpratējiem.

Tā kā Sav. Valstis sākušas gatavoties uz importa samazināšanu un uz palīdzības samazināšanu pārējai pasaulei, tad krievi pareizi saprotuši, ka nu pienācis viņu tirdzniecības siena laiks.

Rietumu tirgotāju un valdību pārstāvju starpā Maskavāā var redzēt angļus, francūzus, argentīniešus, ēģiptiešus, beļģus un itāliešus.

No Anglijas Padomju Savienība grib pirkt kuģus, rūpniecības un elektriskās mašīnas. Tas angļu un visas brīvās pasaules saimnieciskā dzīvē ir milzu notikums. Bet tai pašā laikā angļi ir arī atklājuši, ka krievus piespiest pie līgumu pārakstīšanas nemaz nav tik viegli.

Krievi tirdznieciskajā laukā ir kļuvuši neredzēti rosīgi. Pagājušā gada laikā viņi ir paguvuši parakstīt tirdzniecības līgumus ar daudzām nekomūnistiskām valstīm, to starpā ar Arģentīnu, Beļģiju, Franciju, Grieķiju, Indiju, Persiju, Izraēlu, Itāliju un Zviedriju.

Krievi, tirgojoties ar pārējām valstīm, ir izstrādājuši savu tehniku, kas no krāpšanas atšķiras tikai vārda pēc. Un proti, krievi pērk ātri, bet pārdod lēni. Tā tirgojoties ar Franciju, krievi jau ir saņēmuši visu, kas viņiem pienākas, kamēr franči vēl nav ne lāgā sākuši. Padomju Savienība, būdama parādā, tomēr vēl prasa jaunu kredītu, un franči, kam tirgus ir dzīvības jautājums, nevar riskēt ar kredītu liegšanu, jo tādā gadījumā krievi var savus darījumus pārtraukt un Francija var palikt nesaņēmusi pat to, par ko jau Padomju Savienībai ir samaksāts ar Francijas ražojumiem. Tāpat krievi rīkojas arī Anglijā, Arģentīnā un citur.

NO PASAULES GALVASPILSĒTĀM

BERLĪNĒ

Līdzšinējās ārlietu ministru konferences laikā Padomju Savienības ārlietu ministrs paveicis kaut ko tādu, kas viņam pašam sākumā pat prātā nevarēja ienākt. Un, proti, Molotovs Berlīnē bija nodomājis darīt visu, lai panāktu savstarpēju šķelšanos sabiedroto starpā. Tagad izrādās, ka Molotovs panācis taisni pretējo un ka trīs Rietumu sabiedrotie pašreiz saprotas daudz labāk nekā līdz šim. Šī saprašanās sākās ar to, ka Francijas ārlietu ministrs jau laikus pamanīja aķi krievu ēsmā un kad Molotovs aicināja Bido uz slepenām sarunām Padomju Savienības un Francijas starpā, pēdējais lika priekšā, lai šai slepenajā sēdē piedalās arī Sav. Valstis un Anglija. Līdz ar to Molotova cerības par ātru Francijas „iekarošanu" tika iznīcinātas.

Sabiedroto ārlietu ministri, kaut arī pašreizējā sastāvā sadarbojas pirmoreiz, visu laiku turas pie kopēja plāna, tā Molotova dzīvi padarīdami krietni grūtāku. Bez tam Bido nekad nav uzticējies Padomju Savienībai un ir viens no tiem Francijas valstsvīriem, kas aizstāv Eiropas armijas ideju.

Molotovam ir noteikts naids pret Eiropas armiju. Un jo vairāk viņš par to runā un uztraucas, jo Rietumos izredzes pieaug, kā šāda armija kādu dienu patiesi tiks nodibināta.

Tā Molotova pūles Rietumu šķelšanā ir izvērtušās ražīgā darbā Rietumu ciešākai vienošanai

Pašā Berlīnes konferencē šodien, tāpat kā tas bija gandrīz jau pirms trim nedēļām, nekādas ievērojamas pārmaiņas nav notikušas. Liekas, ka Maskava Molotovam būtu piešķirusi lielāku rīcības brīvību, kaut gan pēdējais vēl joprojām iet savu ierasto nē ceļu. Berlīnes konferencē runā Molotovs, kamēr viņa politika ir tīri stalliniska.

Vācijas apvienošanas jautājumā Pad. Savienības politika ir joprojām nemainīga. Runājot par Vācijas apvienošanu, krievi pastāv ka runa var būt tikai par neapbruņotu Vāciju, kuŗas valdībā komūnisti iespiestu pēc iespējas daudz savējo. Karstā kara gadījumā šāda neapbruņota Vācija ar valdību, kas būtu pilna komūnistiem, Padomju Savienībai sagādātu ērtu pastaigāšanās gājienu un garantētu drošu tramplīnu lēcienam uz Rietumeiropu.

Vācijas jautājumā atrisinājumu varēs panākt tikai tad, ja Molotovs mainīs savu dziesmu, kaut gan tādus brīnumus kārtis vēl pašreiz nerāda.

Paši vācieši kā Austrumvācijā tā arī Rietumvācijā dzīvojošie brīvas izvēles gadījumā nekavējoties pieslietos Rietumiem. Tādēļ komūnisti no brīvām vēlēšanām visas Vācijas apmērā baidās tikpat kā no nāves.

GVATEMALAS PILSĒTĀ

Pašreiz Gvatemalā atrodas ļoti spēcīgā komūnistu ietekmē. Komūnistu vara gan ir pilnīgi neporporcionāla ar viņu nelielo skaitu. Komūnisti sāk pavisam nomākt līdzšinējos Gvatemalas revolūcionārus, sākdami paši pilnīgi atklāti spēlēt pirmo vijoli Tas gan nepatīk Gvatemalas valsts prezidentam, bet darīt viņš tur nekā nevar. Komūnisti viņu izaudzināja un tagad no viņa barojas.

ROMĀ

Valdības maiņas Itālijā tagad kļuvušas par paradumu. Italijas vēlētāju balsis ir tik vienlīdzīgi sadalītas, ka nevienai partijai nav pietiekama pārākuma, lai spētu panākt spēcīgas un pastāvīgas valdības nodibināšanos. Kristīgiem demokratiem, kas vēl joprojām ir Italijas spēcīgākā partija, parlamenta vairākums ir ļoti niecīgs, tomēr ar jaunām vēlēšanām šī vairākuma palielināšanai viņi riskēt negrib. Komūnistu partija, ja arī ne pārāk liela, tad tomēr ir pietiekami spēciga, lai spētu sagādāt galvas sāpes katrai Itālijas valdībai. Līdz ar to arī nākošajai Itālijas valdībai paredzams īss mūžs, jo nav spēcīgas aizmugures. Nestabilajām valdībām tik bieži mainoties, nav domājams, ka tām varētu rasties iespēja atrisināt nopietnas politiskas un saimniecīskas problēmas, kas pašreiz apdraud Itālijas turpmāko eksistenci.

RIODEŽANEIRO

Sakarā ar kafijas cenu celšanos Brazilijā Sav. Valstis sākušas asi protestēt. Par to savukārt apskaitušies brazilieši un piedraudējuši boikotēt amerikāņu ražojumus. Sav. Valstu tirgum šāds boikots varētu izrādīties ļoti sāpīgs, jo Brazilija visā Dienvidamerikā ir lielākā Sav. Valstu preču noņēmēja.

Komūnisti, protams, šo stāvokli neatstāj neizmantotu, un Brazilijas strādnieki, kuŗu dzīves dārdzība kopš 1946. gada pieaugus vairāk kā uz pusi, nevar saprast kādēļ bagātie amerikāņi tā uz traucas par paaugstinātām kafijas cenām. Lieki sacīt, ka komūnisti ir šīs nesaprašanās aizmugurē.

Arī slepenās sēdēs nav panākumu

Sakarā ar konferences slepena jām sesijām politiskie lietpratēji izsakās, ka arī tur nekas vēl nav esot izlemts. Kad sabiedrotie piedāvājuši savu plānu, kuŗā paredzēts, ka krievi piespiedīs komūnistu Ķīnu nevilcināties ar Korejas politiskās konferences sasaukšanu, Molotovs šo priekšlikumu esot pieņēmis ļoti vēsi, nedodams sabiedrotajiem nekādus solījumus. Tai pašā laikā viņš ar pilnīgi ēzelisku spītību turas pie savām līdzšinējām prasībām par piecu lielvalstu konferences sasaukšanu ar komūnistu Ķīnas līdzdalību, kā arī par atbruņošanās konferences sasaukšanu ārpus Apvienotajām Nācijām tā, lai tur varētu darboties līdz arī tādas valstis, kas pie Apvienotajām Nācijām nepieder, un, proti, komūnistu Ķīna un Ziemeļkoreja. Šos Molotova priekšlikumus sabiedrotie vienbalsīgi noraidīja.

Savā pirmajā slepenajā sēdē ārlietu ministri esot vienojušies, t. i. Molotovs bijis spiests piekāpties sabiedrotajiem ilgāk nekavēties ar Austrijas miera līguma jautājuma atrisināšanu. Austrijas jautājums ārlietu ministru darba kārtībā būs tuvāko dienu laikā. Vācijas apvienošanas jautājumā ārlietu ministriem līdz šim vēl nav izdevies vienoties ne vienā vienīgā punktā, un arī slepenajās sēdēs nekas cits nav panākts, kā vienīgi slepenībā atkārtots viss tas, kas jau vairāk kā divi nedēļas tiek izbazūnēts atklātībā.

Maskavas piedāvājumi — jauns propagandas triks

Sensacionālais Maskavas priekšlikums iepirkt Anglijā preces par 400 milj. mārciņu (1.200 milj. dol.) nav nekas cits, kā propagandas triks, lai sanaidotu sabiedrotos. Apstāklis, ka piedāvājums nāca tieši Berlīnes konferences laikā šo versiju apstiprina Redzams, komūnisti cenšas Angliju dabūt savā pusē ar solījumiem iepirkt par pārspīlēti lielām summām preces, bet Franciju — ar „mieru" Indoķīnā.

Angļu rūpnieku brauciens uz Maskavu tika iekārtots tā, lai tas notiktu konferences laikā, kad Berlīnē sākās ārlietu ministru apspriedes. Šie rūpnieki bija gatavojušies braukt uz Maskavu jau pirms Ziemassvētkiem, bet vīzas krievi izsniedza viņiem tikai tad, kad sākās konference.

PULKVEDIS V. JANUMS NUJORKĀ

Uzturēdamies Ņujorkā plkv. V. Janums ir saticies ar daudziem latviešu sabiedriskās dzīves vadītājiem. Viņš piedalījās KLB sēdē un runāja Amerikas Balss raidījumos uz Latviju. Pulkvedis apmeklēja arī Latviešu nacionālā centra prezidentu ģen. J. Lavenieku.

Frančiem vajadzīga amerikāņu palīdzība Indoķīnā

No Vašingtonas ziņo, ka Francijas valdība esot lūgusi Sav. Valstis steigšus sūtīt transportlidmašīnu pilotus uz Indoķīnu, lai saglābtu grīļojošos franču apgādi. Amerikāņu lidotāji esot nepieciešami smago, Sav. Valstīs ražoto, transportlidmašīnu vadīšanai. Oficiālās iestādes Vašingtonā esot izteikušās, ka valdība franču lūgumu vispirms labi apdomāšot un izanalizēšot visas komplikācijas, kādas varētu rasties ar šādu rīcību. Ja amerikāņi franču lūgumu ievēro, tad amerikāņu lidotāji jau tikpat kā atradīsies Indoķīnas kara uguns līnijā.

Visvairāk amerikāņiem ir bailes, ka šāds solis varētu viņus iesaistīt Indoķīnas karā, kas līdz ar to varētu beigties ar neparedzētām sekām.

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Draugi grib mūs asimilēt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRĪNBERGS

LIETUVAS VALSTS SVĒTKOS

RAITS RITUMS

16. februāris ir neatkarīgās Lietuvas dibināšanas diena. Šo dienu mūsu kaimiņi lietuvieši, kas atrodas ārpus smagā dzelzs aizkara ik gadus piemin ar dziļu cieņu rīkojot svinīgus atceres aktus un godinot aizsaulē aizgājušos un verdzībā aizvestos savas valsts un tautas darbiniekus.

Starp Baltijas valstīm Lietuva bija pirmā, kas pieteica pasaulei savu neatkarību. Jau Pirmā pasaules kara laikā, kad Lietuva faktiski atradās vēl vācu okupācijas varā, Lietuvas pārstāvjiem izdevās 1917. gada rudenī sapulcēties Viļņā, kur viņojās par neatkarīgas Lietuvas dibināšanu. Ievēlēja arī īpašu padomi, tā saukto Taribu, kas izstrādāja valsts satversmi un nolēma Lietuvas valsts neatkarību pasludināt tautai un visai pasaulei 1918. gada 16. februārī. Šodienu tad nu lietuvieši ieskata par savas brīvvalsts dibināšanas dienu.

Okupācijas vara gan gribēja Lietuvu pakļaut Vācijai un tāpēc neļāva Taribai savu lēmumu publicēt, taču ziņa par Tarības lēmumu ātri vien izplatījās visā zemē un radīja tautā lielu sajūsmu. 1918. gada rudenī, kad sākās vācu neveiksmes rietumu frontē, okupācijas spaidi atslāba, un tad varēja izveidoties pirmais ministru kabinets ar prof. A. Valdemaras'u priekšgalā. Pēc nepilna pusgada — 1919. g. aprīlī ievēlēja arī pirmo Lietuvas valsts prezidentu A. Smetonu.

Lietuvas brīvvalsts gaitas ir ļoti līdzīgas pārējo Baltijas valstu gaitām. Sākumā nebija ne naudas, ne ieroču, ne militāri apmācītas armijas. Bet ienaidnieku bija daudz: boļševiki, bermontieši un poļi. Tāpēc pirmās cīņas ar ienaidniekiem nebija visai sekmīgas. Tikai ar lietuvju patriotismu un izturību kara laime nosvērās uz lietuviešu pusi, un jau 1918. gada beigās kā boļševiki, tā bermontieši bija no Lietuvas padzīti. Ar poļiem cīņas vēl turpinājās Viļņas dēļ. Sabiedrotie gan bija Viļņu piešķīruši Lietuvai, bet poļu ģenerālis Želigovskis to patvarīgi lietuviešiem atkal atņēma.

Kara darbība lietuvju un poļu starpā ar sabiedroto iejaukšanos gan tika pārtraukta, tomēr normālas attiecības šo divu tautu starpā nenodibinājās.

Lietuvas demokratiskā iekārta teorētiski bija gan priekšzīmīga un laba, tomēr praktiski tā radīja lielas grūtības valsts dzīves izveidošanā. Drīzi vien savairojās, tāpat kā savā laikā Latvijā, pārāk daudz politisko partiju, kas savstarpēji sīvi apkarojās un apgrūtināja valsts darbu. Šīs ķildas vēlāk izraisīja iekšēju apvērsumu, un 1926. gada beigās Lietuvā nodibinājās autoritāra valsts iekārta, ar ministru prezidentu A. Valdemaras'u un valsts prezidentu A. Smetonu priekšgalā. Tika izstrādāta jauna valsts satversme, kas ierobežoja politisko partiju lielo ietekmi uz valsts vadību un palielināja valsts prezidenta varu. 1929. gadā Valdemaras'u nomainīja J. Tūbelis.

Pēc iekšējām pārgrozībām sākās valsts attīstības īstais augšupceļš. Sevišķi skaists un bagāts bija Lietuvas patstāvības pēdējais posms. Ar katru gadu straujāk pieauga valsts turība un redzamāki kļuva saimnieciskie un kultūrālie sasniegumi. Bet visam tam vēsturiskie notikumi nežēlīgi pārvilka svītru.

Lietuvas un Latvijas likteņi no dibināšanas dienām līdz pat neatkarības zaudēšanai ir bijuši ļoti līdzīgi. Tāpēc arī šīs valstis arvien ir atradušās visdraudzīgākās attieksmēs. Ja sākuma laikā Lietuvai nepatika Latvijas draudzība ar Poliju, tad pēc 1934. gada, kad visas Baltijas valstis parakstīja politiskās kopdarbības līgumu, visi asumi nolīdzinājās.

Ir iemesls cerēt, ka, atgūstot brīvību, abas valstis ļo ciešāk sadarbosies un triju Baltijas valstu kopībā rādīs visai pasaulei savus vitālos spēkus un sasniegumus ar starptautisku nozīmi. Ak, kaut drīzāk šis laiks pienāktu!

Lai Dievs dod kaimiņiem lietuviešiem izturību sagaidīt šo laiku, kas nav vairs aiz tālajiem kalniem!

Sestdien, 6. februārī, Sv. Trīsvienības baznīcā mācītājs A. Briedis sa laulāja Raimondu Šilderu un Viju Rubli. Goda sardzē stāvēja Dižda ča dejotāji. Foto A. Janītis.

Latviešu Y...s K... ...nio — nacionāli patstāvīga vienība

...JAS KONFERENCE NOTIKS PARIZĒ ...STĀ

1950. gada pa... sā... darboties Latviešu YMCA's klubs, ...o organizēja YMCA's darbinieka ž. Zentiņa ierosmē. Tā kā YMCA's organizācijas, par spīti internacionālajam raksturam, ir ļoti nacionālas, tad tas nenācās viegli. To ļoti labi zina biedri dibinātāji: mācītājs A. Lūsis, J. Rupners, A. Kānbergs, E. Arnolds, A. Karlsons, V. Zvanītājs, A. Stašāns, A. Zieds, A. Kerāns u. c. Liela pateicība pienākās Latviešu YMCA's goda biedram. Kanadas YMCA's ģenerālsekretāram R. S. Hoskingam, kas šo domu atbalstīja. Jāatzīmē, ka daži no vadošiem YMCA's darbiniekiem toreiz atklāti pateica, ka latviešu grup... vaj... ...ai pagaidām, kamēr latv... ...mācās angļu valodu un iekļaujas kanadiešu saimē.

Latviešu YMCA no pašas pirmās dienas sāka darboties kā īsti latviska organizācija, pulcinot latviešu sporta jaunatni un organizējot latvisku sporta dzīvi Kanadā, aktīvi piedaloties arī kopējā latviešu organizāciju darbā Toronto un visā Kanadā. Klubs arvienu uzsvēra, ka darbojas kā īsti latviska organizācija, ko maz pamazām sāka saprast un akceptēt tie Kanadas YMCA's darbinieki, kam ar to iznāca iepazīties.

Patīkams un negaidīts bija pārsteigums, kad nesen Latviešu YMCA's priekšsēdim piesūtīja greznā iespiedumā gatavotu pilnvaru — diplomu, ar kuru Latviešu YMCA's klubam, tāpat kā kanadiešu klubiem, paziņo, ka Kanadas YMCA's ģenerālsekretariāts oficiāli atzīst Latviešu klubu. Tas nozīmē, ka visā YMCA's darbā Kanadā latvieši, kā nacionāla vienība, var piedalīties konferencēs un ieņemt amatus.

Ja latvieši atzītu par vajadzīgu un ja līdzekļu netrūktu, tad latviešu YMCA's klubs, kopā ar Toronto Centrālo YMCA'u, varētu sūtīt arī savu delegātu uz vispasaules YMCA's konferenci Parīzē nākošā gada augustā.

Paredz, ka YMCA's 100 gadu pastāvēšanas dienā Parīzē notiek liela konference, kurā piedalīsies ap 3.000 delegātu no visas pasaules. Konference ilgs divi dienas. Kanadas YMCA's vadība aicina visus klubus apsvērt iespēju par fonda dibināšanu, lai sagādātu līdzekļus savu pārstāvju sūtīšanai uz Parīzi. Par delegātu izraudzīšanu rūpēsies ģenerālsekretariāts; delegātu vecums jaunatnes konferencē nedrīkst pārsniegt 35 gadus. Bez jaunatnes konferences Parīzē notiks arī zēnu un vadītāju salidojumi. Konferenču dalībniekiem paredzēti arī izbraukumi. Izdevumu kopsumma aplēsta 519 dolari.

SŪTNIECĪBAS AICINĀJUMS

Latvijas sūtniecība, 87, Eaton Place, London, S.W. 1., aicina pieteikt tuviniekus šādiem mirušiem Latvijas pilsoņiem: 1) Pēteris Briedis, dz. 1892. g. 12. 1., Ērgļu pag., miris 1953. g. 3. 7., Anglijā. 2) Imants Zvīgzne, dz. 1923. g. 18. 11., Jaunlaicenes pag., miris 1953. 15. 10, Anglijā. 3) Ignats Flanders, dz. 1908. g. 5.9., Rīgā, miris 1953. g. 25. 12., Anglijā. 4) Arvīds Zirnis, dz. 1910. 16. 9., Ērgļemes pag., miris 1954. 6. 1., Anglijā.

Vispārējai informācijai sūtniecība paskaidro, ka visos gadījumos, kad ne likumiskie (sieva, vīrs, lejupējie, augšupējie vai sānu radinieki), ne testamentārie (jebkura fiziska vai juridiska persona) mantinieki neatrodas, Anglijā atstātais mantojums, saskaņā ar likumu, pāriet Anglijas valsts rīcībā un pēc 12 gadiem tās īpašumā. Līdzīgi likumi ir arī citās rietumu zemēs. Kas tādu lietas atrisinājumu pēc savas nāves nevēlas un kam šeit, rietumos, nav paredzami noteikti un atrodami vai vispār 12 gadu laikā brīvi sasniedzami likumiski mantinieki, tam mantinieki jau laikus jānoteic ar testamentu.

Jāpiebilst, ka sūtniecībām un konsulātiem, saskaņā ar Latvijas un starptautiskajiem likumiem un paradumiem, nav tiesas funkciju un tās nav tiesīgas kādu manto jumu piešķirt vai sadalīt, bet tās pilda vairāk vai mazāk tehniskas, konsulāras funkcijas, ieskaitot piederīgo apzināšanu, kur tas iespējams, informāciju, attiecīgo likumu izskaidrošanu un tulkošanu, kur nepieciešams, utt.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VĒSTULE LPB KANADAS KOPAI

Mani patiesi aizkustina rosīgā latviešu preses darbinieku saime Kanadā, kas pulcējas ap savu laikrakstu un darbojas Latviešu preses biedrības kopā. Šie darbinieki cītīgi kuplina savu presi un uztur lasītāju nomodā, lai tas neiesnaustos svešas zemes pieticībā, bet arvien atrastos cīņas stāvoklī par savu dzimteni, par savu valsti. Šeit man ar cieņu jāatzīmē P. Dreimaņa ievadraksti, kuros lasītājs arvien atradīs savas nācijas lielo atgādinājumu. Tos vajadzētu ievērot un paturēt arvien prātā, trimdas ceļus staigājot.

Prieks arī par to, ka Kanadas latviešu preses darbinieki cenšas uzturēt Latvijas preses tradicijas rīkojot gadskārtējās preses balles un ar rakstiem un bildēm atceroties preses darbiniekus un draugus. Interesants tāpēc bija arī K. Sidara apcerējums Latviešu avīžniecība laikmetu maiņās, un iepriekšējie raksti par Liepājas laikrakstiem.

Mēs, kaimiņos ASV, arī gribētu sarīkot kaut ko līdzīgu jūsu notikušai preses ballei, bet vēl mums apstākļi nav tik labvēlīgi, tāpēc mēs visi garā bijām jūsu dižajos preses svētkos un priecājāmies jums līdzi.

Osvalds Akmentiņš, LPB sekretārs

ĀZIĀTISKAIS VAI KREMĻA KOMŪNISMS

Atblide uz Saturna vēstuli, kas publicēta LA 6. februāra numurā.

Idejiski komūnisms ir taču rietumu civilizācijā izraisījies vai izraisīts novirziens no evolūcijas ceļa. Arī praksē pēc Oktobra revolūcijas komūnisms ar savām īpatnējām varmācības metodēm vispirms nostiprinājās savā dzimšanas vietā — Eiropā, un tikai pēc tam, kā jau Ļeņins bija izplānojis, tika mests pāri uz citiem kontinentiem.

Pirmais upuris bija Āzija, kur nacionālie ķīnieši gan sīksti turējās komūnismam pretim, bet zaudēja tāpat, kā beidzot zaudēja arī bez brīvās pasaules atbalsta pamestās Baltijas un vairākas citas Eiropas valstis. Pat ar lielāku naidu un intensitāti kā Eiropā, komunismam pretojas varonīgie dienvidkorejieši, pret kuriem brāļu karā komūnisti dzen viņu varā atstātos ziemeļkorejiešus. Lielākā daļa Ziemeļkorejas gūstekņu nevēlējās atgriezties pie komūnistiem, bet palika Dienvidkorejā. Tāpat 14.000 sarkanās Ķīnas gūstekņu, nolādot komūnismu, aizbrauca pie nacionālistiem uz Formozu, kur Čankaišeks gatavojas jaunām cīņām pret komūnistiem Ķīnā. Tikpat spontāni kā kādreiz pašā Krievijā un pag. gadā Austrumvācijā, sacelšanās pret komūnismu uzliesmo arī Ķīnā un Ziemeļkorejā, kur tāpat kā Eiropā komūnisti nogalina miljoniem savas tautas brāļu, kuri nedomā tā, kā sarkaniem patīk. Tikpat centīgi kā pēdējā laikā ASV, komūnismu apkaro arī Irānā, Turcijā u. c. Āzijas valstīs. Un otrādi: cik brīvas rokas komūnistiem ir Francijā, tikpat brīvas tās sarkanajiem ir Indijā.

Šķiet, no šiem piemēriem vien var jau secināt, ka komūnisms Āzijā neiesakņojas nemaz ātrāk kā Eiropā, kaut gan vide sarkanās epidēmijas ekspansijai tur ir daudz labvēlīgāka. Milzīgo Āzijas tautu zemais izglītības līmenis strādniecībā un neiedomājamā nabadzība masās varētu būt vislabākie „sarkanās kultūras" uzsūcēji. Un tomēr, iekarojot Āziju, komūnisti spiesti lietot visus tos pašus paņēmienus un līdzekļus, kādus tie lieto Eiropā.

Par to, ka komūnisma „garīgais pamats un ārējā izpausme sakņojas āziātiskajā jeb austrumu civilizācijā", kā apgalvo Saturns, manuprāt tik pārdroši nevarētu runāt, jo nav pārliecinātāju pierādījumu. Gan otrādi — ir vairāk pierādījumu tam, ka nav „dzelteno briesmu" un komūnisms nav āziātiskās civilizācijas izcelsmes ne garīgi „nedz izpausmē, kaut arī komūnisma metodes ir mežonīgas. Diezin vai Saturna otram apgalvojumam vēstulē, ka „komūnisms nes sev līdzi āziātisko civilizāciju, kas nozīmē — Eiropas bojā eju," arī nepietrūks pierādījumu? Komūnisma raksturīgākā pazīme, garīgais pamats un ārējā izpausme, ja tā varētu teikt, ir taču sociālo šķiru, privātīpašuma un cilvēka brīvību, arī ticības, kas austrumu civilizācijā pastāv, varmācīga iznīcināšana.

Tāpēc īstenībā ir tikai revolūcijā radītais Kremļa komūnisms — sarkanās briesmas — kas vienādi apdraud visu pasauli, pakāpeniski graujot kā rietumu, tā austrumu civilizāciju, tiecoties pēc virsmērķa — iznīcināt individuālismu ar pāraudzināšanu un spaidu darbiem sākotnējā asiņainā revolūcijā pārveidotajā sabiedriskajā iekārtā.

Protams, ja komūnismam laus nostiprināties arī Āzijā, tad Rietumu „gudrie" būs noveduši cilvēci pie tā brīža, kad Kermlis trieks sarkanās ordas uz brīvo Eiropas daļu un citiem kontinentiem, metot cīņā, ja būs vajadzīgs, komūnisma saindētās, neizsmejamās Āzijas cilvēku rezerves. Un tomēr, arī tad vēl nebūs „dzeltenās briesmas" doktrīnas nozīmē, jo āziāti nenāks iekarot baltās rases zemes kā savas — āziātiskās civilizācijas, bet gan kā „sarkanās civilizācijas" nesēji, patiesībā — kā komūnisma vergi, kas padoti Kremļa idejiskai un praktiskai tirannijai.

Šķiet, ASV Āzijas politika, gan lēni un smagi, sāk ievirzīties pareizās sliedēs, jo cīņa pret komūnismu sekmīga būs tikai tad, ja visas brīvās tautas — kā baltās, tā dzeltenās — cieši sadarbosies kopīgā ienaidnieka iznīcināšanai.

J. V., Toronto.

TORONTO KANADA

● Toronto baptistu draudzes gada sapulcē, 5. februārī mācītājs R. Ekšteins sniedza pārskatu par draudzes dzīvi. Draudzē ir 56 pieaugušie draudzes locekļi. Draudzes darbs ir bijis sekmīgs un dievkalpojumi notikuši katru svētdienu. Daži draudzes locekļi pārcēlušies dzīvot uz laukiem, kur iepirkuši lauksaimniecības. Draudzes gada svētki bija plašākais draudzes sarīkojums, kurā piedalījās daudz viesu un koris no Filadelfijas, komponista V. Baštika vadībā. Jauniešu pulciņš vairākkārt sarīkojis vērtīgus priekšlasījumus un bībeles stundas, kā arī atzīmējis nacionāla rakstura svētku dienas, kā 15. maiju, Draudzīgā aicinājuma dienu u. t.t. Draudzes ieņēmumi bijuši 3. 065,62 dolari, izdevumi 2.103,41, bet atlikums 962.21 dolari. Būvfondā savākti 629 dolari.

Saskaņā ar draudzes satversmi, draudzes padomes priekšsēdētājs ir draudzes mācītājs R. Ekšteins. Draudzes padomē ievēlēja visus iepriekšējā gada padomes locekļus: L. Namu, A. Arāju, K. Treilonu, J. Arāju, Z. Dāboliņu, A. Treimani, A. Jēkabsonu, E. Landeru. Draudzes vecākā pienākumus uzņēmās A. Treimanis. Revīzijas komisijā ievēlēja P. Geistautu, A. Sudmali un Ķ. Arēju.

● Katru sestdienu un svētdienu, pastāvot labiem sniega apstākļiem, slēpētāju bari dodas uz Toronto tuvumā esošām slēpēšanas vietām. Kaut slēpēšana nav pieskaitāma pie bīstamiem sporta veidiem, nelaimes gadījumi tomēr gadās šad un tad. Pagājušās nedēļas nogalē latviešiem nav bijusi īsti laimīga, jo divi latvieši lauzuši kājas. Normans Bērziņš cietis negadījumu sestdien, slēpējot Orandžvillē, bet Biruta Bērziņa svētdien Berijas apkārtnē. Cietušie ievietoti slimnīcā. Kaut abiem slēpēšanas upuriem ir vienādi uzvārdi, tie tomēr nav radinieki.

MONTREĀLĀ

● Montreālas Latviešu palīdzības biedrības valde sasauc svētdien, 28. februārī, plkst. 4 p.p. pilnu biedru sapulci, 1355 Dorchester St. W., YWCA's telpās. Darba kārtībā, starp citu, paredzētas arī biedrību pr-ka, valdes un rev. komisijas vēlēšanas.

● MLPB-bas un DV nodaļas kopīgi rīkotā masku balle notiks sestdien, 20. februārī, Carpenter's zālē, St. Lawrence Blvd.

● MLPB-bas palīdzības nozares un filatelistu sekcijas rīkotais labdarības sarīkojums ar deju notiks 13. februārī, plkst. 5 p.p., 1355 Dorchester St. W. Paredzēta loterija un deja pie skaņu plašu mūzikas.

● Pag. svētdien notika Otrās latviešu ev.-lut. draudzes pilnsapulce. To vadīja draudzes pr-ks R. Veckalniņš. Par draudzes darbību pārskatu sniedza māc. H. Kušīls. Draudzes locekļu skaits ir pieaudzis uz 460 dvēselēm. Montreālā tomēr dzīvo vēl ap 200 luterticīgu latviešu, kas nav piesaistījušies nevienai draudzei. Būtu vēlams turpmākā darbībā draudzei piesaistīt arī šos tautiešus. Draudzes locekļi apmeklē dievkalpojumus kuplā skaitā, būtu vienīgi vēlams, lai dievgaldnieku skaits palielinātos.

Notikuši 29 pieaugušo un 6 bērnu dievkalpojumi. Mācītāja aprūpē ir arī Otavas un Kornvāles tautieši. Pilnsapulces dalībnieki iepazinās arī ar mācītāju konferences svarīgākiem lēmumiem, Misuri sinodes vēlējumiem, kā arī par jaundibināto latviešu ev. lut. draudžu pag. pārvaldi Kanadā.

Draudzes kases pārskatu sniedza A. Bērziņš. Savas materiālās saistības pret draudzi vēl nav nemaz kārtojuši 23, bet daļēji nokārtojuši 25 draudzes locekļi. Pārējie savus maksājumus nokārtojuši visā pilnībā. Daži draudzes locekļi nodevuši arī prāvus ziedojumus draudzei. Kasē tīrs atlikums $458.00.

Par dāmu komitejas darbību ziņojumu sniedza pr-ce V. Zariņa, iepazīstinot ar veikto darbu un nākotnes nodomiem.

Noslēgumā pārrunāja jautājumus, kas saistīti ar draudzes turpmāko darbību, par attiecībām iepretim Misuri sinodei, par Kanadas ev. lut. draudžu pag. pārvaldi un par maksājumiem archibīskapa pārstāvim Kanadā.

Pilnsapulce izteica pateicību par pašaizliedzīgo darbu māc. H. Kušīlam, draudzes valdei, dāmu komitejai un draudzes ērģelniekam A. Tirzītim.

● No Otrās ev. lut. draudzes valdes locekļa amata pienākumiem atteicīes kasieris F. Lucis. Viņa vietā valdē uzaicināts nākošais kandidāts A. Vasariņš, bet kasiera amata pienākumus uzņēmies Alberts Bērziņš.

● Māc. H. Kušīls salaulājis DV Montreālas saimes darbiniekus Austru Miķelsoni ar Jāni Konavālovu. **O. K.**

LONDONĀ, ONT.

● Londonas latviešu jaunatnes pulciņa Ziemassvētku groziņu vakars notika 16. janvārī. Par spīti sliktajam laikam ieradušies bija 23 jaunieši. Vakaru sāka ar raibu programmu no baleta un klavieru priekšnesumiem līdz Piltenes prāģeriem, iekļaujot dažas solo dziesmas un deklamācijas. Pēc launaga un dažādu jautājumu noskaidrošanas vakara beigu daļu pavadīja dejās.

Pulciņa tautisko deju grupas vadību uzņēmusies Rudzīte, un pirmais mēģinājums notika 30. janvārī. Kā drāmatiskās grupas režisors savu līdzdalību apsolījis V. Daugulis. Sakarā ar daudzajiem sarīkojumiem, februāra mēnesī nākošo sanāksmi noteica marta sākumā latviskas vakarēšanas veidā. Pulciņā pašlaik darbojas līdz 30 jauniešu.

24. janvārī notika pulciņa valdes sēde, kurā starp citu pārspriesta statūtu jautājumu. Valde nolēma statūtu sastādīšanu atlikt, lai varētu sazināties ar pulciņiem citās Kanadas pilsētās. Laipni lūdzam kā jau noorganizētos pulciņus, tā arī pulciņus organizēšanās stadijā stāties sakarā ar Londonas latviešu jaunatnes pulciņu, lai statūtus varētu pieņemt pēc iespējas ātrāk un tos varētu pieņemt pēc iespējas vienādus visos jauniešu pulciņos. Šis apstāklis ļoti atvieglotu sadarbošanos pulciņu starpā, kā arī event. apvienošanos. Vēstules lūdzam adresēt pulciņa priekšniekam: G. Brikmanim, 864 Hellmuth Ave, London, Ont.

HAMILTONĀ

● DV Hamiltonas nodaļa rīko sestdien, 13. februārī, pl. 8.00 vakarā Armēņu klubā, 69 Princess Str., gadskārtējo un tradicionālo karnevālu „Puikas un bārdas".

Rīcības komiteja jau mēnešiem ilgi pavada brīvās, vēlās stundas zāles dekorēšanā, kā arī Dāmu komiteja jau sagādājusi vairākas tonnas skābu kāpostu un desiņu, pirādziņu un mājas gardumu tuvienes un tālienes viesu mielošanai. Arī maigo un ugunīgo dzērienu pārstāvji solās būt savu pienākumu augstumos. Daiļās tautietes piedāvāšot koķetīgas Parīzes modeju balles cepurītes, balonus un serpentīnus. Visu iemīļotais Fredis Liepa ar saviem 5 ritmiķiem solās neskopodamies atskaņot modernās dejas, tā iekļaujot visus skaņu, prieka un reibuma harmonijā. Trīs lielākās maskas tiks godalgotas. Šai sakarā Hamiltonā ir vērojama vētraina gatavošanās sacensībai par pirmās godalgas iegūšanu. Zīmes rāda, ka visi iespējamie tērpi ir jau angažēti, drēbnieces un drēbnieki ņem vēlās nakts stundas talkā, lai veiktu noslēpumainos pasūtījumus. Arī šejienes jaunekļi lūdz uz karnevālu ciemos Aizniagāras daiļavas un ļoti cer un gaida, ka daiļās pārrobežas latvietes pārsteigs kā puikas, tā bārdas... Tā hamiltonieši šai jautrības vakarā būs darījuši visu iespējamo: tērpušies un greznojušies ar piemīlību, bruņieciskumu, kā arī ar skaudrām Amora bultām, lai īsti spīdētu.

● Draudzīgā aicinājuma piemiņas aktā, kuru 30. janvārī sarīkoja Hamiltonas latviešu biedrība, klausītāju uzmanību vispirms saistīja rakstnieces Ingridas Vīksnas referāts par Latvju grāmatu trimdā un dzimtenē. Pasvītrojot latviešu grāmatas nozīmi un lomu mūsu nacionālās, apziņas audzināšanā, rakstniece izcēla mūsu rakstniecības un citu mākslu izcilos sasniegumus īpaši mūsu valsts pēdējos patstāvības gados. Pamatojoties uz prof. A. Spekkes un V. Kalmes - Kalniņa savāktajiem materiāliem, referente minēja milzu summas, kas uz prezidenta K. Ulmaņa ierosmi izdotas mūsu gara kultūras veicināšanai, sevišķi izceļot viņa draudzīgā aicinājuma rezultātus, kas mūsu skolām un bibliotēkām devis grāmatas vairāku simts tūkstošu latu vērtībā.

Vakara otro pusi kuplināja dziedātāja Elfrida Karlsone - Kukaine ar J. Zālīša, A. Kalniņa, J. Medņa un Melngaiļa dziesmām, kā arī virkni tautas dziesmu vokāli un mūzikāli ļoti dzīvā un izteiksmīgā priekšnesumā. Sevišķi jāizceļ viņas t. dz. dzīvie un raksturīgie akcenti, neko neparspīlējot. Arī oriģināldziesmu iztulkojums lieciināja, ka Elfr. Karlsone savā mākslā gājusi dziļumā, un tāpēc arī klausītāju piekrišana bija nedalīta. Ir visas cerības, ka mākslinieci Hamiltonā dzirdēsim atkal. Klavieru pavadījumus dēlikāti un piekļāvīgi spēlēja Anna Medne. **Civ.**

VANKUVERĀ

31. janvārī mācītājs K. Avotiņš noturēja Draudzīgā aicinājuma atceres dievkalpojumu, izceļot darbus, ko mūsu tauta veikusi, sekodama valsts vadoņa aicinājumam, un aicināja ikvienu nepalikt mīlestību parādā nevienam no mazākajiem brāļiem.

Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējās telpās VLB rīkoja Draudzīgā aicinājuma atceres brīdi, kuru atklāja biedrības priekšnieka biedrs Vēveris.

J. Balodis lasīja apceri par grāmatām mājās un trimdā.

L. Ozolkalne nolasīja savu darbu „Baltais ceļš", kurā izcelts skolotāju darbs un mīlestība, vedot audzēkņus pa „balto ceļu".

Aizsila Zilīte nolasīja savus darbus: „Aicinājums paliek aicinājums" un „No manu atmiņu krājuma", kurā izcelta bibliotēku nozīme. Autore pasniedza VLB priekšniekam savu glenu līdzekļu iegūšanai VLB bibliotēkas paplašināšanai.

Noslēgumā māc. Avotiņš draudzīgi aicināja ziedot balvai mūsu tautas darbiniekam Reiteram viņa 70. dzimšanas dienā.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

12. februārī Nakts Latiņu kvartālā.
13. februārī, plkst. 7.30 LSAK rīko Elfrīdas Karlsones Kukaines tautas dziesmu koncertu sv. Andreja baznīcā.
20. febr. LKKCK sarīkojums, 326 Queen St., W.
21. febr., plkst. 18.00 sv. Trīsvienības baznīcas zālē Emmas Znotiņas deklamāciju vakars par labu sv. Jāņa draudzes bērnu vasaras kolonijai.
26. februārī Vilibalda Drosmiņa karnevāls Poļu nacionālā zālē, Queen — —Dovercourt.
27. februārī, šestdien, plkst. 8.00 vak. sv. Andreja baznīcā, Toronto pirmās ev.-lut. draudzes kora gadskārtējais koncerts ar T. Keniņa kantātes „Kurzemes kareivim" pirmuzvedumu autora vadībā. Solisti: operdziedātāja H. Lūse un baritons P. Geistauts. Pie ērģelēm E. Ozola — Timermane.
5. martā, plkst.. 8, Kalpaka piemiņas vakars Sv. Andreja baznīcā.
7. martā, pl. 6, skautu un gaidu gada svētki Sv. Andreja baznīcas telpās.
12. martā, piektdien, plkst. 20.00, Teātra balle.
14. martā, plkst. 4 p.p. TLB Drāmatiskā ansambļa pirmizrāde — R. Blaumaņa Pazudušais dēls — Kolumbus zālē.
21. martā, plkst. 19, Sv. Andreja baznīcā basa A. Piekalnīša koncerts.

DAUGAVAS VANAGI

PĀRSKATS PAR DV KANADAS VALDEI ZIEDOTĀM SUMMĀM 1953. GADĀ

(Nobeigums)

Ieņēmumi:

Budžeta klasifikācija	Budžetā paredzēts $	Ieņemts $	Ieņemts vairāk $	Ieņemts mazāk $	Starpība vai - $
Iemaksas no nodaļām	600,00	698,00	98,00	-	+ 98,00
Dažādi ieņēmumi	100,00	146,74	46,74	-	+ 46,74
1952. gada budžeta atlikums	-	409,77	409,77	-	+ 409,77
Kopā:	700,00	1254,51	554,51	-	+ 554,51

Izdevumi:

Budžeta klasifikācija	Budžetā paredzēts $	Izdots $	Izdots vairāk $	Izdots mazāk $	Starpība vai - $
Kanclejas, pasta u. c. sīki izdevumi	150,00	234,97	84,97	-	+ 84,97
Iemaksas DV Centrālās valdes budžetam	200,00	200,00	-	-	-
Ceļa naudas delegātiem un valdes locekļiem	100,00	107,25	7,25	-	+ 7,25
Inventāra iegāde	50.00	4,50	-	45,50	- 45,50
Neparedzēti izdevumi	200,00	364,00	164,00	-	+ 164,00
Kopā:	700,00	910,72	256,22	45,50	+ 210,72

Ieņemts vairāk nekā budžetā paredzēts $554,51
Izdots vairāk nekā budžetā paredzēts $210,72

Budžeta atlikums $343,79.

Toronto, 1954. g. 22. janvārī.

P. Balodis, Valdes priekšsēdētājs.
A. Putniņš, kasieris.

„DAUGAVAS VANAGI" KANADAS VALDE

Paskaidrojumi pie 1953. gada budžeta izpildījuma pārskata.

Ieņēmumi:

1. Saskaņā ar delegātu pilnsapulces 1953. g. 24./25. janvāra lēmumu, 1952. g. budžeta atlikums $409,77 atstāts DV Kanadas valdes rīcībā tekošo vajadzību kārtošanai.

Izdevumi:

1. Kancelejas, pasta u. c. sīki izdevumi ir pārtērēti kopsummā par $84,97. Tas izskaidrojams ar to, ka tika organizētas vairākas ziedojumu vākšanas akcijas, par kuru materiāliem un materiālu izsūtīšanu ir samaksāts $114,44. Šie izdevumi nav atskaitīti no ziedotām summām, bet ziedojumi visā pilnībā nosūtīti uz Vāciju.

2. Ceļa naudas delegātiem un valdes locekļiem pārtērētas par $7,25. Ceļa naudas izmaksātas vairāk sakarā ar to, ka DV delegātu sapulce tika sasaukta ātrāk kā iepriekšējos gados, resp. 1953. gada decembrī, sakarā ar ko naudas, kas būtu maksātas 1954. g., tika izmaksātas 1953. gadā.

3. Neparedzēti izdevumi pārtērēti par $164.00. 1953. g. neparedzētos izdevumos ir bijuši ārkārtēji izdevumi sakarā ar Dziesmu svētkos tautas tērpu godalgošanai piešķirto balvu $88.00 vērtībā un DV Toronto nodaļai izmaksātiem $80,00 par nodaļas telpu lietošanu valdes sēdēm un delegātu pilnsapulcēm, kas nebija paredzēts budžetu sastādot.

Toronto, 1954. g. 22. janvārī.

(P. Balodis), Valdes priekšsēdētājs.
(A. Putniņš), kasieris.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

Jēkabs Poruks, bij. Nac. Operas direktors.

REITERA KORIS

III

Ticu, ka Reitera koris dzima, auga un kļuva slavens tāpēc, ka bez šī lauku zēna arī daudzi citi saskatīja jaunajā diriģentā mūzikas uzticamāko pāžu, kas aicināts sevišķai sūtībai. Savu gribu un neatlaidību viņš pierādīja jau toreiz, bet neviens nevarēja zināt, cik tā liela. Gadu desmitu darbs — lābākais liecinieks, ka tā bijusi lielāka, nekā to pats gudrais būtu nojautis šai mūzikas jūsmotājā.

Tas bija laikam 15. gada pavasaris, kad Reiters mācīja jauktajam korim Bārenītes slavināšanu, Birztaliņu, Biķeri, Kad nakts, A. Kalniņa kantāti Dziesmai ar A. Kaktiņu un Dagmāru Rozenbergu, kā solistiem. Kā sevišķu dārgumu atminā glabā brīdi, kad Reiters mēģinājumā, korim aplaudējot, ieveda visnoslēpumainā-ko un sugestīvāko latviešu komponistu Jāni Zālīti. Tā būs bijusi svētdiena, jo zāle bija pilna saules. Trauslu, bet harmonisku stāvu, smalki veidotu seju, daiļām, dziļām acīm, ļoti atturīgs, aristokratiski mierīgs viņš gāja caur aplaudētāju rindām, pateikdamies par suminājumu ar tikko manāmu smaidu un galvas palocīšanu. Studentēs valdīja liels satraukums jo par Zālīti bezcerīgi jūsmoja daudzas, daudzas. Tak arī vīrus viņš valdzināja ar kaut ko nepasakāmu visā savā būtē un mūzikā. Viņš mūs neuzrunāja, apmainījās tikai dažiem klusiem vārdiem ar diriģentu un nosēdās pie flīģeļa. Birztaliņas mēģinājums:

Šalc tu, birztaliņa; maigā valodā,
Un es klausos, klausos tavā šalkņā.

Ar beidzamā vārda šalkojošo akordu diriģents kori aptur, un notiek burvība: līdz tam latviešu mūzikā nedzirdētais akords, kas tik ģeniāli uzbur zaļo birztalu pavasara vējā un lapu smarža, turpina šalkt kaut kur pāri mūsu galvām telpā. Zāle sastingst kā brīnumā. Komponista acis mirdz augšup vērstajā, it kā apstarotajā sejā. Ārā spīd saule, un, šķiet, aiz logiem šalko dzimtenes bērzi.

Burvības atrisinājums vienkāršs. Zālītis bija nospiedis klavieru pedāli, un stīgas rezonēja mūsu balsu skaņā. Par koŗa pārsteigumu autors atkal tikai klusu pasmaida. Pēc mēģinājuma prom ejot, kad viņam daži drošākie uzstāj, lai kaut ko pasaka, viņš drusku apmulsis atbild:

Būs labi! un atstāj mūs kā apmātus.

Ka paies desmit gadi, un es kļūšu šī vīra patiess draugs, ar ko mums būs visdziļākā saskaņa mūzikas lietās, tik pārdroši domāt es tomēr neiedrošinājos ne sapnī, lai gan jaunatne palaikam mēdz būt pārgalvīga. Toreiz es sevišķi slimoju ar kaiti, no kuŗas gan pavisam izveselojies neesmu nekad: manas rokas un kājas un manu mēli saistīja neizskaidrojams stingums tieši pret tiem, kas mani visvairāk pievilka. Pavisam nemanot jau Pēterpilī iepazinos ar vairākiem mūsu izcilajiem mūzikas darbiniekiem, es šo pazīšanos ne tikai neizmantoju, bet pat neveicināju. Man šķita neiespējama lieta apmeklēt kādu no viņiem mājās, it kā es būtu ārzemnieks un dzīvotu Francijā, kur ģimenē ieaicina tikai visintīmākos draugus. Tā es, diemžēl, nekā nevaru pastāstīt par Teodoru Reiteru Pēterpilī, jo arī viņš dzīvoja šai augstajā, man nepieejamā pasaulē. Neskaitāmas, gan privātas, gan darba sarunas vēlākos gados Rīgā, kad Reiters ar savu kori jau bija slavas augstumos, būtībā tikai vienas no daudzajām un šim tematam maz būtiska varētu pielikt klāt.

Lai gan Reitera koŗa oficiālā nodibināšanās notika krietni vēlāk Latvijā, man tomēr šķiet, ka sekmes tam meklējamas jau Pēterpilī. Faktiski, zināms, Reitera koris pastāvēja jau tad, no šiem pašiem Birztaliņas un Biķera mēģinājumu laikiem, un tāpat iezīmējās šīs teicamās mākslinieciskās vienības pamattradicijas, ko pirmais kodols pārveda no ziemeļiem dzimtenē. Jau tur, varbūt, klusībā, šefs bija skaidri nospraudis savu tālāko ceļu: neatlaidīgi tiekties pēc visaugstākās pilnības mūsu koŗa kultūrā.

(Turpinājums sekos).

VAI JŪS ZINĀT, KA...

... Kanadā ir brīva lauksaimniecībai derīga zeme? Kanadas zemes platība aplēsta uz 3.466.556 kvadrātjūdzēm, no kuŗām 550.000 kvadrātjūdzes aizņem lauksaimniecībā izmantojama vai lauksaimniecībai derīga zeme.

Kanadas neizmantotā, bet pie zināmiem noteikumiem lauksaimniecībai derīgās zemes platība svārstās starp 25 un 27 miljoniem akru, kas varētu dot vajadzīgo zemes platību kādām 158.000 līdz 168.000 lauku saimniecībām. Šīs papildu zemes platības Kanadā sāks kultivēt tikai tad ,kad manāmi būs pieaudzis iedzīvotāju skaits, vai arī ievērojami paplašināsies aizjūras tirgi.

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

VAI PASAULE VĒL GRIEŽAS?

Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra Bonnas sesijas priekšvakarā LCK laikraksts Latvija (Vācijā), kritizējot politiskās domstarpības un mazo aktivitāti Eiropas centrā, dusmīgi apgalvoja, ka latviešu trimdinieku nolemtība esot — tikai spriešana. Tātad, darbu nav, ir tikai runāšana, kuŗas augstākā pakāpe ir plēšanās. Tāpat kā viena kaza var izmīdīt visu rožu dārzu, tā viens pārspīlēts apgalvojums var lasītāju iegrūst galējībā: organizācijas nav vajadzīgas. Bet kad nākamajā numurā lasītājs izlasa sev pārmetumus par vienaldzību un pienākumu nepildīšanu iepretim mūsu organizācijām, tad lasītājs, metoties atpakaļ, ieskrien ar pieri sienā: organizācijas tomēr esot labas un atbalstāmas.

Kad Amerikas latviešu apvienības valde, stāvot nomodā par latviešu jaunatnes latviskumu un nākotni, reiz sprieda, ka latviešu jaunatnei pieder Latvijas nākotnē, tad kādam organizāciju āzētājam patika ierosināt, ka vajadzētu nospierst arī, ka „pasaule vēl griežas". Arī šinī gadījumā doma tā pati: organizācijas nodarbojas ar tukšu spriešanu, darbu tām nav. Un tomēr, vai lasījāt, ka kāds latviešu teoloģijas students jaunatnes kongresā Vācijā ar lielu nopietnību apgalvojis, ka latviešu studenti atraisoties no nacionālisma šaurā loka un mācās pasaulē dzīvot kā kosmopoliti? Sava tauta viņiem nav vairs pirmajā, labi, ja vēl otrā vietā. Ja nu neviens vairs nespriestu par šīm un citām lietām — neatgādinātu un nebrīdinātu pašsaprotamās lietas — tad kādā dienā var notikt, ka latviskā pasaule vairs „negriežas".

Šī pārspīlētā dusmošanās un smīnēšana par latviešu trimdinieku organizāciju „spriešanu" ienāca prātā, kad izlasiju presē Ziemeļatlantijas valstu organizācijas (NATO) nesenās sanāksmes spriešanu, ka „komūnisms vēl ir totalitārs" un tādēļ apdraud brīvo pasauli. Vai arī Rietumu valstu ārlietu ministriem un ģenerāļiem nevajadzētu ieteikt pieņemt līdzvērtīgu lēmumu, ka „pasaule vēl griežas?" Varbūt tomēr mēs vēlētos vērīgāki papētīt, ko šāda spriešana sevī slēpj?

Pārpratumi un galējības par mūsu „trimdas spriešanu" izbeigtos, ja mēs vēlētos atzīt, ka sapulces, konferences, kongresi un sēdes ir — runāšanai, kas ir sēkla darbam. Var būt, protams, labāka un sliktāka sēkla.

Kad vīri runā pie konferenču galdiem, — bet nestāsta anekdotus pie kāršu galdiem — ,tad bieži vārdu krams šķil uguni par un pret kādu domu, ideju vai cilvēku.

Mīlestība un naids ir māsa un brālis arī latviešu sadzīvē. Tādēļ tā ir nemierīga un tik daudzveidīga.

Saturns.

KĒRSIMIES PIE DARBA

Jānis Andrups „Londonas Avīzē" jauki pateicis, kur slēpjas mūsu trimdas sabiedriskās dzīves nieka-lbība: „Ikviens trimdinieks, juzdamies kā tuksnesī izdzīts, vēlas kļūt pravietis." Dažubrīd notiek tā, ka praviešu saradies vairāk nekā darītāju. Tie cits uz cita aizzraušīgi runā, neredzēdami ne sevi, ne pretiniekus, nedz arī dzīves īstenību. Rezultātā mums ir: par daudz sludinātāju, par maz sekotāju, par daudz runātāju, par maz darītāju. Pārāk daudz vārdu šķiests, bet pārāk maz īstenots. Atpūtināsim uz laiku ausis no vārdu grabēšanas un ķersimies pie darbiem: pie klusiem, vienkāršiem, pazemīgiem darbiem, jo tikai tajos top lielas lietas!" aicina publicists.

Trimdinieku vairums to vārdu grabēšanu jau vairs i nedzird, viņu ausis jau aizsērējušas no nepildītu solījumu, programmu un deklarāciju saukļiem, kuŗu nolūks daudzreiz bijis slēpt patīgus nolūkus. Trimdinieki šajos pēdējos gados jau kļuvuši gudrāki un savus lielībniekus, kuŗi staigā uz ģeķīgu vārdu koka kājām, iepazinis caurcaurīm.

*

AN sabiedriski - kultūrālo lietu kārtotāja UNESCO izdevusi brošūru „Tie, kuŗi nevar gaidīt", veltītu mazattīstītu, bet dumpīgu tautu atbrīvošanai. Aspirātīgi uz to reaģējis Latvijas bēgļu pārstāvis Ženevā kapt. A. Skrēbers, publicēdams Bāzeles avīzē rakstu „Tie, kuŗiem jāgaida", norādīdams, ka jūsmīgās runas AN par tautu atbrīvošanu apklust, tiklīdz kāds piemin par kultūrālo nāciju atbrīvošanu no tautu cietuma viņpus dzelzs priekškara. Tās AN uztverē var gaidīt ... Ja arī mēs paši ar darbiem pārāk negaidītu viens uz otru, bet sekotu Skrēbera teicamam piemēram, visur un allaž reaģēt uz jautājumiem, kas skar mūsu brīvību, sabiedriskā doma vairāk gūtu ieskatu, cik jezuītistiski darbojas AN, kuŗas budžets kā nekā tomēr sastādās no nodokļu maksātāju pennijiem.

Kursiķis.

Dziedones Elfrīdas Karlsones-Kukaines latviešu tautas dziesmu vakars

13. FEBRUĀRĪ, PLKST 7.30 VAKARĀ, TORONTO SV. ANDREJA BAZNĪCAS ZĀLĒ

Blakus J. Vītola, A. Ābeles, J. Graubiņa tautas dziesmu aranžējumiem E. Karlsone - Kukaine savā koncertā dziedās arī A. Jēruma, V. Dārziņa, J. Ķepīša, V. Bērzkalna, L. Garutas aranžētās tautas dziesmas. Komp. Haralds Berino, kuŗš pavadīja E. Karlsoni - Kukaini pirms 20 gadiem Rīgā, kad viņa beidza Malvīnes Vīgneres - Grīnbergas dziedāšanas studiju, vijas absolvēšanas koncertā Latvijas Konservātorijas zālē, speciāli Toronto koncertam aranžējis 3 tautas dziesmas, kuŗas tiks atskaņotas pirmo reizi.

Programma noslēgsies ar 2 Jāņa Kalniņa tautas dziesmām, kuŗas izceļas ar spilgti un raksturīgi izstrādātiem pavadījumiem.

Bez studijām pie Malvīnes Vīgneres - Grīnbergas, Elfrīda Karlsone - Kukaine vēl daudz guvusi no prof. J. Vītola un komponistiem J. Cīruļa un A. Jēruma „Detmoldas laikos" — Vācijā, kā arī pēdējos gados koncertējot un „debitējot" ar komp. Jāni Kalniņu un Haraldu Berino Kanadas austrumu piekrastē Jaunbrunsvikā un ar komp. T. Ķeniņu,Toronto.

Ar šo latviešu tautas dziesmu vakaru Elfrīda Karlsone - Kukaine vēlas klusi godināt un atcerēties arī savu pirmo dziedāšanas sokotāju Malvīni Vīgneri - Grīnbergu.

Karnevāls Latīņamerikā — eksotiskā skaistuma parāde

Februāris ir karnevālu mēnesis. Gandrīz visās zemēs ļaužu sadzīve it kā iegriežas karnevālu virpulī, kas ar Vastlāvju sniegputeņiem aizsniedz augstāko pakāpi, lai tad saplaktu līdz ar marta atkušņiem un aizšalktu pavasara pālos. Dienvidamerikā šinī laikā tropu vasara uzkāpusi savā kalngalā. Pēc sausā ziemas perioda, nemitīgās lietus gāzes atraisījušas dabas auglības spēkus, kas visu dienvidu pasauli pārvērtuši zaļumu un ziedu neprātā. Pāris mēnešos koki pastiepj savus zarus par vairākām pēdām uz augšu, zāle šinī laikā izaug pāri cilvēka augumam, un tukšos laukumos radušās metriem gaŗas koku jaunaudzes. Zaļo granīta klintis, zied meži un ūdeņi. Stāvus pret kupolo koku masīviem no zemes pacelas ziedoši vīteņi, kas izstiepj pret debesīm savas ziedu rokas cauri visam lapu mākonim un, neatrodot vietu, kur tālāk pieķerties, slīkst atpakaļ uz zemes kā gaŗas ziedu virknes. Silti tropu vēji dzenā nobirušos ziedus — arī dienvidos ir sācies „puteņnis" un karnevālu mēnesis!

Karnevāla ieskaņas jau jūtamas tūliņ pēc Ziemassvētkiem. Gatavošanās tam notiek ar lielu interesi. Jau laikus lielo veikalu vitrīnas pildās karnevāla maskām un kostīmiem. Visu mēnesi lielie modes preču nami negatavo nekā cita, kā tikai karnevāla kostīmus. To zīmējumu pagatavošanai strādā veseli mākslinieku kadri. Visas pasaules eksotiskais skaistums, mākslinieku fantazijas aplidots, ielikts kostīmos un maskās, kam reālu formu dod labākie modes piegriezēji un šūšanas meistari. Dabiskie un imitētie dārgmetalli un akmeņi viz un laistās tērpu veidojumos, krāsaino zīdu apšalkti, melno samtu izcelti. Ir laudis, kas par vienu karnevāla tērpu nežēlo izdot 500 dolaru. Nabadzīga kalpone visu gadu rūpīgi krāj naudu, lai to iztērētu vienā karnevāla naktī. Uzģērbusi princeses tērpu, viņa iejūk šīs nakts virpulī ar lepni paceltu galvu, pasauli nolikusi pie kājām. Karnevāla nakts, kas piešķiesta ar greznumu un prieku, ierauj savā mistērijā visu zemi.

Tumšajās tropu nakts debesīs spoži mirdz dienvidu zvaigznes. Klusi šalc palmas. Silti, mitri tvaiki, līdz ar augu un ziedu smaržām, kāpj gaisā no zemes mežiem un ūdeņiem. Pēkšņi kaut kur tālumā sadzirdams monotons troksnis. Melnajā naktī sasaucas sunu balsis. Troksnis nāk arvienu tuvāk. Tās ir bungas, kas rīb vienā un tanī pašā rakstā. Sācies karnievāls. Brazilijā galvenā karnevāla diena ir 26. februāris, kad aizveŗas fabriku vārti un iestāžu durvis. Apklusuši dīenas trokšņi, lai dotu vietu sambai, rumbai un kariokai. Uz ielām izauguši jauni stendi, kur maskās tērpušies pārdevēji pārdod karnevāla piederumus — sejas maskas, serpentīnu, smaržu flakonus, kastanetas... Vakara un nakts stundās pa ielām neripo neviens publisks satiksmes līdzeklis. Ielas pieder tikai gājējiem, kas raibajos karnevāla kostīmos plūst milzu straumēm kā lielos svētkos. Pilsētā ienāk nekad nebijuši prinči un princeses un nekad nebijušas kalpones un kūliji, neīsti un īsti kaipīras un gaučo, neīsti slepkavas un īsti laupītāji, noziedznieki tikai pēc maskām un noziedznieki bez maskām.

Un tad sākas korso braucieni. Bezgalīgas auto rindas lēnā gaitā virzās cauri pilsētai. Iejukuši krāsaino papīra lenšu mudžeklī, auto pēc auto virzās cauri priecīgu ļaužu jūklim. Ikviena mašīna aplipusi maskām, maska ir pie stūres un maskas mīkstajos sēdekļos. Vairākas maskas sēd arī auto priekšgalā un no ģitārām un citiem mūzikas rīkiem izbur eksotiskas melodijas. Gandrīz ikvienam gājējam rokā ir smaržu flakons, un, kad tie visi sāk smidzināt, ielas ietinas smaržu mākonī. Tauta reizi gadā vēlas noreibt, noreibt parīma mākoņos un nozust konfeti, serpentīnu un balonu virpulī, noreibt karnevāla priekā. Cilvēki reizi gadā grib izpriecāties no visas sirds, un šim priekam tiem nekā nav žēl. Auto braucieniem seko masku gājieni. Rīb bungas, skan kastanetas un zvārguļi, sietiņiem deju ritmā gaisā paceļoties un nolaižoties. Vai ikviena gājiena priekšā izvirzās lokanas maskas, kas straujā deju ritmā aizrauj visus pārējos. No vaļējiem logiem un balkoniem līst krāsainu papīru lietus un izšaujas serpentīnu strūklas, kas ietinas ziedošo koku zaros bulvāru malās un nolaižas virs gājēju galvām. Cauri šai panorāmai blāvo pilsētas ugunis, bet pāri visam tam siltās tropu nakts debess lej savu spožo zvaigžņu mirdzumu.

Ap pusnakti karnevāla prieks iešalcas greznajās sarīkojumu zālēs, atstājot ielas vēlīniem gājējiem un sapņotājiem. Varbūt viņi klusi skumst par illūzijām, kas izgaist līdz ar karnevāla nakti? Latīņamerikas karnevāls ilgi paliek atmiņā arī tiem dauzdzājiem ārzemju viesiem, kas no Ziemeļamerikas var atļauties dārgo jūras vai gaisa ceļu uz lielākām Dienvidamerikas karnevālu pilsētām, sevišķi uz tās metropoli Riodežaneiro vai Sanpaulo. Nujorkas lielie pasažieru satiksmes tvaikoņi karnevāla laikā iekārto pat speciālus braucienus — Rio Carnival Cruises, ar galveno nolūku — dot pasažieriem iespēju redzēt karnevālu Rio! Visi šie braucieni norit karnevāla zīmē. Pārdzīvojums, ko ziemeļu viesiem dod karnevāls dienvidos, kad viņu dzimtenē ir dziļa ziema, ir tiešām liels, un ļaudis, kas to var atļauties, tam naudu nežēlo. Ko Šveice un citas tūrisma zemes iegūst no ārzemniekiem ar saviem gleznainajiem kalniem, to viena pati Rio panāk ar savu karnevālu.

K. Sidars

ZIEDOJUMS

Valters Ziediņš, grāmatu tirgotājs un izdevējs, sakarā ar Draudzīgo aicinājumu ziedojis latviešu bēgļiem Vācijā, Vireburgas nometnē šādas grāmatas: Veltas Tomas Sējuzemes sestdiena, Ingridas Vīksnas Dāvana, Zentas Mauriņas Uguns gari, Konstantīna Raudives Dieva zīmogs, 1954. g. Druvas Literārā gada grāmata, Knuta Hamsuna Pa aizaugušajām tekām, Kamī Mēris.

Grāmatas nosūtītas vikārei Agnesei Ponei.

E. Znotiņas-Kalniņas deklamāciju vakars Toronto

Bij. Dailes teātŗa aktrise E. Znotiņa-Kalniņa 21. februārī sv. Trīsvienības baznīcas zālē pēc dievkalpojuma uzstāsies deklamāciju vakarā, veltot to Blaumaņa, Virzas, Skalbes, Lazdas, Strēlertes, Dagdas, Ādamsona, Tomas darbiem. Starpspēlēm komp. T Ķeniņš izraudzījis Volfganga Dārziņa tautas dziesmas, kuŗas spēlēs pianiste Edīte Ozola-Timermane. Aktrise šim vakaram rūpīgi gatavojas jau ilgāku laiku, un tas solās būt stilistiski noskaņots un interesants. Vakara atlikums paredzēts Saulaines bērnu vasaras kolonijas vajadzībām.

Kanadas operas festivāla programma būs plaša

Operas festivāls, kas notiks Toronto Royal Aleksandra teātŗa telpās, šogad sniegs visiespaidīgāko programmu, kāda redzēta pēdējo piecu gadu laikā, kopš festivālu sāka rīkot, uzvedot četras operas pārasto triju vietā, pavisam dodot 16 izrādes. Festivālu rīko Karaliskās konservātorijas operas trupa, sadarbojoties ar Toronto operas festivāla sabiedrību.

Jauns darbs trupas repertuārā, ko vēl līdz šim neviena trupa Toronto nav uzvedusi, būs Volfa - Ferari komēdija „Tēvu skola", kas pirmo reiz uzvesta 1906. g. To diriģēs Enests Barbini, kas pazīst Volfu - Ferari no Itālijas laikiem. Barbini diriģēs arī Bohēmu. Pārējās divas operas: Džiana Menotti Konsulu un Verdi Rigoletto diriģēs Nikolajs Goldsmits. Režisors visām četrām operām būs Geigers - Torels.

Var piezīmēt, ka šogad visu Toronto dzīvojošo konsulu kundzes uzaicinātas iestāties Karaliskās konservātorijas operas dāmu komitejā. Komiteja uzņemsies bilešu pārdošanas darbu, bet Operas festivāla sabiedrība sekos saimnieciskai pusei.

Festivālā diriģenti un daži dziedātāji būs eiropieši, kas līdz uz šo zemi atveduši savu talantu un pieredzi, lai sadarbotos ar kanadiešiem no visām provincēm. Biļetes katrs var sev nodrošināt pie New Canadians Services, 415 Jarvis St., Toronto (RA 5581).

SAVIENOTAS VALSTĪS

NUJORKĀ

Nujorkas latviešu ev. lut. draudzes statistika, kas aptver 3.000 Nujorkā dzīvojošo latviešu, rāda, ka pagājušā gadā kristīti 43 bērni, bet mirušas 37 personas (25 vīrieši, 12 sievietes). Ir zināmi vēl 16 bērni, kas dzimuši 1953. gadā, bet kuŗus kristīs vēlāk. Tas rāda, ka dzimušo skaits stipri pārsniedz mirušo skaitu un dabiskais pieaugums ir lielāks par to, kāds mums bija pirms kaŗa Latvijā. No 43 kristīto bērnu vecākiem divi tēvi un divas mātes ir cittautieši.

1953. gadā iesvētīti 38 jaunieši (16 zēni un 22 meitenes). Iesvētīto skaits papildināms ar 4 pārnācējiem no citām ticībām.

Vērojams, ka latvieši vēlu dodas laulībā. Laulāto caurmēra vecums — līgavainim 35, līgavai 32. Amerikā jauniešu caurmēra vecums, kas dodas laulībā, ir mazliet pāri par 20 gadiem. Pag. gadā salaulāti 35 pāri.Tikai viena gadījumā vienam no laulātiem bijusi cita ticība.

Mirušo skaitā atzīmējams, ka vīriešu ir divreiz vairāk kā sieviešu. Mirušo caurmēra vecums ir vīriešiem 58 gadi, sievietēm — 62. Nāves cēloņi: 14 miruši ar trieku un sirdsslimībām, 10 — ar laundabīgiem audzējiem, 8 — ar citām kaitēm, 3 aizgājuši traģiskā nāvē un 2 — negadījumos. 24 guldīti zemē, 13 — pārpelnoti.

Nujorkas latviešu organizāciju padomes prezidijs savā sēdē 4. februārī apsprieda vairākus svarīgus jautājumus, kas attiecas uz visu latviešu koloniju Nujorkā. Vispirms pārrunāja kultūras dienu jautājumu. Kultūras dienu komisijā ievēlēja A. Freiju, J. Skrundēnu un V. Tumanovski. Šai komisijai, pieaicinot lietpratējus, jāizstrādā kultūras dienu progarmma. Kultūras dienas Nujorkā notiks laikā no 14. februāŗa līdz 3. aprīlim. Ievadījumā būs latviešu vēsturnieku sanāksme Baltijas brīvības namā 14. februārī. Tanī pat dienā notiek arī prof. L. Liberta izstādes atklāšana. Lūgs visu konfesiju baznīcas noturēt kultūras dienām veltītus dievkalpojumus. Paredzēts sarīkot izstādi — tirgu Betlēmes baznīcas apakštelpās, kur būtu redzamas latviešu grāmatas, daiļamatniecības un latviešu skolēnu darbi. Kultūras dienu laikā paredzēts sasaukt arī kultūras darbinieku konferenci un sarīkot studentu dienas. 3. aprīlī paredzēts rīkot kultūras dienu noslēguma aktu ar mākslinieciskiem priekšnesumiem un sekojošu deju Bēthovena zālē. Aktu atklās padomes priekšsēdis V. Ignāts, bet pārskatu par kultūras dienām sniegs ALAs kultūraş biroja vadītājs E. Freivalds. Visas organizācijas lūgtas sarīkojumu, kas notiek kultūraş dienu ietvaros, atlikumu nodot Kultūras fondam.

ČIKĀGĀ

Katrai tautai ir savas tautas dziesmas, tautas dejas un varoņu teikas. Katra tauta uz savām gara vērtībām ir lepna un mīl tās. Tāpat kā tautas tērpi mums ir krāsu saskanīgi, tā ir arī mūsu tautas dejas, kuŗas izpaužas graciozitāte un ritmiskais skaistums. Par to priecājās cittautieši, bet mēs paši jo vairāk, jo tās ir mūsu tautas sendienu garīgais mantojums. Dejas pieder tām mākslām, kuŗas radušās pirmās kā svētās dejas, ar kuŗām kalpoja augstākai varai. Mūsu vecā valoda, mūmu senceltnes norāda uz diženu pagātni, tāpat mūsu dejas. To mēs lieku reizi redzējām arī V. un E. Dzelmju tautisko deju sarīkojumā Čikāgā. Skatītājiem sevišķi patika Kaŗavīru deja. Kas tie bija par jaukiem un brašiem jauniekiem, kas tā bija par varenību, kas izpaudās šai dejā! Bet arī citas dejas ritēja raiti un disciplinēti. Atnākušie amerikāņi bija visai sajūsminâti. Labo noskaņu pasvītroja Valža Vitoliņa lietpratīgā dejotāju apgaismošana.

Vakaru kuplināja ar tautas dziesmām Anna Tolks, pianists Valdis Treimanis, bet tautas dejas skandēja Smaida Ose. Deju uzmanīgi pavadija Baiba Dumpe. Vakars noritēja īsti latviskā garā, kuŗam ieskaņu īsā uzrunā teica Edgars Krastkalns, pakavējoties pie mūsu tautas deju choreografijas un izcelsmes. **O. Krs.**

LINKOLNA

Nebraskas latviešu palīdzības biedrība 20. janvāŗa sēdē, kas notika Linkolnas latviešu ev.-lut. draudzes namā V. Zvirgzdiņa vadībā, jaunievēlētā valde konstruējās šādi: pr-ka vietnieks P. Gavars, sekretārs A. Liepnieks, kultūrālo un sabiedrisko lietu vadītājs — E. Jansons, jaunatnes vadītājs H. Jesīfers, kasieris M. Balodis, mantzinis-biedrzinis — J. Danenefelds.

Biedrības Palīdzības fonda jaunievēlētā valde ir konstruējusies sekojoši: Fonda priekšnieks Ernests Ādminis, 328 So 28. ielā, tel. 5-9866. Sekretārs Jānis Laiviņš, 440 So 12. ielā. Kasieris — Harijs Jostsons 430 F. ielā, tel. 4-3147.

KALAMAZŪ

Kalamazū latviešu biedrības pilnsapulcē no 159 biedriem bija ieradušies tikai 25. Par biedrības priekšnieku ievēlēja līdzšinējo P. Austriņu. Pārējos valdes amatus sadalīja šā: pr-ka vietn. J. Salna, sekretārs K. Grīnvalds, vietn. V. Miķelsons, kasieris A. Reinvalds, biedrzinis A. Āboliņš un A. Znotnajs, sarīkojumu nod. vad. A. Rava un A. Zadiņš. Revizijas komisijā Gāzers, Brūveris un J. Osis. Dāmu komitejā par pr-ci ievēlēja līdzšinējo J. Osi, bet valdē Brutani, Brūveri un Sildegu. Par delegātu uz ALA's kongresu — J. Salnu.

Kalamazū ev. lut. latviešu draudzei, kuŗu apkalpo mācītājs A. Piebalgs, notikušas draudzes padomes un dāmu komitejas vēlēšanas. Padome ievēlēja baznīcas valdi un revīzijas komisiju šādā sastāvā: Priekšnieks J. Gailis, vietn. H. Bergmanis, sekretāre A. Kalniete, vietn. J. Avotiņš, kasieris A. Grāmatiņš, vietn. J. Lapiņš un valdes locekļi E. Jirgens. Revīzijas komisijā: J. Šķerbele, J Zands un E. Berstis.

Dāmu komitejas valdē ievēlētas: priekšniece E. Birzniece, vietn. M. Bērziņa, sekretāre Z. Jumiķe, kasiere A. Bārzdele, draudzes sarīk. māksl. daļas vad. A. Ruševica, baznīcas greznošanas pārz. I. Zande, saimniecisko lietu vad. E. Stiene, M. Rave un A. Riškevica.

Kalns.

MILVOKOS

Pēdējā gada laikā vismaz kāds pusducis latviešu meču, vai nu negribēdamas vai nevarēdamas sagaidīt savas tautas dēlu, appreçējušās ar amerikāņiem. Puisieši, cik zināms, tikai ar vienu izņēmumu, no jauktām laulībām līdz šim gan vēl spējuši izvairīties, bet citādas vēstis nāk no Milvoku kaimiņiem: Viskonsinas galvaspilsētā Medisonā amerikānieti par sievu apņēmis kāda agrāk labi pazīstama saimnieciska darbinieka dēls un Čikāgā savukārt līdzīgi rīkojies izcila latviešu komponista dēls, kas tāpat kā pirmais ir ar akadēmisku izglītību.

Latviešu grāmatu cienītājiem Milvokos turpmāk būs lielāks piedāvājums un labākas gara mantu iegādes iespējas nekā līdz šim: J. Platā grāmatnīcai darbosies 3 nodaļas arī citos pilsētas rajonos, ev. lut. draudzes grāmatnieks darbosies pie baznīcas pirms un pēc dievkalpojumiem, un dzirdēts, ka var līdzīgiem pasākumiem, domājot arī vēl citi.

GRAND RAPIDI (MICH.)

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes locekļi savai gadskārtējai kopsapulcei pulcējās Immanuela apakšējā zālē š. g. 31. janvārī. Sapulces dalībnieku skaits šoreiz bija stipri lielāks kā pagājušā gadā un tajā piedalījās 97 pilntiesīgi draudzes locekļi. Pārskatu par draudzes dzīvi un notikumiem pagājušā darbības gadā dievkalpojumā sniedza draudzes mācītājs prāvests J. Ozols, atzīmējot, ka draudzes locekļu skaits pieaudzis par 123 personām.

Sapulci atklāja draudzes priekšnieks E. Pētersons, bet vadīja J. Sproģis un protokolēja A. Eversons. E. Pētersons sniedza arī visparējo pārskatu par draudzes, valdes un padomes darbību 1953. g., kas bijusi visai sekmīga. Kasiera ziņojumu sniedza J. Miezis. Budžeta gads noslēdzies ar 659 dol. atlikumu, jo kasē ienācis 519. dol. vairāk kā bijis paredēts. Tautiešu devīgā roka izpaudusies arī atsevišķās kollektēs, pie kam vienas devums bijis pat 121 dol. Ziedojumu vākšanu, sarīkojumus un palīdzības darbu raksturoja dāmu komitejas un palīdzības komitejas pārstāvji. Sarīkots bazārs, Ziemassvētku tirdziņš, atbalstīti trūcīgie tautieši Vācijā un Austrijā, par ko saņemta archibīskapa tēva pateicība. Atsevišķos gadījumos sniegts materiālais atbalsts tautiešiem uz vietas. Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza Arv. Jansons. Sapulce izteica valdei pateicību un saskaņā ar projektu sadalīja skaidro atlikumu: 300 dol. nekustamu īpašumu fondā, kas nu pieaudzis uz 1700 dol., 150 dol. latviešu sestdienas skolai, palbalstiem, 100 dol., skautiem un gaidām pa 20 dol. un atsevišķas nelielas summas tuberkulozes un bērnu triekas apkarošanai. Sapulce pieņēma valdes un revīzijas komisijas ziņojumus, budžeta projektu tekošam saimniecības gadam un atzinumu, ka jaunievēlētās padomes pilnvaras turpmāk būs uz diviem gadiem. Padomē ievēlēja: E. Pētersonu, K. Tālbergu, J. Miezi, A. Valdmani, N. Šubiņu, J. Rutmani, A. Eversonu, V. Fricsoni, J. Leimani, P. Libantu, A. Jauno, P. Kalniņu, V. Spoliti, V. Graubi, bet revīzijas komisijā O. Kreitālu, Ed. Sliedi un A. Grīnbergu. Pieņēma priekšlikumu par atsevišķa kapu nodalījuma ierīkošanu latviešiem Wood Lawn kapos un 10 kapu vietu iepirkšanu. Visi klātesošie apsveica projektu par bērnu vasaras kolonijas ierīkošanu. To paredzēts rīkot agr. P. Finartija saimniecībā apm. 20 jūdžu no Grand Rapidiem, ļoti jaukā vietā, ezera krastā. Šim nolūkam budžetā jau uzņemts 200 dolaru. Dzīve šajā kolonijā varētu būt visu vasaru, atsevišķās maiņās, dzīvojot telpās, vai, ja dalībnieku skaits būtu liels, arī teltīs. Draudzes mācītājs prāv. J. Ozols ziņoja par jaunatnes pulciņa darbu, kas jau sekmīgi darbojas. Septembŗa mēnesī paredzēts Mičigenas valsts latviešu jauniešu pulciņa dalībnieku salidojums.

V. Z.

— Ja dosi man dolaru, nemodināšu mammu.

CEĻA VĀRDI

Mainīgās sievietes ir vairāk paciešamas nekā monotonās, lai arī cik nepatīkamas būtu dažas viņu mainīšanās. Viņas dažreiz nogalina, bet nekad nepamet.

Bernards Šovs.

*

Nekad nevajcājiet savam vīram, vai viņš jūs mīl, — tas viņu samulsina neatkarīgi no tā, vai viņš mīl, vai ne.

Anonims.

*

Kāda cilvēka lielumu var noteikt pēc to lietu lieluma, kas viņu spēj saniknot.

Edlajs Stīvensens.

*

Labākais veids, kā izaudzināt vienu bērnu, ir divi bērni.

Marseline Koksa.

*

Audzināšana ir tas, kas paliek pāri, kad esam aizmirsuši visu, ko mums mācīja.

Lords Helifakss.

UZ REDZĒŠANOS ŠOVAKAR HAMILTONAS
GADSKĀRTĒJĀ KARNEVĀLĀ
„PUIKAS UN BĀRDAS"
SĀKUMS PLKST. 8.00 VAKARĀ
69 PRINCESS ST., HAMILTONĀ

Hugo Atoms

KOREJAS TRAĢĒDIJA

SPECIĀLRAKSTS LA NO JAPĀNAS

Par lielu nepatiku pasaules „grēcīgajai" sirdsapziņai Korejā ir pacēlusies balss — kas neļaujas sevi ieaijāt viltus miera miegā. Kādi motīvi šai „izlēkšanai" un asai runāšanai pret saviem nesenajiem cīņas biedriem — sabiedrotajiem? Vai tā ir tautas asins balss — dzīvot gribа, vai tikai tukša runāšana? Šī spēcīgā, mazliet drebošā balss pieder pasirmajam prezidentam Rī, kas vēl zēna gados savu divi ziedoja savai ciešanām nolemtai tautai.

Lai gan Koreja šodien ir nabadzīga un sašķelta zeme, tās vairāk kā četri tūkstoši gadu garā vēsture viņiem dod ticību un spēku grūtumus pārciest. Koreja piedzīvoja savas kultūras uzplaukumu Jī dinastijas laikā. Tā, piemēram, ķīniešu burtus izlēja metallā jau 1403. g., tad arī sākās neskaitāmu grāmatu izdošana, gadu desmitus pirms Gutenberga bībeles iespiešanas. Zem karaļa Sejonga vadības 1443. g. zinātnieks Čong In-džī izgudroja jaunu fonētisku alfabētu, kas deva iespēju katram korejietim īsā laikā iemācīties rakstīt un lasīt ar šo 154 fonētisko saliekamu burtu palīdzību (šodien var iztikt ar 24 burtiem, kas iekopoti rakstāmmašīnā un tālrakstu aparātos). Pēc vēsturnieka Korāna (Courant) sakopotās bibliografijas Korejā tika iespiestas 3.200 grāmatas jau pirms 1895. g. Šie darbi esot bijuši ļoti augstvērtīgi savā zinātniskā saturā, tāpat arī oriģināldarbi militārā zinātnē, medicīnā un valodniecībā. Korejieši 1420. g. nodibinājuši karalisko literatūras kolledžu. Šis uzplaukums tomēr apsicis, zeme tika nogriezta no ārpasaules un korejiešu izglītība sāka palikt iepakaļ. Kad eiropieši uzņēma sakarus ar korejiešiem, Rietumu pasaule bija jau tik tālu attīstījusies, ka korejiešu izglītība likās esam primitīva.

Japāņu virskundzība Korejā tautas izglītības līmeni neko augstāk nepacēla.

Korejas traģiskais liktenis atklājās 1945. g. 14. augustā, kad Padomju Savienība un ASV uz slepena nolīguma pamata, ko parakstīja Jaltas konferencē 1945. g. februārī, sadalīja Koreju un atbruņoja Japānas karaspēku. Krievija 13. aug. Korejā iepludināja 200.000 vīru lielu armiju, un ASV bruņotie spēki 8. sept. izcēlās Inčonas ostā pie tagad izpostītās Seulas.. Pēc Nujorkas „Times" 1949. g. 29. maija ziņām Korejā 1945. g. oktobrī ASV militarajos spēkos bijuši tikai 77. 643 vīri. Pusalas trīsdesmit miljoni iedzīvotāju pēc gandrīz četrdesmit apspiestības gariem gadiem atbrīvotājus saņēma ar gavilēm. Bet ar laiku korejiešu gaviles tomēr rimās, un tautā pacēlās balsis, pieprasot nekavējoties šo divu atbrīvotāju izvākšanos. Korejieši vēlējās paši vadīt savas valsts dzīvi. Radās nesaprašanās 38. parallēles dēļ. Komūnisti nevēlējās izdarīt vispārējās vēlēšanas.

Pēc Maskavas konferences, kas notika 1945. g. 27. dec., lietas pasliktinājās. Maskavas nolīgumā bija teikts, ka Koreja pāries četru valstu aizgādniecībā uz pieciem gadiem. ASV un Padomju Savienībai bija jāsniedz palīdzība Korejas pagaidu valdības radīšanai. Kad šīs ziņas atklāja korejiešiem, darbs visur apstājās, un tauta protestā demonstrēja. Zemē sāka uzplaukt politiskās partijas, un līdz 1946. g. martam Korejā darbojās 134 partijas. Apvienotās Nācijas 1948. g. janvārī uz Koreju atsūtīja vēlēšanu pārraudzības komisiju. Bija nolemts izvest brīvas vēlēšanas visā Korejā, lai pēc tam krievu un amerikāņu spēki varētu atsāt Koreju. Krievi Apvienoto Nāciju komisiju Ziemeļkorejā neielaida, tad tomēr 1948. g. 10. maijā Dienvidkorejā notika vēlēšanas, un 31. maijā sanāca Nacionālā sapulce, kā 12. jūlijā pieņemtu jaunās Korejas demokratiskās republikas konstitūciju. Singmanu Rī 20. jūlijā ievēlēja prezidenta amatā ar gandrīz diktatoriskām pilnvarām.

Ziemeļkorejā viss notika pēc plāna un grafikas. Krievi Korejas ziemeļos iepludināja tūkstošiem uzticamu korejiešu komūnistu, kas gadiem ilgi bija baudījuši patvērumu un mācījušies komūnistu doktrīnas tuvējā Sibirijā. Viņi jau 1946. g. saliedējās vienotā politiskā frontē un ievēlēja Kimu Iļ-songu Provizionālās Ziemeļkorejas pilsoņu komitejas priekšsēdētāja postenī. Komūnisti 1946. g. 3. nov. izdarīja mums labi pazīstamās „brīvās, vēlēšanas, kur četri miljoni reģistrētu vēlētāju ievēlēja 3.459 deputātus, no kuriem 453 bija sievietes. Pilsoņu komitejas pārstāvji 1947. g. februārī apstiprināja jau komūnistu iedzīvinātos likumus un radīja Nacionālo saeimu, kas ievēlēja vienpadsmit prezidija locekļus pēc Kremļa parauga. Visaugstākās pilsoņu vadības organa vēlēšanas notika 1948. g. 25. aug., un tas 9. sept. proklamēja Korejas pilsoņu demokratiskās republikas dibināšanu. Ar to tad arī izgaisa Korejas apvienošanās centieni, un 38. parellēles dzelzs priekškars žvadzēdams pārcirta pussalu divās daļās, atstājot ziemeļus komūnistu verdzībā un dienvidus brīvas pasaules paspārnē. Abas valdības teicās reprezentējam visu Koreju, tai sakarā ziemeļkorejieši no 572 saeimas sēdekļiem 360 rezervēja Dienvidkorejai un tā turpretim atstāja trešdaļu brīvu sēdekļu. Ziemelkorejai proporcionāli iedzīvotāju skaitam.

(Nobeigums seko).

KĀDA ŠODIEN IZSKATĀS MAĻENKOVA KRIEVIJA?

Tik daudz pasaules presē runāts par Krievijā notikušajām maiņām pēc Staļina nāves, ka preteruņigajā informācijā saskatīt patieso Krievijas ainu nav viegli. Patlaban Amerikā un Eiropā reizē tiek publicēta rakstu serija, kuŗas autors ir 20 gadus Krievijā sabijis Associated Press korespondents Henrijs Šapiro. Savus ieskatus par Krievijas apstākļiem un paredzamo attīstību viņš izsaka savā rakstu serijā. Šie raksti gan jālasa ar uzmanīgu kritiku, bet lielāko tiesu vērojumi interesanti un arī mums ir svarīgi ar tiem iepazīties kā ar materiālu, lai salīdzinātu ar tekošo informāciju. Līdz šim publicēto rakstu faktiskais saturs atbilst ziņām par notikumiem boļševiku tirannijā. Bez tam AP ir arī galvojums par faktiskā materiāla soliditāti. Pirmajā rakstā autors attēlo Krievijas vispārējo šīsdienas ainu. — Otrā — mēģināts atbildēt, vai Maļenkovs ir gudrāks par Staļinu? — Trešajā — rādīts, ka Maļenkovs ir bīstamāks par Staļinu. — Ceturtajā — par Berijas krišanas aizkulisēm un ar šo krišanu saistītiem politiskiem notikumiem un to sekām.

36 gadus pēc boševistiskās revolūcijas Padomju Savienība pārdzīvo atkal jaunu revolūcionāru attīstību, kas var stipri pārveidot visas zemes seju. Desmit mēnešu laikā kopš Staļina nāves Maļenkova režīms ir tik dziļi iešlaidies uz iekšēju reformu politiku, ka atkāpšanās no tās būtu nenovēršami saistīta ar visai ļaunām sekām. Nav nevienas nozares, kur nebūtu sajūtams valsts politikas „jaunais kurss."

PAGRIEZIENA PUNKTS

Pēc apmēriem un nozīmes šo kustību var salīdzināt ar tiem vēsturiskajiem notikumiem, kas saistās ar padomju valsts īso un vētraino laiku, kas pazīstams ar nosaukumu NEP's (Jaunā saimniecības politika), kad 1923. gadā pasludināja pirmo piecgades plānu, un beidzot ar 1932. gadu, kad sākās kara gājiens pret zemniekiem.

Staļina nāve atraisīja to vīru iniciātīvu, kas jau vairākus gadus karsti iestājās par nepieciešamajām pārmaiņām. Var puslīdz noteikti pieņemt, ka šī „jaunā kursa" plāns dzimis 1952. gadā ap Staļinu tuvējo partijas vīru galvās. Ja plānu iedzīvināšana tik ilgi aizkavējās, tad tas izskaidrojams ar partijas iekšējām nesaskaņām, kur liela loma piekrita Berijam.

ZEMES IEDZĪVOTĀJI PIEKRĪT „JAUNAJAM KURSAM."

Ja Maļenkova ievadītās pārmaiņas ir salīdzināmas ar padomju vēsturē notikušajām citām pārmaiņām, tomēr vienā ziņā tās ir pavisam patstāvīgas un ar agrākajām nesalīdzināmas: pretēji kollektivizācijas un industrializācijas procesiem, kuŗiem sekoja smagi satricinājumi visā valstī, šķiet, ka tagadējās pārmaiņas atrod iedzīvotāju piekrišanu un atbalstu, jo neprasa ne asiņu, ne mantas upuŗus.

Esmu padomju valstī nodzīvojis divdesmit gadu. Pirms kara, kad ārzemnieku satiksmes brīvība vēl nebija ierobežota, kad par satikšanos ar krievu iedzīvotājiem nedraudēja sods, es varēju visai tālu ceļot pa visu zemi. Es biju liecinieks tam, kā norisinājās jaunās saimnieciskās politikas (NEPa) iedzīvināšana, pieredzēju, kā notika kollektivizācijas un industrializācijas pasludināšana, kā 30 jos gados iesākās asiņainās „tīrīšanas"; es pieredzēju padomju valstī kā karsto, tā auksto kaŗu. Šo padomju valsts vēstures „verstes stabu" ārējās pazīmes bija tās, ka iesākās slepeni un atklāti „uzbrukumi" un „kara gājieni" pret patiesajiem un iedomātajiem ienaidniekiem. Kur nebija panākama šo laužu grupu fiziska iznīcināšana, tur tās lūkoja garīgi nomaitāt. Un šiem upuŗiem nav skaita.

Bet nekad agrāk es padomju valstī neesmu pieredzējis, ka būtu kāds notikums apsveikts pat ar nenoliedzamu sajūsmu, kā tagad tas notiek attiecībā uz Maļenkova „uzbrukumu" iekšējā frontē. Tādas lietas agrāk nebija notikušas: pārmaiņas, no kurām laudīm nedraud nekādi zaudējumi. Iesākās pat tāds kā dzīves uzplaukums — protams, pēc padomju cilvēku mēroga.

Tādēļ nav brīnums, ka jau dažu nedēļu laikā pēc stāšanās amatā Maļenkova valdība bija populārākā kopš Ļeņina nāves. Un sākās Maļenkova salīdināšana ar viņa priekšgājējiem: jo vairāk auga Maļenkova popularitāte, jo ēnā nozuda Staļina tēls. Šķiet, ka šodien caurmērā padomju cilvēks tomēr ir labāk paēdis, labāk apģērbies, mazāk sarūgtināts, nekā jebkad kopš revolūcijas laikiem 1917. gadā, ja atskaita 1921. — 1928. gadus. Un, protams, tas viss tiek pieskaitīts par labu tagadējai valdībai, kuŗa ar gudru ziņu šos nopelnus — noraida.

(Turpinājums sekos).

Baltijas valstu jautājums ASV Senātā

SNIEDZAM LIETUVIEŠU PUBLICISTA ALMUSA MUMS PIESŪTĪTO RAKSTU:

Senātors P. H. Dagless (demokrats no Illinojas) iesniedzis ASV Senātam divas rezolūcijas, kuŗām lielu vērību piešķiŗ verdzināto tautu trimdinieki. Senātors Dagless ir pazīstams lietuviešu draugs un viņš ir apsolījis par rezolūcijām savā runā sniegt tuvākus paskaidrojumus Lietuvas valsts svētkos Čikāgā.

Pirmā no šīm rezolūcijām ieteic ASV Kongresam nosodīt Padomju Savienību par tās agresīvo politiku un lauztiem solījumiem garantēt. Austrumeiropas satelitiem runas un preses brīvības un cilvēka tiesības. Šī rezolūcija paredz, ka ASV Kongress iesniegtu Apvienotām Nācijām priekšlikumu spert visus nepieciešamos soļus, lai panāktu pilsonisko un reliģisko brīvību atzīšanu Polijā, Lietuvā, Latvijā, Igaunijā, Rumānijā, Bulgārijā, Ungārijā un Čechoslovakijā. Rezolūcija prasa, lai personas, kas apsūdzētas kādā noziegumā minētās zemēs: 1) varētu atbrīvot pret drošības naudu, 2) tās nedrīkst aizturēt, ja nav uzrādīta tiesas apsūdzība, 3) lietas jāiztiesā atklāti bezpartējiskas tiesas priekšā, 4) apsūdzētiem ir tiesības pieaicināt padomdevējus un uzdot lieciniekus. Tālāk prasīts, lai ārzemju preses pārstāvji varētu būt klāt tiesu sēdēs, lai katrai baznīcai būtu tiesība noturēt savus dievkalpojumus, lai valdība neiejauktos baznīcas iekšējās lietās un lai garīdznieki būtu pasargāti pret vajašanām no valdības puses.

Otrā rezolūcijā iet runa par Polijas leļļu valdību, kas lauzusi Jaltas līgumu, liedzot tautai vēlēšanu brīvību.

Neatkarīgi no Daglesa iesniegumiem, Masačuzetas senātors J. F. Kenedijs (demokrats) Senāta atklāšanas dienā 1. februārī iesniedza rezolūciju izmeklēt Lietuvas iekļaušanu Padomju Savienībā. Pēc īsām debatēm šo rezolūciju nodeva Senāta ārlietu komitejai. Masačuzetas otrs senātors L. Seltonstols (rep.) paziņoja, ka viņš pilnībā atbalsta sava kollēgas priekšlikumu. Jāpiezīmē, ka Masačuzetas valstī (Bostonā) ir spēcīga lietuviešu kolonija.

Šiem iesniegumiem ASV senātam ir liela nozīme Baltijas valstu lietas propagandēšanā un psiholoģiskā karā pret komūnismu.

Seifu uzlauzējs — spiegošanas varonis

Edvarda Čapmaņa vārds nav svešs britu sabiedrībai — vēl pirms gadiem viņš bija vispopulārākais naudas skapju uzlauzējs britu salas. Šodien — viņš, kā prāta vīrs, iecienīts starptautiskās aprindās, īpaši dāmas jūsmo par viņa elastīgo stāvu un aizrautīgi klausās daudzajos nostāstos, kas vēsti par Edija varoņdarbiem 2. pasaules kara laikā, kad viņš veicis spiegu meistarstikus.

Kad vāci okupēja Franciju, Edijs tur sēdēja cietumā, izciešot savu 3 gadu cietumsodu par garnadzību. Pēc kāda neveiksmiga seifa apciemošanas Edinburgā, viņš meklēja patvērumu klasiskajā brīvības, vienlīdzības un brālības zemē, bet arī tur viņam neveicās. Kad beidzot viņam atvērās neviesmīlīgā cietuma vārti, Edijs augstu paceltu galvu taisnā ceļā ieradās pie vietējā vācu komandanta un lūdza pieņemt viņu vācu spiegu dienestā. Viņš ienīstot Angliju, teica Edijs, un kā pierādījumu prūsim nolika priekšā veselu kaudzi laikrakstu izgriezumu par saviem nedarbiem britu salās, par kuŗiem britu policija viņu gaidīt gaidīja, lai uz ilgiem gadiem ieliktu aiz restēm. Vāci rīkojās ātri: vispirms Ediju ielika uz kādu laiku Parīzes tuvumā cietumā, kur Edijs patīkami pavadīja laiku, izzāģēdams durvis uz sieviešu nodaļu. Pēc tam viņu pārcēla uz kādu franču pili pie Ludāras, kur viņu sāka apmācīt vācu slepenās kodās, kā pagatavot paša līdzekļiem spridzekļus, kā rokas pulkstenis izlietojams laika bumbas pagatavošanai, kā vienkāršiem līdzekļiem uzspridzināt kuģus (jāieurbj ogles kumpī caurums, tas jāpiepilda ar dinamitu un ogle jāiemet kuģim nolemtajos ogļu krājumos. Bīstamā ogle nonāks kāda kuģa ogļu bunkurī un vēlāk, atklātā jūrā kuģa krāsnī sekojoša eksplozijā kuģis aizies bojā). Kad Edijs bija uzveicis prāvus vīna un konjaka krājumus, un pietiekami piesavinājies friču spiegu instruktoru gudrības, vāci viņu ietērpa lieliskā angļu uzvalkā, jorksīras kurpēs, makā ielika 2.000 angļu mārciņu, bet ceļā somā spridzekļus, īsviļņa raidītāju un īstu angļu personas apliecību, kādas frīči ieguva pietiekamā vairumā no Djepes invāzijas upuriem. Edijs bija sagatavots bīstamam ceļam un vēl bīstamākam uzdevumam: uzspridzināt Dehivilendas rūpnīcu, kas ražoja vāciem tik bīstamos britu Moskito bumbvežus. Pats feldmaršāls fon Rundstedts kādreizējam seifu uzlaušanas meistaram spieda roku, laimīgu ceļavēju vēlot.

CEĻA MAIZEI 2.000 MĀRCIŅU

Angļu salās Ediju nometa ar parašutu. Laimīgi nokļuvis Londonā, viņš apmetās kādā tās nomales pansijā, kur tūlīt nodibināja radio sakarus ar saviem maizes devējiem viņpus kanāļa. Protams, ka tiem Edijs neteica nekā, ka viņš no kādas telefona automāta būdas jau bija sazvanījies ar britu slepeno dienestu un lūdzis sev džobu. Britu slepenā Intelligences dienesta vīriem Edijs atklāti izstāstīja savas likstas, kā vāci viņu iefiltrējuši salās, kā ar koda palīdzību viņam jau nodibināti radio sakari ar vācu spiegu centrāli, norādīja, kāds svarīgs uzdevums viņam veicams Anglijā, un apgalvoja, ka tomēr labāk viņš gribot kalpot savai dzimtenei, kuŗas ziemeļos viņam reiz šūpulis kārts, nekā uzmācīgiem vāciem. Nekaunīgs kā arvienu, Edijs tūlīt arī minēja cenu par saviem pakalpojumiem: amnestiju par visiem viņa seifu uzlaušanas grēkiem un atļauju paturēt tās jaukās 2000 mārciņas, ko vāci bija iedevuši viņam ceļa maizītei. Britu slepenā dienesta vadība bija ar mieru. Nu Edijs britiem ik dienas pavēstīja, ko vāci viņam ziņoja pa radio. Briti savukārt apgādāja viņu ar gudri sacerētiem materiāliem, kas viņam jāpārraida ienaidniekam: par bumbu postījumiem, valsts iestāžu pārvietošanām u. tml. Briti palīdzēja Edijam veikt viņa galveno uzdevumu — „saspridzināt" Moskito ražotavu. Ar krāsu un butaforijām Dehēvilendas rūpnīcas tika tā nomaskētas un dekorētas, ka radās iespaids, ka ēkas cietušas kādā sprādzienā. Viss dekorātīvais blefs tika rūpīgi pārbaudīts gaisa uzņēmumos. Kad viss likās esam kārtībā, Edijs lepni paziņoja vāciem, ka uzdevums veikts, kam sekoja vācu izlūklidmašīnu apciemojums Dehēvilendai. Ilgi ņiņojot augstu gaisos, tā vāca pierādījumu, ka Edijs veicis savu varoņdarbu. Dažas dienas vēlāk, ne vārda neminot, vai priekšniecība apmierināta ar paveikto, Edijs saņēma pavēli caur Lisabonu ierasties Vācijā. Edijs nu bija sprukās: viņš nezināja, vai vāci patiešām piemuļķoti jeb vai viņu uzglūn nāve. Uzticīgs savai dzimtenei, viņš riskēja. Vācijā viņu uzņēma kā varoni. Pats slepenā dienesta šefs Edijam svinīgi piesprauda Dzelzs krustu par izciliem varoņdarbiem, un valsts kase neskopojās ar karalisku gratifikāciju, kuŗu Edijs ilgus mēnešus centās notriekt, dzīrojot ar naci slepenā dienesta vīriem. Tad vāciem bija jauns uzdevums Edijam. Edijs gan tiepās un atteicās, bet kad vāci viņam solīja 15.000 mārciņu lielu atalgojumu, viņš bija ar mieru vēlreiz riskēt.

1944. g. vidū Ediju ar izplētni un 6000 mārc. avansu kabatā atkal nolaida Anglijā. Atkal viņš uzmeklēja Intelligences dienesta virus, un atkal viņam atļāva paturēt vācu iedoto naudu. No jauna sākās Edija šifrētās radiogrammas pāri Lamanšam. Tieši ar šiem Edija raidījumiem britiem sistēmātiski izdevās sniegt aplamas ziņas par vietām, kur eksplodēja bīstamās vācu raķetbumbas V-2, tādējādi novirzot vācu tēmekļus no Londonas bieži apdzīvotiem centra iecirkņiem uz vientuļākām nomalēm.

Kad karš bija beidzies, Edijs palika Londonā, jautrs kā arvienu un brīvs kā gaiss. Četrdesmit septiņas seifu ielaušanās zādzības viņam bija viszēlīgi piedotas. Tikai tad, kad Edijs sāka padīžoties ar saviem nopelniem kara laikā britu slepenā dienesta labā, tiesnesis viņu sodīja ar 50 mārc. naudas sodu par valsts noslēpumu izpaušanu.

EDIJS AFRIKĀ

Edijs izmēģināja savu laimi tirdzniecībā; noīrējis liekās invāzijas motorlaivas, sāka pārvadāt preces no Irijas un Francijas. Vēlāk viņa flotilē jau bija krietns štimers un arī privāta lidmašīna, kuŗā tas it bieži apciemoja melnās biržas spekulantu paradīzi Tanžēru. Bet Edijam šeit nebija laimes: viņu kuģīšus pastāvīgi aizturēja un pārmeklēja, viņu pašu bez mitas pratināja. Kādreiz viņu notvēra pie neatļautas valūtas transakcijas. Neaicināts, kā paša Dieva sūtīts, grūtā brīdī ieradās britu kara ministrijas virsnieks dienesta uzdevumā apliecināt, ka Edijs esot „viens no varonīgākajiem pēdējā pasaules kara vīriem."

Pašreiz Edijs ievārījis ziepes Afrikas Zelta Ragā, kur viņu apvaino par valsts ieredņu piekukuļošanu. Pēdējos divi gadus Edijs bagātīgi cienājis un plašā vērienā dzirdināja Zelta Piekrastes ministrus, kamēr viņa jaukā blondā kundzīte tā sadraudzējusies ar pašu ministru prezidentu, ka veikusi iespaidīgā vecpuiša uzdevumā visus iepirkumus un komandējusi mājsaimniecību. Vai tādēļ būtu jābrīnās, ka tieši tās firmas, ko Edijs pārstāvēja Zelta Piekrastē, saņēma vistrekņākos valdības pasūtinājumus? Edijs pats visu šo veiksmi izskaidroja visai vienkārši: atbildīgie valstsvīri esot viņa sirsnīgākie draugi, draugi taču neesot jāpiekukuļo . . .

Kādā apciemojumā Londonā Edijs iekūlies nepatikšanās: kādā krogus kautiņā viņš bija smagi piekāvis kādu vīru, bet kādam savam krogus biedram, „joka" pēc bija izņēmis lēses samaksāšanai no kabatas 18 mārc., neprasīdams to īpašnieka atļauju šādai izdarībai. Parūkainais angļu tiesnesis savilka it dusmgi uzacis un par kautiņu Ediju sodīja ar 5 mārc. naudas sodu, piespriežot vēl zaudējuma atlīdzību piekautam. Par rīkošanos gar otra maku Edijam nāksies atbildēt atsevišķi. Šoreiz Edijam velti gaidīt no kara ministrijas kādu aizstāvību. Un tomēr kara resors citādā ziņā Edijam bija parādījis vajadzīgo uzmanību.

Kad nesen Edija biografiju (Edija Čapmaņa stāsts) sāka iespiest turpinājumos angļu laikraksti, britu iestādes spītīgi klusēja uz žurnālistu mēģinājumiem pārbaudīt, vai tas, ko Edijs raksta par saviem nopelniem kara laikā britu nācijas labā, ir patiesība vai ne. Nule kara kungi paziņoja, ka Edija dzīves stāsts šajā ziņā atbilstot patiesībai. Nu neviens Edija tautas varoņa slavu nevar apšaubīt. Panākumiem vainagots dzīves ceļš.

Ksa.

Aiz DZELZS priekškara

ATKAL TĪRĪŠANAS PADOMJU SAVIENĪBAS REPUBLIKĀS

Padomju radio ziņo par jaunām pārmaiņām Moldāvijas, Kazachstanas un Lietuvas republikās. Diplomātu aprindās domā, ka Maļenkovs šādā ceļā turpina nostiprināt savas pozicijas, iecelot sev uzticamas personas atbildīgos amatos. Moldāvijā partijas priekšgalā iecelts Z. Serdjuks, līdzšinējais partijas vadītājs Ukrainā. Z. Serdjuka iecelšana liek domāt, ka Moldāvijā radušās grūtības ar nacionālajām tendencēm nekrievu iedzīvotāju vidū. Serdjuka uzdevums iepriekšējā postenī bija izskaust „buržujisko nacionālismu Lvovas apgabalā."

Stratēģiski svarīgajā Kazachstanas republikā partijas pirmā sekretāra amatā iecelts P. Ponomarenko un par viņa vietnieku — Brežņevs. Līdzšinējais sekretārs Šajachmetovs „atbrīvots no amata," teikts radio ziņojumā. Domā ka Šajachmetovs sodīts par to, ka viņam nav izdevies palielināt lopu skaitu savā republikā, Ponomarenko un Brežņevs ir augsti stāvošas personas komūnistiskajā hierarchijā, un ja tādas sūta uz Kazachstanu, tad tas nozīmē, ka stāvoklis ir nopietns un tur nepieciešamas radikālas pārmaiņas.

Viļņas radio ziņo, ka līdzšinējais kompartijas Centrālkomitejas sekretāra vietnieks E. Ozarkis iecelts par Lietuvas ministru prezidenta vietnieku. Pagājušā gadā padomju prese rakstīja par „nopietnām kļūdām nacionālajā politikā," kādas pielaidusi Lietuvas valdība.

Pārsteigumu sagādā arī tas, ka Augstākās padomes kandidātu sarakstos nav redzams maršala G. Žukovska vārds. Viņš ir Otrā pasaules kara varonis un aizsardzības ministra biedrs. Pārējie divi aizsardzības ministra biedri — maršals A. Vasiļevskis un admirālis N. Kuznecovs ir uzņemti sarakstos.

Vudro Vilsona pieminai

ASV prezidents, kas cīnījās par tautu pašnoteikšanās tiesībām.

3. februārī pagāja 10 gadu no ASV prezidenta Vudro Vilsona nāves dienas. Viņu pieminot, trimdā esošie brīvie latvieši, lietuvieši, igauņi, čechoslovaki un poļi bija rīkojuši aktu „Carnegie Endowment International Center" telpās, Nujorkā. Pieminas aktā bija klāt Vilsona mazmeita, bet Vilsona atraitne, slimības dēļ aizkavēta ierasties, bija atsūtījusi telegrammu, kuŗā teikts, ka „jūsu zemju atbrīvošana bija prezidenta Vilsona karstākā vēlēšanās un cīņā par šo mērķi viņš atdeva savu dzīvību."

Prezidents Eizenhauers piesūtītajā telegrammā minēja, ka principi, par kuŗiem mēs cīnāmies tagad, ir tie paši brīvības principi, par kuŗiem prezidents Vilsons atdeva savu dzīvību. Pieminas aktā uz īsu laiku ieradās arī cita ievērojama Amerikas prezidenta atraitne — Eleonora Rūzvelte.

Programmu vadīja Brīvās Eiropas komitejas prezidents V. Šeperdsons, kas pirms 35 gadiem piedalījies kā Vilsona padomnieks Parīzes miera konferencē.

Prezidents Vilsons kļuva ievērojams ar savu 14 punktu deklarāciju, ar kuŗu viņš nāca klajā 1918. g. janvārī. Viņa vēlēšanās piepildījās, kad pēc Pirmā pasaules kara līdz tam apspiestās tautas varēja nodibināt savas neatkarīgās valstis — Latviju, Lietuvu, Igauniju, Poliju, Čechoslovakiju. Par to ar pateicību viņu pieminēja minēto tautu pārstāvji. Latviešu vārdā runāja bij. ministru prezidents A. Blodnieks, uzsverot, ka tagad, tāpat kā toreiz, mēs liekam visas savas cerības uz ASV.

Eleonora Rūzvelte savā runā izteica vēlēšanos, lai Vilsona gars valdītu arī tagad, kad daudzas tautas alkst brīvības. Viņa cerot, ka atkal nāks laiks, kad tautām būs pašnoteikšanās tiesības.

Aktā bija ieradušies: sūtniecības lietvedis Dr. A. Dīnbergs, archibīskapa vietnieks prāv. J. Kullītis, plkv. V. Janums, ALA's valdes locekļis G. Meierovics un KLB locekļi.

KARAKLAUSĪBA SIEVIETĒM

Nedēļas sākumā pie Izraēlas konsulāta Nujorkā sapulcējās ap 3.000 žīdu, kas protesta demonstrācijā prasīja atcelt Izraēlā paredzēto obligāto karaklausību sievietēm.

SARKANĀ LUPATA UN VĒRSIS

Mēs bieži lasām, ka trimdinieku uzdevums ir atmaskot komūnisma īsto dabu un parādīt citām tautām, briesmas, kas draud no komūnisma. Šo uzdevumu mēs arī veicam, cik spējam, bet šķiet, ka pasaules stulbums ir neizmērojams. Vēl daudz mums būs jāpūlās, un tādēļ katrs sabiedrotais ir labs.

Kad kāds latviešu sabiedriskais darbinieks ar nopietniem argumentiem nevarēja pārliecināt kādu šejienieti par komūnisma bīstamību, tad viņš izmēģinājās ar humoru, jautādams neticīgajam, vai viņš būtu mazāk intelligents par vērsi? Kad uzrunātais grasījās apvainoties, latvietis mierīgi atbildēja: „Lūk, jūs labi zināt, ka vērsis ir gan mēms, bet sarkano lupatu viņš pazina jau ilgi pirms tam, kad to sāka pazīt pasaule. Un nav tāda vērša, kas nikni neuzbruktu sarkanai lupatai, lai to saplosītu. Arī virs Kremļa taču plīvo tā pati sarkanā lupata, kaut arī to nosauc par karogu." Šī saruna bija lasāma arī amerikāņu laikrakstā.

NO JŪRAS LĪDZ JŪRAI

Kovbojs — tagadnes saite ar pagātni

Britu Kolumbijas un Albertas provinču zālaino ganību kalnos un lejās stalti seglos sēdošā kovboja siluets vēl arvien simbolizē Kanadas plašo lopkopību. Šis vientuļais klajumu gans — dzīvā saite ar romantisko pagātni — ir ilgas modinoša figūra klejojošo Herefordu baltgalvju fonā.

Bet neromantiskajā un augsti mēchanizētajā tagadnē lopkopju saimiecībās notiek klusa revolūcija, un dažos apgabalos vīrs zirga mugurā ir kļuvis par retumu.

Bet tas nenozīmē, ka kovboji un to zirgi būtu jau galīgi izmiruši. Pa lielākai daļai ganību apgabalos jātnieki ir vienīgie, kas spēj savākt kopā vai atšķirt lopus. Bet jau daudzi lopkopji lieto pustonnu transporta mašīnas, džīpus, vai traktorus pārvadājumiem, žogu pārbaudei un labošanai, ganību pārlūkošanai un sāls izvietošanai ganāmpulku vajadzībām. Gadu no gada pieaug mašīnu lietošana lopkopības saimniecībās, kas aizstāj zirgu, kā lopkopja galveno palīgu.

Tikai kovbojs pats, ar savu jāmo zirgu pusduci, pieturas pie senās transporta metodes. Un pat „rodeo" laikā, kad neiejātais zirgs uz īsu brīdi stājas sev pienācīgā vietā, daudzus no tiem uz sacīkšu vietu kovboji atved ar smagajām mašīnām.

Atklāto klajumu iežogošana Rietumos izraisīja pārmaiņas. Dzelzceļu izplatīšanās izbeidza lopu dzīšanu pa garo zemes ceļu un paātrināja mēchanizāciju. Iekšdedzes motors, viņa dažādajos veidos, ir stipri veicinājis tās pārgrozības, kas vēl tagad norisinās.

Un kopš kaŗa gadiem, kad šai zemē iztaisīja daudzus skrejceļus, viņš ir iemācījies ganību mainīšanas vērtību, pārvietojot ganāmpulkus no viena ganību apgabala uz citu zināmā kārtībā.

Bet pagātne ir ietekmējusi arī mēchanizēto tagadni. Britu Kolumbijas provinces Karību apgabalā, kas ir Kanadas lopkopības šūpulis, senlaiku „rodeo," nekad neslēgtās durvis, lielās brokastis un dejošana šķūņos ir pārdzīvojušas laiku maiņu kopā ar augstajiem zābakiem, „desmitgalonu" cepurēm, spalvainas jērādas bikšu pārvalkiem, zīda kaklautiem un piešiem. Bet tagadnes kovboji gul ellas apkurinātās barakās, kuŗās ir atrodams vecāku kovboju ničinātais, siltais un aukstais tekošais ūdens.

Daudzās saimniecībās namamāte lieto „propane" gāzi sildīšanai un dzesināšanai, un dažas to lieto pat gludekļu un veļas mazgājamo mašīnu iedarbināšanai. Šo gāzi uzglabā pagalmā tvertnēs, un bieži to lieto kā degvielu motoriem, kas ražo elektrību gaismai, ledus skapjiem un saldētavās mašīnām.

Lopkopju dzīves vientulība tagad ir kļuvusi par senu teiku. Radio tiem sniedz kā Bēthovena Devīto simfoniju, tā arī hokeja sacīkšu rezultātus, laika paŗegojumus, un, protams, neizbēgamās kovboju dziesmas.

Vīrs bez grūtībām var aizbraukt uz ciemu vēstulēm pakaļ, un sieva var apmeklēt Sieviešu Institūta sapulci, kur tā var satikt pat attālus kaimiņus. Bērnus uz patālām skolām aizved ar automašīnām; un ja kādi vīri pavada ziemu vientuļā apgabalā, tos apgādā ar lidmašīnu palidzību. Neviens nav pārsteigts, ja lopkopja izpalīgi ierodas ganāmpulka savākšanas darbam spožās, jaunās automašīnās.

Bet šai lopkopības zemē ir arī lietas, kuŗas nekas nespēj mainīt. Nekāda mašīna nespēj paātrināt vai pārtraukt dabisko dzimšanas un augšanas kārtību, no kuŗas atkarājas ikkatra lopkopja dzīve. Kā pasta kariešu laikmetā, tā arī tagad ļeļi piedzimst pavasaros. Apauglošana un apzīmogošana, ragu noņemšana un augšana, viss norit un atkārtojas tai pašā kārtībā kā senajos Rietumos.

Britu Kolumbijas provinces kalnu dziļajās aizās dzelzceļš un automašīnas nav aizstājušas plašās lopu virzīšanās, ar kuŗām saistījās liela tiesa seno Rietumu burvības. Pat pieredzējuši šoferi kavējas tos lietot lietaiņā laikā, kad šauro ceļu līkumu dubļi ir visai slideni.

Šais lopu virzīšanās kovbojs uz īsu brīdi atkal ieņem sev pienācīgo vietu. Lielos pārgājienus uzsāk agri, jo ganāmpulki virzās uz priekšu ļoti lēni. Nereti ganāmpulki, ja tos kaut kas sabaida, bailēs bēgdami, izklīst, un to sapulcēšanai jāzaudē vairākas dienas. Pārgājiena laikā lopi gandrīz nepārtraukti barojas, un bieži vien ganāmpulki pārnakšņo zāļainās pļavās, ko tādai vajadzībai īpaši uztur valdība un atsevišķi lopkopji.

Tāpat kā senajos laikos, šo celojošo ganāmpulku sargiem uz kaŗājas RCMP dokumenti, kas pierāda, ka ganāmpulks tiem pieder, valdības atļauja virzīšanai un pārdošanas kvītiji jāsaskan ar lopu ādās iededzinātajām zīmēm pirms iekrausanas punkta inspektors atļaus ganāmpulku nodot tālākai pārvešanai.

Kā jātnieku, tā arī zirgu dabai jābūt mierīgai un spējīgai pielāgoties apstākļiem. Naktīs, vai līst lietus vai snieg sniegs, kovboji ietinas segās un guļ zem klajas debess, kā to darīja viņu priekšteči, vai arī pārmijus apsarga savus ganāmpulkus.

CS

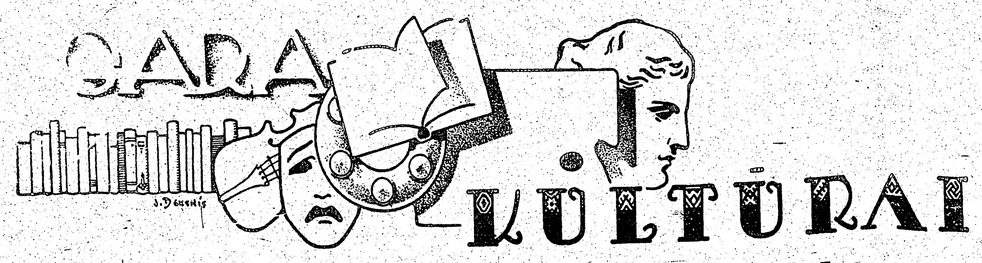

INGRIDAS VĪKSNAS — DĀVANA

Stāsti un noveles. Druvas apgāds, 1953.

Ingrida Vīksna ienāca mūsu rakstniecībā zem Otrā pasaules kara lielgabalu dunoņas, kaujas lidmašīnu zimzoņas gaisā. Parādījās kā liriķe, vācu okupācijas laikā iznāca viņas dzejoļu krājums Rūgtais prieks, pēc tam viņa pievērsusies vairāk publicistikai, stāstošai prozai, ar savu romānu Mums jābrien jūrā gūdama pirmos romānistes panākumus. Nav bijušas normālas attīstības iespējas viņas talantam, kas varbūt citādi uzplauktu visas tautas kultūras aizsegā, vecāku dzejnieku tiešā saskarē un iedarbībā. Bēgulība kļuva par viņas likteni jau itin jaunos gados, no Kurzemes cietokšņa viņa atkāpās līdz ar mūsu leģionāriem, gūdama pirmo patvērumu Zviedrijā, pēc tam pārceldamās uz Kanadu. Daudz pārdzīvojumu, pieredzes, bet diemžēl vienpusīgas: posts, vajāšana, bēgšana, nezina par rītdienu, saišu pārtrūkšana ar savu zemi, maz prieka, gaišu nākotnes izredžu, mierīgas strādāšanas gar izvēlētiem dzejas uzdevumiem. Pārdzīvojumu daudzums ir tik sāpīgs, tā nospiež, ka to vēl grūti ietvert noskaidrotā mākslas darbā.

Tomēr Vīksna savos stāstos parādās noturīga, nesalausta, vietām ar rāmu zobgalību atvairīdama no sevis svešuma ļaunākos spaidus, ironiski patēlodama citu tautu vājības. Bet ir viņai arī dīvaini apsēstu cilvēku tēli: tāds ir antikvāriju tirgotājs Vanga, kurš necieš svētku dāvānu, kurš svētkiem tuvojoties izliek savā veikalā atbaidīgu plakātu: „Dāvināšanai piemērotu priekšmetu nav." Šīs noveles darbība vēl norisinās Rīgā, puslīdz mierīgos apstākļos, vienīgā visā krājumā. Savādi ielauzta ir arī Irēna, kas sagaida savu vīru invalidu no kara. Šī stāsta psiholoģiskie gājieni, notikumi ir savā ziņā tik neparasti, nepaticami, ka gabalam likts virsraksts Leģenda, kaut gan leģendas pārdabiskā brīnuma tajā nav. Ar jūrmalas drūmo fonu tas atgādina Plūdoņa Selgā. Dīvaina apsēstība uznāk Ievai, kas grib paklejot zviedru zemnieka govju dārzā, pagulēt zālē, paslaukt govi, ko viņa nav darījusi kopš izbēgšanas no Latvijas. Protams, vinas rīcībās mēs nesaskatīsim nekā nenormāla, bet zviedri notur Ievu par traku, apvaino viņu piena zādzībā, beidzot iespundē uz dažām dienām trako mājā. Ievā ir tikai protests pret pārāk normālizētu karu neredzējušas tautas dzīvi, kamēr viņas dzīve gadiem ilgi bijusi ārkārtīga.

Tačū vislabākais grāmatas stāsts jeb, pareizāk, tēlojumu virkne, kurā autore rāda latviešu saskaršanos ar zviedru vidi, ir Astondesmit kronas. Tas sastāv no septiņiem atsevišķiem gabaliem, kuŗus pārmaiņus stāsta: pansijas īpašniece Svea Peršon, latviešu meitene Lita un viņas draudzene Guna. Abas meitenes pieņemtas par kalponēm pansijā. Viņām ir laba ēstgriba, balti veseli zobi, viņas daudz smejas un grib dziedāt, ko, protams, viņām neļauj. Pat zviedru apstākļos pārāk skopā Peršona kundze domā, ka viņas par daudz ēd, trokšņo. Pēdīgi abas meitenes lepni saslienas pret savu kalpinātāju, pamet tai nopelnīto algu astondesmit kronas un aiziet. Jau pirmoreiz lasot, mani šie tēlojumi ļoti ieinteresēja ne vien ar savu saturu, bet arī formu: no trim viedokļiem apgaismoti vieni un tie paši būtībā diezgan pelēkie ikdienas notikumi. Tā mietpilsonība, ar ko latviešiem jāsaduŗas vienmēr, nonākot rietumos, te izcelta zīmīgi, neaizmirstami. Stāstiņus var pārlasīt atreiz reizēm: tie nezaudē sākotnējo svaigumu. Vieglais humors, smalkā ironija, lakoniski tvertās cilvēku attieksmes, tipiskās parādības rāda divas dažādas pasaulītes. Vienu no tām aprijusi sarkana migla aiz Baltijas jūras, atlikuši tikai nedaudzi izbēgušie, kas līdz paņēmuši savas tautas dzīves nostāju, nabagi, bet lepni savā cildenumā. Otrā, iepūtusies savās plīša mēbelēs, turīga, taupīga, pat skopa, vulgāra, neziņiga, aprobežota, mietpilsoniska, dzīvo tālāk un krāj mantu. Ingridas Vīksnas tēlojumi papildina un apstiprina to zviedru dzīves ainu, ko jau bija gaŗāmejot patēlojis Jānis Grīns savos dadzīvotājos. Protams, būtu aplam attiecināt šos novērojumus uz visu zviedru tautu, kuŗai būs arī citas garīgākas īpašības.

Grāmatas sacerējumi lielāko tiesu ir ar publicistiskiem tematiem, ko snieguši pieredzējumi par Vīksna varējusi vēl visai maz izvērst un parādīt dziļākus būtiskus pārdzīvojumu slāņus. Ar būtību sakarā stāv arī stila īpatnība. Izteiksmē Ingridai Vīksnai tīra, skaidra, prātīga, tā netiecas aizgrābt, aizkustināt, bet nosaukt, apstiprināt, noskaidrot. Arī tur, kur tēlotajos cilvēkos ielaužas irracionālas jūtas, rakstniece patur vēsu mieru, izteikšmes analizējošo noteiktību, bieži izlietojot otras pakāpes stāstījumu, t. i. par attiecīgo gadījumu stāsta vai nu pati iejauktā persona vai kāds trešais no malas. Cilvēki iztirzā paši sevi: piem. Vanga Dāvānā, Irēna Leģendā Kādreiz šādu tēlošanas veidu mēdza dēvēt par intellektuālismu, bet šis vārds tagad no biežas lietošanas nodilis. Man negribētos ar to apzīmēt Ingridas Vīksnas īpatnību, kam ir sava patstāvīga nokrāsa un nebūs samaināma ar citām.

Jānis Veselis

Velta Toma

VĀRDS

Vārds, māc un palīdz,
spēlējoties topi
no labas domas
gaišā meldijā.

Viens nāk un paiet
cilvēks dienu mijās,
pa zemi klīstot,
debess ilgojas.

Viss, gūts un atdots,
izzūd zemes trūdos —
Ceļ saulē domu
vārds un dvēsele.

1954. g.

Solisti un koris gatavojas kantātes pirmuzvedumam

Piedalās H. Lūse, P. Geistauts, E. Ozola-Timermane

Jau kopš septembŗa mēneša Sv. Andreja baznīcas koris sava diriģenta komponista Tālivalža Ķeniņa vadībā uzcītīgi gatavojas garīgam koncertam, kuŗš notiks sestdien, 27 februārī, Sv. Andreja baznīcā. Šis koncerts būs liels notikums Toronto latviešiem, jo koncertā pirmoreiz, paša komponista vadībā, atskaņos godalgoto T. Ķeniņa kantāti Kurzemes kareivim. Kā solisti pirmatskaņojumā piedalīsies mūsu prominentā māksliniece Herta Lūse un apdāvinātais baritons Pēteris Geistauts. Pie ērģelēm būs Edite Ozola - Timermane.

Šī kantāte uzliek izpildītājiem sevišķi augstas prasības, jo ērģeļu partitūra ir ļoti patstāvīga un aizstāj orķestri. Ērģeles bieži vien neatbalsta īpatnējos un sarežģītos kora dziedājumus, bet, kā pats komponists izsakās, tad koris sācis pie tā jau pierast.

Par kantātes saturu T. Ķeniņš paskaidro, ka tās ievads raksturo Kurzemi cīņu dienās, kad tautā valda bezcerīgs izmisums un posts; pati kantāte runā par karavīra māti un tās ilgām, sagaidīt savu dēlu pārnākam no kara lauka. Bet dēls ir kritis kaujā un tikai sapņi atgriežas pie savas mātes, kuŗai stāsta par savām un savu biedru cīņām. Kantātes noslēgums ir pilns ticības un pārliecības, ka saule atkal spīdēs pāri brīvai dzimtenei. Kantāti noslēdz slavas dziesma varoņiem.

Blakus solistu dziedājumiem patstāvīgi dziedājumi ir arī korim: par Rīgas torņiem, kas ļimst liesmās, fugāto stilā veidotais dramatiskais izsauciens — „zeme brūk liesmās", mierinoši liriskais epizods — „neraudi, neraudi, māmuļa", koraļveidīgais — „Dievs, Tavā spēkā rokās viss", un noslēguma finmāls — „dzied zvani torņos varoņiem, lai mūža slava, slava tiem."

Grūts uzdevums ir arī ērģelniecei Editei Ozolai - Timermanei, jo ērģelēm nepieciešama liela sadarbība ar kori un solistiem. Turklāt ērģeļu partija nav tikai pavadījums, tā ir rakstīta ļoti patstāvīgi, un īpaši starpspēlēs ir jāatrod īstais dramatisms vai lirisms, kas ir tikpat svarīgi kā pārējais — solisti un koris. Kā enerģiskais kora priekšnieks J. Petsalis stāsta, tad koris ir ērģelniecei ļoti pateicīgs, ka viņa atradusi tik daudz laika, lai vienmēr būtu klāt daudzajos mēģinājumos. Tāpat pateicība pienākas arī solistei E. Sedliņai, mācītājam A. Čopam un baptistu kora vadītājam Ž. Gertneram, kuŗi ar savu piedalīšanos korī ir sekmējuši lielā darba labo izdošanos. Arī koris darbam piegājis ar lielu rūpību un kārtīgi apmeklē mēģinājumus, kas, sākot ar janvāri, notiek divi reizes nedēļā.

Koncerta pirmā daļā koris dziedās Jurjāna, Bēthovena, Mendelsona darbus un Hendeļa Alelujā no Mesijas, bet solisti H. Lūse un P. Geistauts — J. Vītola, Mendelsona un Stradella dziesmas.

Pašlaik T. Ķeniņa kantāti iestudē arī Portlandes latviešu biedrības koris diriģenta K. Berķa vadībā, paredzot to atskaņot martā. Par kantātes atskaņošanu parādījusies interese arī citur.

Iespējams, ka pēc koncerta Toronto, Sv. Andreja baznīcas koris T. Ķeniņa vadībā ar solistiem H. Lūsi un P. Geistautu nākošā dienā koncertēs Hamiltonā, par ko sarunas ievadījis Latviešu ev.-lut. draudzes mācītājs E. Pāvasars.

MĀSAS GŪTBERGAS MŪZICĒ TORONTO

Pianistes Karina un Ingrida Gūtbergas Toronto publikai palikušas jo labā atmiņā no pagājušā koncerta, tādēļ klausītāji ar lielu interesi gaidīja mākslinieces atgriežamies mūsu pilsētā. Šo uzticību Gūtbergas arī visnotaļ attaisnoja kuplajai auditorijai (ap 300 klausītāju), sniedzot techniski atraisītu un mūzikāli izvērtētu, jūtīgu priekšnesumu. Abu klaviernieču stiprā puse ir krietnā spēles gatavība, artistiskais šarms un slavējama nepretenciozitāte, ar ko tās iegūst un pārliecina klausītājus, radot vērtējumu, ka uz priekšdienām no viņām sagaidāms patiesi izcils duo-pianistu ansamblis, kādi piemēram šajā kontinentā ir Golds un Fizdēls un, it sevišķi, Vronska ar Bābinu.

Spontāns mūzicēšanas prieks izstaro no ik takts, bet Gūtbergas neļauj vaļu ekspansīvam dialogam, bet prot to savaldīt smalkjūtīgā atturībā. Tās spējīgas veidot ne tikai intimu, niansētu teikumu, bet arī dot pa spriegam, viriālam, jaunekliga spara pilnam akcentam, panākot teicamu šķaņu skālas izkārtojumu. Tās nekad nav vienaldzīgas mūzikālās vielas priekšā, to apziņigi pārdzīvo un kontrolē, un tā man šķiet vislabākā garantija viņu tālanta tālākajam veidojumam.

Koncertu ievadīja impozantā drusku ārišķīgā Hendeļa Pasakaļa(kas gan ne tuvu neaizsniedz to mūzikālo saturību, kādu Bachs ielicis tā paša nosaukuma kompozicijā). Sekojošā Mocarta famaž. Sonātai malējās daļas bija visatraisītākās, it sevišķi dzirkstīgi atplauka raitais finmāls. Lēnajā daļā toties pietrūka kontūru un frazējuma skaidrības, abu klavieŗu dialoga mērķtiecības, kas daļēji liekams uz abu instrumentu ne visai precīzā skanojuma un intonējuma lēses. Otrā koncerta posmā visizteiksmīgāk padevās Sen-Sansa Skerco, kuŗā patiesi varēja novērtēt pārliecinošo ansambļa spēles rutīnu, kas abām mākslinieciem jau šodien ir visai apskaužami izkopta. Glinkes Cirulītis bija virtuozi liegs, romantisks putniņš, kamēr Lībšica fantazija par Sikspārņa motīviem publiku aizrāva ar mūžīgi jaunajām Johana Štrausa temām, pievilcīgā, briljantā tulkojumā.

Abu klavieŗnieču snieguma kvalitāti vēl vairāk pavairotu individuālo pianistisko dotumu tālāka izstrādāšana, panākot reizē arī lielāku nobriedumu interpretācijā. Ja pasāžu technika abām teicami koordinēta, dažādība toties vēl izjūtama „legato" piesitienā un oktāvu — akordu technikā (lai gan skola šķiet radniecīga), arī dažāda toties pietrūkst. Šonātai malējās daļas bija visatraisītākās, it sevišķi dzirkstīgi atplauka raitais finmāls. Lēnajā daļā toties pietrūka kontūru un frazējuma skaidrības, abu klavieŗu dialoga mērķtiecības, kas daļēji liekams uz abu instrumentu ne visai precīzā skanojuma un intonējuma lēses. Otrā koncerta posmā visizteiksmīgāk padevās Sen-Sansa Skerco, kuŗā patiesi varēja novērtēt pārliecinošo ansambļa spēles rutīnu, kas abām mākslinieciem jau šodien ir visai

Abām klaviernieciem ar publiku bija jo silts kontakts, it sevišķi otrā koncertā posmā. Daudz aplausu un ziedu veltes liecināja, ka tās Toronto būs allaž mīļi gaidītas viešņas. Bija jāspēlē arī piedevas.

Tālivaldis Ķeniņš

KULTŪRAS APSKATS

Māsas Gūtbergas, pēc panākumiem bagātā koncertā Toronto, piektdien devās tālāk uz Indianapoli, kur koncertēs 14. februārī. Pēc tam māsas Gūtbergas koncertturnejas nospraustais maršruts vedīs tālāk līdz ASV rietumu krastam. 27. martā viņas koncertēs arī Vankuverā, bet 28. martā Sietlā.

*

Māriss Vētra pēdējā laikā saņēmis vairākus uzaicinājumus iestudēt operas, bet pagaidām nav vēl tos pieņēmis. Pazīstamais kanadiešu menedžeris Lamberts griezies pie Vētras, lai tas iestudētu Karmenu, bet kāda italiešu aģentūra — brīvdabas izrādei vasarā Turandotu ar slaveno italiešu dziedātāju Dž. Sigmu galvenā lomā. M. Vētra tomēr šo operu iestudēšanu nav uzņēmies, jo atzīst, ka šim uzdevumam dots pārāk īss laiks un trūkst arī līdzekļu un attiecīgi kvalificētu mākslinieku.

Pianistes Gūtbergas pēc koncerta. H. Kliģera foto.

GARA AVANTŪRU CEĻOS

Ivara Sveķa raksts Latvijai Amerikā

APAĻAIS TEĀTRIS

Teātris šodien pārdzīvo dažu labu apvērsumu — kā daudz kas šai pārvērtību laikmetā. Būs jau dzirdēts par t. s. „apaļo teātri", franču terminoloģijā „theatre en rond". Lugas darbība te risinās nevis uz skatuves, bet uz boksa arēnai līdzīga laukuma, kam visapkārt novietojušies skatītāji. Līdz šim franči šo spēles veidu nebija izmēģinājuši, lai gan tas guvis labus panākumus Sav. Valstīs un Krievijā. Pagājušā gada beigās Parīzes Medrano cirkū — laikam gan pirmo reizi i cirkus, i teātŗa vēsturē — uzveda Sekspīra Vasaras nakts sapni. Bet tas nebija īsti „theatre en rond". Tikai ņule Beļģijas Nacionālais teātris pirmo reizi parīziešiem rādīja, kā jāspēlē „apaļais teātris". Šim nolūkam bija izvēlēts J. B. Pristleja darbs Inspektors jūs meklē (Un inspecteur vous demande), ko uzveda Labrijēra teātŗa telpās.

P. darbs taisni ideāli piemērots „apaļā teātŗa" uzvedumiem. Skatītājs tiek gandrīz varmācīgi iepīts intrigā, līdz ar ko ir arī panākts autora idejiskais mērķis: rādīt, ka mēs visi esam solidāri, ka mūsu šķietami visnormālākie akti, ja tos pavada egoisms, var pārvērsties noziegumos.

TELEVĪZIJA UN SVĒTA KLĀRA

Amerika, kā zināms, aizsteigusies priekšā Eiropai vēl kādā citā laukā — televīzijā. Pie mums šim technikas brīnumam vēl ir ista brīnuma piegarša. Ļaudis vēl kāri pulcējas ap skatlogiem, kur funkcionē pirmie tālredzes aparāti, jo mājās tos iegādāties spēj tikai retais.

Televīzija tomēr sākusi triumfa gājienu arī vecajā kontinentā. Sakarā ar to Vatikāns, kas vienmēr uzmanīgi seko modernās dzīves parādībām, ieņēmis savu nostāju, principā — labvēlīgu. Jāizsargājoties vienīgi no briesmām, kas draudētu kristīgo masām, ja televīzija nonāktu nemorālisku spēku pārziņā.

Laikam, lai tas pēc iespējas nenotiktu, Asīzes bīskaps ir proponējis efektīgu līdzekli: nozīmēt svēto Klāru par televīzijas aizbildni. Savu petīciju viņš balsta ar kādu notikumu svētās Klāras dzīvē. Būdama slima savā cellē — Sv. Damjana klosterī — taisni 1252. g. Ziemassvētku naktī, viņa nav varējusi ne dzirdēt, ne redzēt reliģiskās ceremonijas, kas tai brīdī norisinājušās divi kilometrus attālajā Sv. Franciska baznīcā. Tad viņa sākusi domāt par Jēzus bērnu un gausties, ka nespēj būt kopā ar citām māsām, lai dzirdētu slavas dziesmas Jaunpiedzimušajam. Te uzreiz viņas ausis uztvērušas brīnišķo dziesmu skaņas, kas nākušas no Sv. Franciska baznīcas. Viņa dzirdējusi mūku psalmus un ērģeles. Tā kā attālums bijis pārāk liels, lai visu to dzirdētu dabiskā kārtā, tad pieņem, ka viņas dzirde pastiprinājusies, pateicoties dievišķai gādībai. Vēl patikamāk: sv. Klāra spējusi ne tikai dzirdēt, bet arī redzēt Sv. Franciska baznīcu un Kunga sili . . .

Tātad — modernās technikas brīnumam — televīzijai paredzama sava sieviešu kārtas aizbildne debesīs. Bet technika ir arroganta: jādomā, ka kādu brīdi šī pati televīzija mēģinās „tālskatīt" arī debesu valsts iekārtu, starp citu arī sv. Klāru — savu aizbildni. Ko tad? Vai sv. Klāra neieskatītu, ka tā lieta iet drusku par tālu un ka aizbildniecības nokārtojums draud kļūt ačgārns? . . .

MODERNIE ASKĒTI

Pazīstamais ceļotājs Pers Hōsts (Host) stāsta, ka Panamas rietumdaļā dzīvojošie indiāņi pēc pirmā kontakta ar balto civilizāciju, kļuvusi par zagliem, kamēr Soko ciltspiederīgie, kas ir vēl gluži primitīvi, esot vieni no godīgākajiem cilvēkiem, ko viņš sastapis. Nevarot uzticēties arī tiem, kuŗus misionāri nokristījuši. Paši misionāri šo faktu nenoliedz un izskaidro to tā, ka svaigi kristītie indiāņi nespēj asimilēt grēku piedošanas mācību. Viņu pašu reliģijā zādzība, pat visniecīgākā, ir stingri nosodīta, viņā saulē par to jāatmaksā simtkārtīgi. Turpretim jaunais konvertīts domā, ka nu var darīt visu, kas agrāk bija aizliegts, jo, palūdzot Dievu, viss tiek piedots.

Šim nožēlojami ačgārnajam rezultātam ir tikpat ačgārna medaļas otra puse. Baltie grib apdāvināt ar savu laimi primitīvos. Primitīvie kļūst nelaimīgi. Lai notiek. Solidāritāte vajadzīga arī nelaimē. Taču izrādās, ka ne visi baltie jūtas laimīgi savā laimē. Pēdējos gados arvien lielāks kļūst to skaits, kas tiecas aizsniegt nepieejamas kalnu virsotnes, kas šķērso tuksnešus un okeanus ar primitīviem satiksmes līdzekļiem, cērtas džungļos un mežonīgu upju apvidos, lai sastaptu tur pirmatnējo cilvēku pēdējās atliekas, beidzot — ar somu plecos un bez santīma kabatā kājām apceļo pasauli.

Kāds ir šo avantūru slepenākais dzenulis?

Vislabāk to varbūt pateicis 28 g. v. francūzis, filozofijas students Žaks Gilestrs, kas pirms 15 mēnešiem atstāja savu zemi un patlaban pārstaigā pasauli. Viņam tas nozīmē „spirituālu meklējumu", „asketismu". Viņš nolēmis meditēt ne vairs istabā pie kamīna, bet izsalkumā, nedrošībā, nabadzībā. Viņš maršē dažreiz trīsdesmit dienas no vietas tikai pa indiāņu apdzīvotiem apgabaliem, guļ viņu būdās un policijas posteņos. Gadās, ka trīsdesmit pirmajā dienā kāda mašīna viņu uzņem, pats viņš nekad nelūdz. Vissirsnīgāko viesmīlību piedzīvojis pie indiāņiem, ja atskaita to, ka ticis modināts četros no rīta, lai iebaudītu uz tukšas dūšas šīšu — alkoholu, kuŗa izjevielu maīsu vecas sievas samaļ starp zobiem . . .

Var saprast, ka cilvēki traucas augstos kalnos, jo agrāk tur mājojuši dievi, jo dieviem tagad jāatstāj savi troņi Cilvēkam. Bet drusku skumji ir, ka cilvēks, kļuvis par dievu, aizmirst, ka ir arī tādi cilvēki, kas negrib būt dievi . . .

Ivars Sveķis.

PIRMĀ REPUBLIKA

Romāns

Pirmā grāmata — ODZES ZEM PAPĒŽIEM

2. turpinājums

Vagoni sakustējās, un vilciens pamazām devās projām pa augsto uzbērumu gar Centrāltirgu uz Daugavas tiltu. Vagona ejā iekāsējās diriģents. Abgara Kūmene grasījās viņu iepazīstināt ar Arni, bet Arne atteicās.

„Kamdēļ, gan ne?" brīnījās publiciste, „viņa apciemojums Latvijai ir liels pagodinājums. Vai esat dzirdējusi zināmas nevalodas ka nākotnē ārzemju mākslinieku vairs neielaidīšot? Tā būtu apgrēcība pret tīro mākslu!"

Arne paraustīja plecus:

„Nedomāju, ka jaunais likums būs tik bargs, viņa izvairīdamās teica, „bet vai šis diriģents bija labāks par mūsu pašu Reiteri? Un bez tam viņš mūs nicina un cienī vienīgi mūsu naudu . . ."

Abgara Kūmene neatbildēja un izslīdēja pa durvīm gaitenī. Arne pavērās uz logu un ievēroja, ka vilciens, šķērsojis Daugavu, tecēja pa pilsētas nomali un devās Jelgavas virzienā. Visapkārt izpletās līdzena zeme un spīdēja karsta saule. Arne atspieda galvu rokās un, vērdamās pret sienu, iegrima domās. Viņa atcerējās savu skolas biedreni Leldi Gulbēri, šo skaisto Lelde des kundzi un viņas nelaimīgo laulību ar dzērāju vīru. Lelde piecpadsmit gadus bija pacietīgi nesusi savu likteni un neiedrošinādamās atšķirties bija maizi pelnījusi kādā lielā bankā. Pirmajā laulības laikā Lelde vēl bija studējusi medicīnu un cerējusi, ka viņas vīrs, šis spožais armijas virsnieks, labosies, bet viņa cerības bija izgaisušas un apkususi viņa bija pametusi augstskolu, bet vīru nebija atstājusi, jo arvienu viņai bija pietrūcis drosmes . . .

Vagons vienmērīgi šūpojās un loloja viņas domas par atstāto Rīgu, un tā Arne sēdēja un nemanīja, kā bija aizjonojusi Jelgava un piestātnes pārmainījušās viena pēc otras, bet Abgara Kūmene vēl joprojām nebija atgriezusies. Viņa ienāca, kad vilciens bija apstājies Meitenē pie Lietuvas robežas.

„Tilzītē mēs iebrauksim agrā naktī," viņa teica, „tur būs vācu muitnieki."

„No viņiem nav jābaidās," vienaldzīga atsaucās Arne, „jo mēs nevedam neko aizliegtu."

„Šinī laikā šķērsot Vāciju nav viegli," nozīmīgi sacīja Abgara Kūmene, un viņa piemetināja," kaut gan mēs nākam no zemes ar vienādu valsts iekārtu."

„Nu," pretojās Arne. „Latvijas karogā gan nav iezīmēts vārds vara!"

Abgara Kūmene pasmaidīja un klusēdama paņēma no savas ceļasmas oranžu, sadalīja mazās šķēlītēs uz papīra šķīvīša un, ielējusi no termosa pudeles karstu un stipru kafiju, piedāvāja no visa arī Arnei.

Vilciens joņoja caur Lietuvu, caur Žemaitiju, garām Janiškiem un Šauļiem, garām zemnieku ciemiem saulainajā līdzenumā, garām krustiem celmalās un sētās un, raudzīdamās Žemaitijas ainavā, Arne klusā smeldzē atcerējās lielisko lietuvju tautas balādi par gulbjiem un kritušu kareivi. Diena slīdēja uz rietu. Vilciens Tilzītē iebrauca dziļā krēslā, un ceļinieces jau bija devušās uz guļamvagonu, kad ieradās muitnieks un, izpurinājis gultas un ceļasmas, aizkērās pie Arnes līdzpaņemtā sviesta gabala. Viņš to mētāja un cilāja no plaukstas plaukstā un pēdīgi prasīja Arnei:

„Ko jūs darīsit ar tik daudz skaista, brīnišķīga, sālda un garšīga sviesta?"

„Es apēdīšu," pasmējās Arne un labu brīdi viņa tiepās ar muitnieku, ka ceļš līdz Parīzei ir tāls un sviests kustin izkusīs dienišķā patēriņā.

Šis sīkais notikums apstiprināja visā pasaulē zināmo patiesību, ka sviests un tauki vāciešiem bija visievērojamākā manta, ko viņi medīja un gūstīja daudzu gadu simteņu laikā. Beigās ūsainais muitnieks aizveda abas ceļinieces uz muitnīcu, un Arne redzēja, ka tur bija ievests arī diriģents. Te Arne pirmoreiz piedzīvoja, cik bargi Hitlera Vācija atšķīra un šķiroja žīdus no pārējās sabiedrības.

Diriģents bija žīds. Viņš bija ievests un ienācis pirmais telpā un kā pirmais arī grasījās stāties pie galda, bet ar rokas vēzienu tika rupji nostumts malā, un ierēdnis, novērsies no viņa, sāka tinčināt un trūcināt Abgaru Kūmeni, izprašņādams viņu par ceļojuma nolūkiem, par uzturēšanos Berlīnē, par līdzpaņemto naudu un par atgriešanos uz Latviju. Viņš prašņāja diezgan uzbāzīgs, paass un neuzticīgs, un Abgara Kūmene uztraukmā stostījās un neprata pareizi un veikli atbildēt. Atsviedis Kūmenei viņas papīrus, ierēdnis pievērsās Arnei Ceplei, un viņa izbrīnā ievēroja, ka mutnieks pēkšņi pārvērtās un kļuva laipns un izpalīdzīgs. Viņš izšķirstīja vīzu grāmatiņu, paraudzījās uz pārbaudāmo naudu un teica:

„Paldies, viss ir kārtībā. Kundze, palieciet jo ilgi Berlīnē, jo šī ir ļoti skaista un patīkama pilsēta. Nevajag steigties, es uzrakstīšu, ka varat palikt līdz jūnija beigām, tamdēļ novēlu labi izpriecāties un izklaidēties!"

„Ko es darīšu Berlīnē?" Arne aizmirsdamās izsaucās latviski, bet tūliņ aprāvās, pateicās un, savākusi savus papīrus, steidzās uz vilcienu, kas šņākdams taisījās sakustēties un doties projām.

Abgara Kūmene nogaidīdama palikā vagona gaitenī un bēdājās par diriģentu, kuŗš vēl joprojām aizturēts dzīvoja pa muitnīcu.

„Šie Hitlera kalpi pametīs viņu Tilzītē," sūkstījās publiciste „un tad nevar zināt, kas notiks . . ."

Vilciens jau auļoja pilnā gaitā, kad viņa beidzot atgriezās telpiņā pie Arnes un stāstīja:

„Viņš nupat ielēca vagonā . . ."

Arne bija jau ierāpusies augšējā gultā, un arī Abgara Kūmene devās pie miera. Arne nezināja, cik ilgi viņa bija gulējusi, kad vagons pēkšņā grūdienā salīgojās un viņa pamodusies pusnomodā izdzirdēja Abgaras Kūmenes balsi:

„Kamdēļ jūsu papīrus pārbaudīja tik pavirši, Ceples kundze?"

Nepacēlusi galvu Arne neskaidri nošļupstēja:

„Es patiesi nezinu . . ."

(Turpinājums sekos)

LITERĀRĀ PĒCPUSDIENA

TLB dāmu komitejas sarīkojumā

Literāri vakari apmeklētājos vienmēr atstājuši gaišas noskaņas. Par literāru vakaru nosaucama arī Toronto latviešu biedrības rīkotā Ingridas Vīksnas pēcpusdiena, kas pagājušā svētdienā biedrības telpās bija pulcinājusi prāvu rakstnieces darbu cienītāju pulku. Sarīkojums īpatnēji bija arī tanī ziņā, ka tas bija veltīts tikai viena autora darbiem.

Dāmu komitejas vārdā, kas uz saviem pleciem bija iznesusi visas saimnieciskās rūpes un gādājusi par vakara ārējo skaistumu, siltus apsveikšanas vārdus teica Biruta Senkēviča. Īsu traktātu par to, kas ir rakstnieks un kāpēc viņš raksta, sniedza Viktors Upeslācis. Iestarpinādams pa brīžiem savu atjautīgo humoru, viņš pateica arī daudz nopietnu atziņu. „Ja tu gribi pārbaudīt, vai esi rakstnieks, tad neraksti nekā, un ja tev pēc tam nav arī vēlēšanās rakstīt, tad arī neraksti nekad. Liktos, ka rakstnieks varētu rakstīt arī tuksnesī, rakstīt tuksnešа smiltīs vējiem, bet, ja kāds rakstnieks skaidri zinātu, ka neviens un nekad viņa darbus nelasīs, neiespiedīs un neizplatīs, diezn, vai tad viņš rakstītu?"

Lai rakstnieks rakstītu, ir jābūt abiem, rakstītājam un lasītājam. Cilvēks var dzīvot arī bez grāmatas, bet tad tā būs vairs tikai vegetēšana. No vegetēšanas vien neviena tauta nav pastāvējusi. Lai kāda laužu kopība varētu dzīvot kā tauta, tai nepieciešama sava garīgā dzīve. Ja mēs trimdā pulcējamies kopā savu garīgo interešu dziti, tad mēs līdz ar to it kā gribētu sevi pārbaudīt, vai ar mūsu garīgo dzīvi viss ir kārtībā. Literārā vakara kuplais dalībnieku skaits rāda, ka mums šī interese svešumā nav vēl zudusi. Mūsu sadzīves dimensijas tagad kļuvušas mazākas, daudz šaurākas kā dimtenē. Latvijā visa mūsu kultūras dzīve koncentrējas galvenokārt galvaspilsētā, bet mēs bijām divi miljoni un Rīga viena pati. Tikai ļoti šaurām lasītāju aprindām bija iespējams nākt ar rakstniekiem personiskā saskarē. Citādi tas ir svešniecības apstākļos, kur vienā pašā latviešu vidējā „pagastā" dzīvo pat vairāki rakstnieki, žurnālisti, tēlotājas mākslas un citi kultūras darbinieki. Tās ir mūsu trimdas dzīves priekšrocības, kuras nevajadzētu atstāt neizmantotas, ja mēs kā tautas daļa gribam pastāvēt un dzīvot. Runātājs raksturoja arī Ingridas Vīksnas „melno darbu", kuru tā veic kā Kanadas laikraksta vadītāja. Redakcijas darbs cilvēka garīgo potenciālu stipri saskalda, bet tagadējos svešniecības apstākļos neviens rakstnieks, diemžēl, ar rakstīšanu vien dzīvot nevar.

Rakstnieces dzejdarbus pārmaiņus nodeklamēja Lonija Vasariņa, Dzidra Indzere un Voldemārs Pukats. Pēdējais nolasīja arī fragmentu no romāna „Mums jābrien jūrā". Ingridas Vīksnas dzejnieces gadi veidojušies mūsu zemes traukšmainākā laikā, kad tā dega kara ugunssārtos un pārī Latvijai plosījās jauns dvēseļu putenis. Līdzi dzīvotais laikmets tad arī veidojis dzejnieces garīgo tēlu un viņas labākie dzejdarbi dzimuši šī smagā laika ietekmē. Toposās Toronto latviešu skatuves jaunie mākslinieki deva tiem dziļi pārdzīvotu, iekšēji atraisītu priekšnesumu, jo arī viņi paši bijuši šī laikmeta bērni.

Varbūt bija pareizi dažu vakara dalībnieku iebildumi, ka šādu vakaru sarīkošana labāk piekristu Preses biedrībai, bet nav jau svarīgi, kāda organizācija vai biedrība vakaru rīko. Galvenais ir gars, kāds vieno visu apmeklētāju saimi, un pieminētā vakarā tas bija tiešām labs. Mazākiem, intimākiem sarīkojumiem ir tā īpašība, ka tie vairāk iesilda, tuvina, vieno. Latviešu biedrības telpas šāda raksturа sarīkojumiem tiešām piemērotas. Čaklās TLB dāmas tiešām bija darījušas visu, lai viesi justos omulīgi. Balti klāti galdiņi, griezтas puķes, mājas cepumi, augļi.

Beigu vārdi, protams, piekrita pašam namatēvam — Latviešu biedrības priekšniekam J. Popelim, un tie bija pateicības vārdi. Jāvēlas tikai, lai šādi vakari notiktu biežāk. K. Š.

Drīz skatīsim Blaumaņa Pazudušo dēlu

Toronto latviešu teātŗu izredzes

Kaut presē jau disputi par Toronto latviešu teātriem izbeigušies, sabiedrībā šīs pārrunas vēl joprojām ļoti dzīvas. Šķiet, pagaidām jāatmet vēl cerība par viena teātŗa izveidošanos, kuŗam, pēc daudzu domām, būtu vieglāk nostiprināt materiālo bazi un koncentrēt vienkopus apdāvinātākos aktierus. Pēc citu ieskatiem, pašreizējam stāvoklim ir arī sava labā puse. Trijos latviešu teātŗu ansambļos ir liels aktieŗu skaits. Jaunatne mīl spēlēt teātri, bet, izveidojoties vienam ansamblim, darba visiem nepietiktu. Pēc šo cilvēku domām jāgaida, kamēr Toronto latvieši kļūs pie sava nama ar labu skatuvi un kāmēr izaugs pietiekami liels skaits īsti labi skatuves mākslinieku. Un ja aktieŗu vidū būs kāds, kuŗam bez mākslinieka dotībām būs arī organizātora dāvanas un spēja sadarboties, tad varēs rasties arī viens teātris. Pārējiem teātŗa spēlētājiem tad pamazām, būs jāsamierinās ar teātŗa spēlēšanu savās biedrībās.

Toronto latviešu teātŗu nākotnes izredzes, vismaz mākslinieciskā ziņā, pamazām uzlabojas. Nesen DV teātrim izdevās saistīt mūsu pazīstamo aktrisi Almu Maču, bet TLB teātris ar V. Pukatu ieguvis apdāvinātu un darbīgu režisoru. Nacionālais teātris joprojām darbojas savas enerģiskās režisores M. Bērziņas vadībā.

TLB teātŗa ansamblis nodibinājās pirms divi gadiem un režisora A. Vilkaņča vadībā kā pirmo lugu sagatavoja Mikelsones Slinko sievu. Sekoja Esmu bez vainas un Divkauja. TLB teātris strādā stipri patstāvīgi. Administrātora pienākumi uzticēti V. Brastiņam, bet valdes pārstāve ir Helēna Mangale. 70 proc. no atlikuma paliek teātŗa rīcībā, bet 30 proc. saņem biedrība. Lielas grūtības teātra ansamblim sagādā piemērotu telpu atrašana. Labas zāles un skatuves ir daudzām skolām, bet tur neatļauj uzstādīt dekorācijas.

Kopš pagājušā rudens TLB cītīgi gatavo Rūdolfa Blaumaņa — Pazudušo dēlu. Režiju vada V. Pukats un mēģinājumi notiek ļoti bieži, jo jaunais režisors ir ļoti stingrs savās prasībās. Arī paši aktieri, neskatoties uz to, ka dienā strādā, cītīgi apmeklē mēģinājumus, un labprāt upurē teātŗa mākslai visu savu brīvo laiku. Dekorācijas Pazudušajam dēlam gatavo apdāvinātais dekorātors K. Langenfelds. Pazudušā dēla lomas sadalītas sekojoši: Roplainis — O. Zviedris, Roplainiete — E. Krēmane, Krustiņš — V. Brastiņš, Ilze — Dz. Indzere, Gusts — R. Miglāns, Andžs — A. Zuters, Mikus — S. Butkēvičs, Mikus tēvs — P. Zieduņš, Liziņa — V. Krēmane, Iņķis — Ž. Zundmanis, Matilde — D. Puriņa, Pulīšu Pauls — E. Zvaigznīte. Drāmaturģes pienākumus uzņēmusies rakstniece Biruta Senkēviča. Izrāde notiks svētdien, 14. martā plkst. 4, Kolumbus zālē.

Uz jautājumu, vai TLB teātŗa ansamblī ir aktieri, kas savas skatuves gaitas sākuši jau agrāk, H. Mangale paskaidro, ka daļa aktieŗu var tikt ierindoti profesionālo aktieŗu saimē, kas sākuši savas skatuves gaitas Latvijas teātros, bet daļa sākusi mīt skatuves dēļus tikai trimdā, un tieši jauno aktieŗu vidū ir daudz labu talantu, no kuriem var izveidoties īsti mākslinieki, ja nepietrūks darba gribas. Ž. Z.

Aicinājums jaunatnes draugiem

NIAGĀRAS MAZPULCĒNI GATAVOJAS SVĒTKIEM

Niagāras mazpulku darbinieki pašreiz ir ļoti aizņemti, jo gatavojas saviem svētkiem. 20. februārī, plkst. 19.00 Kristīgo ungāru apvienības zālē, Buchanan ielā. Ko jaunieši griļ rādīt saviem draugiem un latvēļiem? Vispirms savu darbu. Darba skatē būs redzami lauciņu ražojumi (saprotams, tie, kas nav vēl apēsti!), amatniecība, izšuvumi, rokdarbi, zīmējumi, modeļi u. t. t. Ir ziņas, ka dažiem dalībniekiem pagājušā vasarā izauguši sīpoli — turpat ķirbju lielumā...

Daļa zēnu pie instr. J. Celma vingrinājušies kokamatniecībā. Kaut arī darbnīca iekārtota ne visai piemērotā garāžā, ziemu vienu otru reizi bijis vēsāks, zēni uztaisījuši putnu būrīšus, ķeblīšus un citas derīgas lietas. Meitenes griļ demonstrēt mazpulku jauniegādātās stelles. Šeit palīdzīgu roku laipni apsolījusi mājturības instruktore Lauge.

Kopējā stundā būs redzams mazpulka dalībnieku gatavotais albums „Mūsu Latvija", kā arī skati no mazpulku organizācijas darba un dzīves kādreiz dzimtenē un dažādās valstīs trimdā.

Pēc čaklāko dalībnieku apbalvošanas sekos gan nopietna, gan jautra satura priekšnesumi. Tos izpildīs paši jaunieši un viesis no St. Katerinas — aktieris A. Puķe.

Priekšnesumiem sekos dejas un rotaļas. Apgurušie varēs atspirdzinātāles pie tējas galda. 20. febr. vakarā gaidīsim visus jaunatnes draugus no tuvienes un tālienes.

Uz redzēšanos ungāru zālē. T.

Daži vārdi par vīriešu skaistumkopšanu

Tik daudz ir rakstīts par daiļā dzimuma skaistuma kopšanu, ka pienācis pats pēdējais laiks teikt arī kādu vārdu „radības kroņim" Vīrietim. Ievadam jāsaka, ka stiprajam dzimumam nebūt nav jānobīstas, ja uzdrošināmies runāt par viņa „kosmētiku", jo sievietei un vīrietim šeit ir dažādas mērauklas.

Grūti iedomāties, ka vīrietis ar ilgi neskūtu bārdu, netīru, negludinātu uzvalku, brūniem, tabakas piesātinātiem pirkstiem, pats varbūt vēl smaržodams pēc tabakas un saldā miestiņa, būs jaunākas vai vecākas meitenes ideāltips. Katra sieviete vēlas koptu pavadoni, tāpat neviena gan negaidīs no vīrieša lakotus nagus, krāsotas uzacis, matus, lūpas vai pūderētu seju. Kopta āriene rada labu iespaidu, jo ir taču veca patiesība, ka nekopta āriene liecina par nekoptu iekšējo dzīvi, tāpat par paviršību un nolaidību ikdienas darbā un dzīvē.

Runājot par vīrieša ikdienas sejas kopšanu, nebūt nedomājam par grumbu un rievu apkarošanu un sirmo matu iznīcināšanu, bet gan par ādas kārtīgu tīrīšanu. Bārdai jābūt kārtīgi nodzītai, vienalga, vai to dara ar elektrību vai vienkāršu nazi, un ādai jābūt gludai un tīrai. Cik bieži bārda jādzen, to jau katrs vīrietis zina pats. Asinis ieskrambājumu vietās apstādina ar alona akmeni vai joda tinktūru. Biežā bārdas dzīšana rada asu un negludu ādu, kādēļ tā kārtīgi kopjama, lietojot labus preparātus. Ieteicami labi sejas ūdeņi un „sausie" krēmi, kas ievelkas ādā un nedod lieku spīdīgumu. Protams der arī kaut vienu reizi nedēļā lietot taukainu krēmu vai eļļu, lai āda iegūtu nepieciešamo barojumu.

Pret izsitumiem palīdz sēra preparāti, sulfonidamilpūderi un ziedes, bet grūtākos gadījumos kārtīga tīrīšana speciālista uzraudzībā, kalnu saule, un visbeidzot — rauga preparāti.

Sejas spīdīgums nav vēlams. Lai no tā izvairītos, mazgājamam ūdenim pieliek boraku un reizi pa reizei mazgā seju karstā ūdenī ar neitrālām ziepēm. Ļoti kuplas uzacis, kas aizsedz acis, pa reizei ietauko ar krēmu vai eļļu, atsevišķi pārāk gari mati izravējami ar pinceti vai apgriežami. Spalvas degunā un ausīs kārtīgi jāapgriež, jo Ziemassvētku vecīši ir moderni tikai vienreiz gadā, pārējā laikā tiem jālīdzinās civilizētiem cilvēkiem. Pret melnām punktīm un lieko spīdīgumu labi palīdz speciāli sagatavotas mandeļu klijas, kas punktis iznīcina un slēdz arī paplašinātās poras.

Ķermeņa kopšanai ļoti ieteicamas pārmaiņus karstas un aukstas dušas un kārtīga masāža ar gumijas suku, aizvien virzienā no galvas uz kājām, kamēr āda kļūst svaiga un sārta. Pēc karstām peldēm ieteicama masāža ar labu eļļu vai krēmu, kas gludina rupjo ādu, palīdz pret melniem un baltiem punktiem uz ķermeņa.

Viens no vīriešu sāpīgākajiem jautājumiem ir matu izkrišana. Grūti gan pateikt, kur meklējams iemesls, — daži domā, ka šī nelaime ir iedzimta, daži domā, ka vainojama pārāk bieza un stingra galvas āda, vai arī vielu maiņa un slimīga galvas āda. Pret iedzimto matu izkrišanu maz ko var līdzēt. Ja jau matu saknes iznīkušas, nav, diemžēl, nekādu bīnumlīdzekļu, kas tās varētu atjaunot. Ieteicami līdzekļi pret matu izkrišanu: laba, pareiza un kārtīga galvas masāža, kalna saule, labi preparāti, kārtīga sukāšana, vitamīni, kustības svaigā gaisā — tātad itin viss, kas veicina asiņu pieplūšanu un līdz ar to galvas ādas barošanu.

Sukāšanai lietojamas gumijas sukas, kas labi pieguļ ādai un to nepeld. Mati jāsukā ik rītus un vakarus augšanas virzienā un pret to, kā arī no vienas auss uz otru.

Pareiza un kārtīga sukāšana tīra galvas ādu, dod matiem spīdumu, un rezultātā — vairs nebūs nepieciešama pārāk bieža ellošana. Matu pamādei un eļļai ieteicama rūgta smarža.

Koptas rokas nepieciešamas ne tikvien sievietei, bet tāpat arī vīrietim. Katru rītu un vakaru, rokas mazgājot, ar dvieli atbīda ādiņu ap nagiem, lai kļūtu redzams baltais mēnestiņš. Nagi jāvīlē no abām malām, bet nedrīkst tos griezt ar galda vai kabatas nažiem. Nagi nedrīkst būt gari, bet tiem aizvien jābūt nevainojami tīriem. Pret nikotīna plankumiem uz pirkstiem palīdz koncentrēta citrona sula, bet ja tie ļoti ieēdušies un tumši, masāža ar pemzas akmeni. Maigākas roku ādas iegūšanai palīdz peldes karstā ūdenī, kam pievienotas auzu pārslas, bet rokas pēc tam ieziežamas ar nespīdīgu krēmu.

Vīrieši svīst ātrāk nekā sievietes, kādēļ viņiem jācenšas atbrīvoties no sviedru smakas. Šeit palīdz norīvējumi ar alkoholu, biežas kāju peldas boraka vai sālsūdeņi. Kājas jāpūderē ar salicila pūderi, kurpes jāvēdina. Tas pats jāsaka arī par padusēm. Stipru smaržu lietošana nav ieteicama, bet ļoti patīkama ir viegla, mazliet tumša smarža, kādai jābūt pēc iespējas arī visiem pārējiem lietojamiem preparātiem.

Kas kops savu ķermeni, tas neaizmirsīs arī savas drēbes. Protams, tām jābūt tīrām, tas pats sakāms arī par apkaklītēm, krekļiem, kakla saitēm. Nepatīkamu iespaidu atstāj arī noskarojušies bikšu gali un netīras cepures. Ja drēbes uzkārs pa nakti uz drēbju pakaramā, tās izvēdināsies un būs ilgāk svaigas. Tāpat arī noškiebti papēži un sagriezušās zeķes nav vīrieša skaistuma veicinātāji. Cepurī, mēteli, apkakli ieteicams kārtīgi izsukāt pirms katras došanās sabiedrībā.

Ļoti ieteicamas kustības svaigā gaisā, it īpaši tiem vīriešiem, kas nodarbināti kantoros un birojos. Nemaz nebūs par launu, ja tie kādu gabalu dienā nostaigās kājām uz darbu un atpakaļ. No rīta ceļoties, ieteicams vismaz 20 reizes dziļi ielpot un atkal izelpot pie vaļēja loga. Tas iztīra plaušas un veicina asins riņķošanu.

Sekojot šiem vienkāršajiem norādījumiem, arī vīrieši redzēs, kā dzīve viņiem dod vairāk prieka un panākumu. Jo pasi un diplomus mums neviens neprasa, bet gan par spējām vispirms spriež pēc ārējā izskata un stājas. Elza Pērkone.

Vecākās latvietes jubileja Fareles mītnē

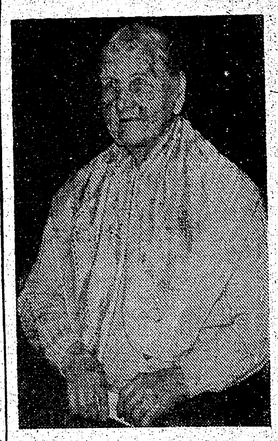

Vecākā latviešu māmuļa Fareles veco ļaužu mītnē ir 95 gadus vecā Ieva Āšmane. Viņa dzimusi 1859. g. 5. janvārī Kokneses pagastā, kur vecākiem piederējusi liela lauksaimniecība un krogs. Pēc nelaika tēva nāves pašakumus vadījusi Ievas māte, bet drīzi arī nepieaugušajai meitenei nācies dalīties darbu smagumā. Pēc laulībām ar Jāni Āšmani no Aizkraukles pagasta saimniecības vadību pārņēmis viņas vīrs.

Ieva Āšmane izaudzinājusi un izskolojusi 4 bērnus, kā arī vienu audžudēlu, kas Pirmā pasaules kara laukā krities Tīrelpurvā. Bez tam pēc znota nāves palīdzējusi audzināt arī 3 meitas bērnus. Viņas dēls Paulis Āšmanis, kas 1952. g. miris Farelē, bija plaši pazīstams valsts un sabiedrisks darbinieks. Pašreiz pie sirmās māmuļas palikusi viņas jaunākā meita — Marta Vasiļjeva, kas ir vienīgā sirmgalves kopēja un aprūpētāja.

Atskatoties uz aizvadīto dzīves laiku, sirmgalve atzīst, ka tie bijuši rūpju un sūra darba gadi, kuŗos piedzīvots vairāk bēdu nekā prieka. Pēc 1905. g. revolūcijas soda ekspedīcija meklējusi viņas vīru, Pirmajā pasaules karā vāciešī viņu pašu uz laiku aizveduši gūstā, bet Otrā pasaules karā laikā nomiris viņas vīrs, ko nācies apbedīt nikna uzlidojuma laikā. Un tad sekojis tagadējais grūtais trimdas laiks.

Par spīti gadu nastai, Ieva Āšmane ir samērā mundra, tikai acu gaišums izzūd. Jubilejas dienā 5. janvārī sirmo latviešu māmuļu apsveikt bija ieradušies mācītājs A. Grīnbergs ,draudzes priekšnieks G. Kinstlers un vairākas draudzes dāmas, ienesot sirmgalves pelēkajā ikdienā īsu prieka brīdi.

VAI TIE IR VĒL GŪSTEKŅI?

Modenā, Itālijā, dzīvo 3 krievi — Nikolajs Efimovs 75 g. v., Daniels Jagilatovs 65 g. v. un Nikolajs Kamļevs 63 gadus vecs, kuŗi palikuši tur kā kara gūstekņi no 1915. gada. Viņus sagūstīja austriešu vienības, pēc tam tos atbrīvoja italieši, bet nenosūtīja atpakaļ uz Krieviju, jo tur tai laikā plosījās revolūcija. Viņus novietoja darbos kādā armijas daļā, kur tie strādā joprojām. Pēdējie divi Itālijā apprecējušies un audzinā bērnus, bet Efimovam sieva un bērni palikuši Krievijā.

Visi 3 vairākkārt griezušies krievu sūtniecībā ar lūgumiem tos aizsūtīt uz dzimteni, bet lūgumi palikuši bez ievērības.

Tagad tie saņem 1000 liras dienā (ap 2 dol.) par darbu pie armijas un ir ar dzīvi samierinājušies. Viņu apkārtnē ir ļoti daudz komūnistu, bet krievi ar šo kaiti neslimo. Viņu dīvainais stāvoklis pievērsis uzmanību, sakarā ar lūgumu valdībai noskaidrot, vai viņi vēl joprojām uzskatāmi par kara gūstekņiem.

LATVJU CENSONI KĀRLI KRASTIŅU PIEMINOT

Cēsu apriņķa Ramatos 1888. g. 30. oktobrī dzimis Kārlis Krastiņš. Viņa darbs sabiedriskā laukā sāk spilgti parādīties jau studenta gados. Sirdsizjūta viņu noved tuvāk dziesmai, mākslai un teātrim, sevišķi pēdējam ziedojot daudz laika un lielāko interesi; bet tas netraucē viņu piedalīties arī tā laika nacionāli-sabiedrisko politisko ideālu popularizēšanā. Pirmā pasaules karā mēs Krastiņu redzam, kā aktīvu Daugavgrīvas zemessargu un centīgu līdzdarbinieku pirmo latviešu strēlnieku vienību izveidošanā. Smagi ievainots, K. krīt vācu gūstā, no kuŗa jau 1919. gadā atgriezies, ir atkal cīnītāju rindās, kā Latvijas nacionālās armijas virsnieks, gan pret bermontiešiem, gan bolševikiem. Visu Latvijas neatkarības laiku Krastiņš strādā par atbildīgu valsts darbinieku, galvenokārt finanču resorā.

1944. gadā beigās Krastiņš uzsāk bēgļu gaitas un, nonākot trimdā Vācijā, jau no pašām pirmām dienām viņš aktīvi darbojas daudzās bēgļu organizācijās un pasākumos, cītīgi piedalās „paspārvaldes" organos. 1946. gadā Franku novada latviešu nometņu apvienība, kas Bavārijā apvienoja brīvprātīgā sadarbībā pāri par 20 latviešu nometnes un vienības ar latviešu kopskaitu pāri par 20.000, uztic Krastiņam ārkārtējo uzdevumu pilnvarotā referenta pienākumi. Šeit viņam atklājas plašs darba lauks, darbojoties līdz gan saimniecisko, gan naiconāli politisko, gan kultūras un izglītības jautājumu risināšanā, gan līdzekļu vākšanā pabalstiem Baltijas univers. Pinebergā, gan cīņā pret netaisnīgiem „skrīningiem" utt. Krastiņš trimdas laikā Laufā, lielajā Valkas nometnē un Ulmā ir aktīvs latviešu komiteju loceklis, nometņu administrātors, DV organizācijas locekļlis, evaņģeliski-lut. latviešu bēgļu draudzes priekšnieks utt. Kā Franku novada kapu komitejas priekšsēdis piedalās Fišbachas kapos apbedīto latviešu un igaunu kapu piemineklja izbūves organizēšanas darbos, kur arī pēc pārpulēšanās vienā no pēdējiem viņa braucieniem no Ulmas uz Nirnbergu smagi cieš viņa veselība, un viņš vairs nav spējīgs to atgūt.

Kārlim Krastiņam nebija lemts piedzīvot Latvijas brīvības saules lēktu, pēc kuŗa viņš tik karsti ilgojās.

Tieši Ziemassvētku saulainajā rīta stundā, 25. 12. 53., klusajam cīnītājam, latviešu patriotam Kārlim Krastiņam pēc ilgas un grūtas slimības bija jānobeidz staigāt darba un panākumu bagātais ceļš.

Krastiņa mirstīgās atliekas 29. 12. 53. guldītas Ulmas pilsētas kapos, piedaloties lielam pulkam tautiešu, kā arī vietējo iedzīvotāju — cittautiešu. Atvadīšanās vārdus teica Daugavas Vanagu Valkas nodaļas valdes locekļis Ed. Šveicers, ev.-lut. Ulmas latviešu draudzes padomes locekļis J. Tērauds, Vilhelmsburgas — Ulmas latviešu komitejas priekšsēdis H. Siliņš, Ezelsbergas latviešu komitejas priekšsēdis V. Pomelnieks un vairāki citi, noliekot vainagus un ziedus. Aizgājēja dzīves gājumu īsos vārdos raksturoja Krastiņa pēdējo gadu sabiedriskā darba līdzgaitnieks Rob. Nīkurs, no Heidelbergas.

Par aizgājēju sēro atraitne Berta Krastiņa (Ulm, Soeflingerstr. 25), kuŗa pati ļoti nevesela.

Aizgājējam saldu dusu svešās zemes smagajā mālainajā smiltainē! Rob. Nīkurs.

Jānis Veselis

MAŅAS MĀTES GADUSIMTENIS

I

RĪTA AUSMĀ

Bija vēl nakts sulu mēneša 16. dienā 1862. gadā, taču zvaigznes virzījās uz rīta pusi. Kuŗām bija jānoriet, tās norietēja, citas uzlēca to vietā. Rietumos divi planētu spīdekļi, Jupiters un Saturns kā drūmais un jautrais brālis, patlaban aizgrima aiz Kannieku garajiem alkšņiem un klusi staroja caur vieglajiem šķieznainajiem pavasara rīta mākoņiem. Šai brīdī piedzima Māte, kuŗas mūžs bija grūts, nemitīgs darbs.

Tēvs aizgāja uz lauka galā esošo bērzu birzi, kas cieši piegūla upes līcim, kuŗš vēl bija melns no pavasara palu sanestajām dūņām. Viņš nocirta šmaugu bērzu šūpuļa likstij. Tēvs tolaik bija ciets, spēcīgs vīrietis, un Līze, auglīgās Muldenieku dzimtas atvase, dzemdēja viņam pirmo meitu, ko nosauca Annas vārdā. Āniņi, tikko no grāfa iepirkti par dzimtu uz ilggadīgu nomaksu muižnieku bankai Jelgavā, bija lielas mājas ar simt piecdesmit divu pūrvietu zemi. Tīrumi no skaistā pakalnā stāvošajām mājām stiepās gandrīz versti uz ziemeļiem, līdz pat Pakuļu robežām, kur žvīgoja birzs. Noliecās šmaugs, lokans bērzs, atdeva savu pavasara atmodināto dzīvību, lai šūpotu tikko dzimušo Māti. Jaunais saimnieks bija pacilāts, un viņa ļoti prātīgā dvēsele mazliet šūpojās līdzi ciruļiem gaisā, trauksmaini kliedzošajām ķievietēm Zalānu gabalos un melnajiem strazdiem aizupes Svajānu putnu lostiņos. Dzimta bija pavairojusies.

— Labāk būtu bijis dēls, — domāja jaunais saimnieks, liksts šūpojās uz viņa pleca nesot. Viņš soļoja dižiem soļiem gar grantskalniņu, pa slapjo ganību arvien uz mājām.

Vecā istaba, kā jau tādos gadījumos mēdz būt, bija pilns runīgu sievu. Pa starpām šaudījās Ilža, atšķēlu radinieku meitene, jaunā astoņpadsmitgadējā gaitniece Pamatu Līze gāja kocinīcās, augstu izrieztām krūtīm, it kā visus pagasta puišus gribētu ar tām nobadīt. Aklais tēva brālis Kristapiņš kurināja plītī uguni, bāzdams sausus žagarus tieši liesmās. Viņš kaut ko popoja, purpināja, būdams priecīgi uztraukts kā visi šai rītā. Kalps Dimantiņš lēja zirgiem ūdeni, kamēr otrs puisis Pamatiņš bāza no stalļa augšas pa caurumiem sienu tieši redelēs. Visa māja kustējās un pudzēja, jo tolaik vēl bija pilna laužu.

Viņa auga un gulēja šūpulī, atnākušajā vasarā reizēm iznesta laukā, paguldīta zem lielā čērmūkstes koka, cilādama rociņas, priecādamās par bišu sanoņu koku zaros, kamēr arāji, sanākuši mājās, ap viņu runājās un kaitējās. Saimniece raudzīja saimei burkšķu viru un nevarēja ilgi kavēties pie sava bērna. Reizēm meitenei ap muti ievijās mīklains smaids, it kā jaužot lielo, smago nastu, kas viņai mūžā būs jānes.

II

GADUSIMTEŅA GARS

Tai pašā gadā uz rudens pusi Flandrijas ciemā piedzima mistisko nojautu un skaidra prāta dzejnieks Moriss Materlinks, kam bija kļūt par manas Mātes gadusimteņa spilgto izteicēju. Latvijā līdz ar manu Māti vienā dienā ieraudzīja pasaules gaismu klusais un maz pazīstamais stāstu rakstnieks Kārlis Zemlis - Pērsietis, kas savās zvēru pasaciņās ar vieglu smaidu vēroja notikumus dabā un cilvēkos. Tai pašā gadā vēlā rudenī uzsāka zemes gaitas vācu dzejnieks Gerhards Hauptmanis. Viņu auklēja Silēzijas audēju dzimta, un pār viņa šūpuli pūta dievaiņu mēneša tumšie skarbie vēji. Mana Māte nekā nezināja par šiem svešu mašu un tautu bērniem, un viņi savukārt nezināja nekā par manu vienkāršā zemnieku dzimtā dzimušo Māti, kas bija un palika tikai pašaizliedzīga darba sieva. Taču viņi auga un darbojās vienā laikā, un viens un tas pats gars bija viņos visos. Moku, grūtuma un bēdu redzēšana īstenības pasaulē, Dieva skatīšana, Dieva meklēšana, ticība noslēpumam dvēseles neizdibināmos ielokos.

Plašajā, neizpētītajā gara pasaulē, kas nava mazāka par vielas pasaules miljardiem gaismas gadu, bija ap manas Mātes dzimšanas laiku pavērušies vareni plūsmaini avoti, kas nemitīgām šaltīm sūtīja zemi bagātām un dažādām veltēm apdāvinātus garus — dedzīgus šaubītājus, nenovērsīgus ticētājus, meklētājus un atradējus, īstenības un sapņu dzejniekus, varenus radītājus un klusus cietējus, kas savas ciešanaas padarīja par visas pasaules pārdzīvojumiem. Tur zibēja vārdi, tur vizmoja un kvēloja krāsas, tur kā nāve balts un šalts vizēja marmors. Gara pasaule bija savilņota kā milzīgs mēļš okeans līdz savām visdziļākajām dzelmēm, kuŗām pāri ar spokainu mirdzumu vēlās noslēpumaini, cilvēcei neatminami viļņi un izmeta zemes krastos, dažādu tautu un valstību vidū arvien jaunus garus. Gara pasaulē bija nolemts radīt jaunu laikmetu, iesākt gadusimteni, kur tvaika, elektrības, dzelzs, radio un cieto staru attīstība saskārās un savienojās ar ļoti vārām ūdenselēm, tik smalkām un trauslām, kas saplok nc viena nelaipna vārda.

Manas Mātes dzimšanas laikā vielas atomi cilvēku ķermenī bija kļuvuši cieti, negrozāmi un mūžīgi. Taču viela pati bija kā baiļu un neniera pilna, jo tā nebija tāda, kādu cilvēki to iedomājās, tā bija nemitīgā kustībā un pārgrozībā. Cilvēki vēl nezināja šo vielas būtību, taču tā pati drīz pieteica savas pārvērtības, viļņojās kā noslēpumu jūra, cieta un nebeidzama, neizpētāma un tumša.

III

MĀTE BĒRNĪBA

Pagāja daži gadi. Māte jau bija paaugusies un tekāja pati kājām. Viņa redzēja, kā tēvocis Andrejs lakstoja ap brašo pilnkrūtaino Līzi. Tolaik viņš vēl bija jauns un glīts, patika visām meitām. Viņš izņēma pīpi no zobiem un sagrāba jauno meitu ap krūtīm. Viņa spiedza un izrāvās, bet kalps Pamats meta naidīgus skatus, jo viņš bija iecerējis Līzi par sievu. Mazā Anna vēl nesaprata šīs attiecības, iekāres, puišu un meitu dzirnīgo acu spulgu, viņa tikai kliedza, kad Līze brēca, un metās lielajai meitai palīgā, kad manīja tai pāri darām. Viņa ieķērās lielās meitas lindrakos un raudāja, kamēr apkaunējās kā uzbrucējs, tā vajātā.

Kaut gan vecais Kristapiņš nelaikītis bija akls, tomēr viņš varēja runāt un terkšķēt vienā gabalā, jokot un stāstīt dažādus smieklīgus gadījumus no savas jaunības un klaušu laikiem. Pat viņa spoku stāsti nobeidzās ar jokiem. Reiz viņš pastāstīja šādu gadījumu, kas noticis Āniņu pirtī.

Sievietes mazgājušās un pirts bijusi sutas pilna. Pēkšņi ienācis svešs virietis, mērcis klūdziņas siltē, kur bijis miksts upes ūdens. Sievietes pārbijušās, tomēr mutīgā Līze vaicājusi, no kurienes šis nākot un uz kurieni ejot.

„Es nāku no Priedes muižas un eju uz Siles muižu."

Sievietes nobālējušas, jo saprotušas, ka viņš nāk no vecajiem Kāžu kapiem aiz upes, kuŗos vairs nevienu jau tolaik neglabāja, un Siles muiža jau bija tā pati sile, kuŗā viņš mērca savas klūdziņas, solīdamies ar tām plikās meitas pērt. Šās jau drebēdamas gaidījušas krietnu vanckāšanu, bet te svešais vīrietis izgaisis garaiņos kā spoks, laikam izslīdējis pa durvīm. Kamēr savaldzinātie sastingušie klausītāji gaidīja, kas nu tālāk būs, Kristapiņa nelaikītis smīnēja sevī un beidzot piebilda:

„Tas tēviņš jau bija lielais joku pēteris Kalna Kāzis."

Līze sašutusi piecēlās, noklaudzināja kocinīcas un teica:

„Ko nu mels melsdams? Es tāda tēviņa pirtī neesmu redzējusi."

Citreiz Līze izjokoja Kristapiņu. Pēkšņi viņa sāka raudāt, šlakstināja vanniņā ūdeni un gugoja:

„Annīte mirusi! Annīte mirusi!"

Kristapiņš mazo Anniņu ļoti mīlēja, it kā nojaudzdams, ka viņa vārdam, tēlam un ieskatam būs dzīvot tikai Mātes atmiņā vēl septiņdesmit gadus pēc viņa nāves un galīgi izgaist no ļaužu piemiņas tikai ar Mātes miršanu. Viņš ļoti uztraucās, arī sāka raudāt, gausties un sūroties.

„Ai manu meitiņ, ai manu bērniņ! Kur tev zārciņš, kur mirstamais paladziņš?"

„Iztais tu viņai zārciņu!" uzsauca Līze.

„Kur nu, meit, man jau bērnībā zosāns izknāba acis un par nabagu, par kropli pataisīja. Nikns, liels putns bija. Es, tāds vervelis, kā, ekušē, Gulbīša Ondrs, līdu šim virsū, gribēdams šo paplucināt. Kā šis sāka sist spārniem, cirst ar knābi! Mani gar zemi pagāza, tikko dzīvu māte izrāva no zosāna nagiem. Bet actiņas bija beigtas, actiņas beigtas. Tā visu mūžu tumsā dzīvoju. Nu vēl Anniņa mirusi, manu aklo acu gaišums."

Līze šķelvināja vanniņā ūdeni un teicās mazgajam mironīti. Tad viņš, pagalam uztraucies, Mātes mātei Muldenieku Līzei ienākot, sacīja: „Nu re, kāda nelaime, meit."

„Kas par nelaimi, Kristapiņ?" šī attrauca.

„Nu re, Annīte mirusi!"

„Ko nu muldi, vecais!" šī saskaitās.

Tagad no abām nebēdnēm lielākā manījās aizšmaukt, bet mazākā nokaunējusies izlīda no aizguļtes un apķērās aklajam tēvocim apkārt, ko viņa mīlēja par visiem mājas laudīm visvairāk, jo viņš visvairāk ar viņu nodarbojās.

No spēļu biedriem viņai bija vistuvākais kalējs Gulbīša Ondrs, pāris gadus vecāks. Ondra tēvs dzīvoja kalvē olnīcas galā pie aploka. Arī pats Ondrs kļuva par kalēju un palika visu mūžu Mātei draugs. Te tiešām varēja runāt par mūža draudzību, kas, iesākusies bērnībā, neizdzisa dzīvē.

IV

CITI MĀTES LĪDZINIEKI

Vēl citi līdzinieki radās manai Mātei zemēs, kas uz dienvidiem un rietumiem gul. Tur karstasinīgais jūtekliskais Gabriele d'Annuncio auga italiešu zemē un savā dvēselē pina lielus nodomus. Viņš bija dedzīgs, uzpūtīgs, iedomu pilns. Viņa gara dāvanas kūsāja malām pāri. Viņš

DV ST. CATHARINES NODAĻA
rīko š. g. 20. februārī, plkst. 7.00 vakarā
Poļu Leģiona zālē Facer St. 34
(Facer un Elberta ielu krustojumā) ieeja no Elberta ielas,
GADSKĀRTĒJO MASKU BALLI-KARNEVĀLU
POPOKATEPETEL — izvirdums Meksikā
Trīs labākās maskas godalgos. Spēlēs Toronto igauņu deju kapella.
Ieejas maksa: biedriem, dāmām un maskās $1.00, kungiem $1.50
BUFETE ATSPIRDZINĀJUMI
DAŽĀDI PĀRSTEIGUMI
APMEKLĒT LAIPNI LŪDZ NODAĻAS VALDE

1. NIAGĀRAS MAZPULKS
rīko š. g. 20. februārī, plkst. 19.00
Kristīgo ungāru apvienības zālē Buchanan ielā
(Netālu no Ferry St.)
MAZPULKA SVĒTKUS
PROGRAMMĀ: DARBU SKATE. GODALGOŠANA. PRIEKŠNESUMI. DEJAS UN ROTAĻAS. TĒJAS GALDS
Ieejas maksa: pieaugušiem $0.75. Skolu jaunatnei brīva
(203) Apmeklēt lūdz mazpulka vadība

TORONTO LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
Lotus
802 BATHURST ST.
(Pie Bloor ielas stūra)
Tel. KE 3684 (arī dzīvokli)
ZIEDI UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM
PLAŠĀ IZVĒLĒ DAŽĀDAS PODU PUĶES
LATVIEŠU KERAMIKAS IZSTRĀDĀJUMI

GREGORY CHARLAP
B.A.M.Sc., M.C.L.
ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR
Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodas.
Birojā UN 6-8791 MONTREAL, P.Q. Mājās AT 1858
University Tower Bldg., 660 St. Catharine St. W., Room 604.

DĀMU FRIZIERSALONS MODEL
V. KRĒMANIS
109 Moberly Ave, Toronto, tel. GR 0464
(Danforth — Woodbine, 2. stāvā)

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont.
DABŪJAMA
Gen. V. ANDERSA
ARMIJA TRIMDĀ
V. SKULTĀNA tulkojums Cena ies. $2.80

AUTO VADĪŠANAS KURSI BALTIC

A. MASINGS
26 Woodside Ave, tel. MU 8365, zvanīt pēc plkst. 9 vak.

Automošīnu īpašnieki!
S & G RIEPAS
459 Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LA 2550
Pārdod Firestone, Dunlop un Goodrich augstākās kvalitātes riepas.
Mēs pārdodam Firestone un Goodyear sniega riepas.
Mēs vulkanizējam un atjaunojam jūsu vecās.
ZEMAS CENAS GARANTĒTS DARBS
Runājam zviedriski un krieviski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz pl. 8 vak., sestdienās līdz pl. 6 vakarā.

10% Atlaide pašreizējiem pasūtījumiem 10%
V. KUČĀNS
DĀMU UN KUNGU DRĒBNIEKS
73 Westminster Ave, Toronto, tel. OL 7172, pieņem no pl. 9—20

O.E.CARSON
LTD.
REALTOR
MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD
490 College St., Toronto Tel. PR 3313
LATVIEŠU AĢENTS
K. KAMPE
Viena no lielākām un aktīvākām firmām Toronto piedāvā nekustamus īpašumus visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām.
MĀJAS PĒRKOT — sagādā aizdevumus par zemiem proc. līdz 2 gadiem

ŽĀVĒTUS
ZUŠUS
Sākot ar 10 märc., izsūtu uz visām ASV un Kanadas vietām.
Lūdzu Jūsu pasūtinājumus
A. ROZE
10 Widmer St., Toronto

Pieņemu labošanā visāda veida
PULKSTEŅUS
Garantēts darbs
O. BARONIŅŠ
553 Concord Ave, Toronto
Tel. LA 6139

FRANK VASS, B.A.
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un Spadina ielu stūrī
Tel. birojā — KI 4989, dzīvoklī — MI 9352

NAMAMĀTES
Pieved mājās reizi nedēļā (sestdienās) no latviešu farmas svaigas olas, krējumu, biezpienu un putnus par tirgus cenām. Interesentus lūdz pieteikties šī laikraksta kantorī, tel. EM 8-0792 no pl. 5—6 vakarā vai arī rakstveidā. (171)

Pagatavoju un laboju
POLSTĒTAS MĒBELES
A. HANZENS
Zvanīt OX 9146, Toronto (204)

Meklēju savu vīru
TEODORU GERBERU,
dzimis 1906. g. 20. novembrī, dzīvojis Rīgā un Krāslavā. Pēdējās ziņas no Kurzemes 1945. g. februārī
Vilhelmīne Gerbere,
461 Oxford St., Sarnia, Ont.

Ziņas nodot šī laikraksta kantorī, 123 Huron St., Toronto, Ont. (209)

Foto Studija
-A. JĀNĪTIS-
181 CARLTON STR.
RA 4055
GARANTĒTS DARBS-MĒRENAS CENAS.

Veras Keišes
BALETA
SKOLA
TORONTO
Talr. RA 1276

SPORTS

ŽULPS UN KĀPOSTIŅA TORONTO LATVIEŠU MEISTARI GALDA TENISĀ

Toronto latviešu galda tenisa meistarsacīkstēs vīriešu klasē piedalījās 12 dalībnieki. Pēc sīvām cīņām bez zaudējumiem finālā kvalificējās Paukšēns, kam beigu sacensībā divas reizes nācās atzīt Žulpa pārākumu. Skaistākā turnīra spēle bija Žulpa — Eichvalda spēkošanās ceturtdaļfinālā. Eichvalds ierindojās trešā vietā.

Sieviešu grupā piedalījās četras dalībnieces. Uzvarēja Kāpostiņa, kas izšķirējā spēlē pieveica Admini ar 2:1. 3. v. Jaunzeme, 4. Žulpa.

*

Ļoti labu panākumu guva senioru līgā spēlējošā TLSK vienība. Tā ar 13:8 uzvarēja līgas priekšgalā esošo vācu Germania un parņēma punktu tabulas vadību. Vienībā spēlēja Jaunzems, Zaķis un Eichvalds.

Līgas individuāli labākās sekmes guvušo sarakstā otrā vietā ir Jaunzems.

LĀBI IZDEVUSIES SIMULTĀNSPĒLE

7. februārī pret vienu no Toronto latviešu labākiem šachistiem A. Līdaci spēlēja 11 mūsu šachistu. Cīņu rezultātā Līdacis uzvarēja deviņus, zaudēja pret H. Skrastiņu, bet neizšķirti nospēlēja ar Luteru.

ŠACHS LINKOLNĀ

Linkolnas pilsētas šacha meistarības turnīrā, ko izcina 3 grupās ar 30 dalībniekiem, pēc 5. kārtas ar 5 uzvarām priekšgalā atrodas A. Liepnieks, vienu punktu aiz viņa seko igaunis Sildmets un amerikānis Ops.

Otrās grupas priekšgalā izvirzījies Arvids Grava ar amer. māc. D. Vitt'u, stud. Ross un latviešu jaunatnes šacha zvaigzne 14 g. v. Andris Stakle.

Meistarības turnīrā noslēgums paredzams marta sākumā. A. L.

VOLEJBOLS

Sākušās spēles arī Toronto volejbola augstākā līgā. Tajā piedalās igauņu un latviešu YMCA's, igauņu Kalevs, čechu Sokolu un TLSK vienība. Savā pirmajā spēlē zaudējumu piedzīvoja TLSK sešnieks. To ar 15:6, 15:11 pieveica Sokoli. Čechi rādīja labu vienības kopdarbību un izcēlās ar asām, precīzām gremdēm, kamēr TLSK bija vēl stipri pavasarīgā sniegumā, kur vainojams treniņu trūkums. Vienībā spēlēja: Skujiņš, Ernstons, Freibergs, Brīmanis, Puķītis un Drengers.

Latviešu Y klubs smagās un skaistās spēlēs piedzīvoja zaudējumus no abām Toronto spēcīgākām vienībām — igauņu YMCA's un Sokoliem. Spēle pret igauņu YMCA'u beidzās ar 15:7, 13:15, 10:12,13:11 (laika terobežojums). Igauņu YMCA savukārt 15:5, 15:8 pārliecinoši pārspēja Sokolus.

Latviešu Y kluba vienībā spēlēja: Bergvalds, Stikuts Zamuels, Stirājs un Cinovskis.

*

Sieviešu līgas spēlēs TLSK I vienība nepārdomātā spēlē ar 6: 15, 11:15 zaudēja igauņu YWCA'i, bet vienlīdzīgā spēlē ar 4:15, 15: 12, 15:13 pārspēja igauņu Kalevu. Kaleva priekšā ar 12:14, 14:12, 11: 13 liecās YWCA. TLSK II sastāvā redzējām Zālmani, Lazdu, Kāpostiņu, Apeni, Kiršu un Ādmini.

MEITA J. LUBŅEVSKIM

TLSK sveic J. Lubņevski ar kundzi meitas Larisas piedzimšanas gadījumā.

PATEICĪBA

TLSK izszaka pateicību S. Tesvina kungam par klubam pagatavotiem piederumiem.

KANADA — ŠVEICE 6:5

Kanadu reprezentējošā ledushokeja vienība — Lindhurst Motors valstu sacīkstē Cīrichē mazpārliecinoši ar 6:5 pieveica Šveices izlasi. Pirmos vārtus guva šveicieši, bet kanadieši stāvokli izlīdzināja un panāca 3:1 vadību, taču spēles trešā posmā stāvoklis atkal bija 5:5. Kanāda izšķirošos vārtus guva spēles pašās beigās.

Šveice netiek uzskatīta par vienu no labākām Eiropas ledushokeja spēlēs, tāpēc pēdējā spēle atkal radījusi satraukumu Kanadas amatieŗu ledushokēja savienībā, kas paziņojusi, ka vienība saņems papildspēkus — centra uzbrucēju, aizsargu un vārtsargu.

Piektdien, 5. februārī Lindhurstī smagā spēlē ar 4:2 pieveica Bāzeli.

*

Somijas ledushokeja izlase Helsinkos ar 4:1 situsi Londonas Wembley Lions. Daļa šīs Londonas vienības spēlētāju bija Eiropas kanadiešu izlases sastāvā, kas Parīzē sita Lindhurstus ar 11:2 ...

PAR AGRU RAUDĀT

Pēc uzvaras pār Nomādiem DV basketbola vienība izvirzās 4. vietā. Līdz ar to rodas izdevība piedalīties finālspēlēs. Beidzamajā spēlē necerēti lielu saspēli rādīja Miezītis ar Litaunieku. Vienreizējs iemetiens bija līdz šim neveiksmīgam J. Jēkabsonam. Labas sekmes turpākās spēlēs.

MEKLĒJU divistabu dzīvokli St. Clair rajonā. Piedāvājumus nodot pa tel. EM 8-0792. (208)

IZĪRĒJAMS četru istabu dzīvoklis, atsevišķa virtuve un vannas istaba. Atsevišķa ieeja. $100 mēnesī. 4 Sylvan Ave, Toronto, tel. LL7166. (206)

IZĪRĒJAMS nemēbelēts trīs istabu dzīvoklis un viena mēbelēta istaba satiksmes rajonā. Zvanīt MI 6402, Toronto. (211)

IZĪRĒJAMS nemēbelēts divistabu dzīvoklis 2. stāvā, pilsētas austrumos, ar vai bez garāžas. Vienmēr silts un auksts ūdens. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā. Tel. — GE 3920, Toronto. (210)

IZĪRĒJAMA istaba. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā, EM 4-2543, Toronto.

IZĪRĒJAMA atsevišķa mēbelēta istaba Broadview — Gerrard rajonā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā. GL 0613, Toronto. (207)

IZĪRĒJAMA mēbelēta vai nemēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām labā satiksmes rajonā. Zvanīt MI 1974, Toronto. (212)

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
izdara pakalpojumus katrā laikā
ZVANIT OL 1403, Toronto

Dr. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel. OL 1681
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
No plkst. 5—7 vakarā. Tel. kabinetā RA 7203, mājās KE 5628

Dr. SILVIJA UŽĀNS
BĒRNU, IEKŠĶIGĀS, ĀDAS SLIMĪBAS
(Slimniekus pagaidām apmeklē mājās)
Tel. GL 2892, Toronto

Dr. GUNDARS DRILLIS
M.D. — L.M.C.C.
780 Main St., East, HAMILTONĀ
DZEMDĪBU PALĪDZIBA
pieņem no 2—4 un 7—8 un pēc vienošanās, tel. 9-6634

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
SPECIĀLISTS IEKŠĶIGĀS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal
Runā vāciski un krieviski Pieņem no 2—9 vakarā

Tel. 59-1929 Vinipegā
Dr. Th. TYZEK, M.D., L.M.C.C.,
ĀRSTS UN CHIRURGS
ar ilggadīgu izglītību un praksi Leipcigas, Berlines, Hamburgas un Ķiles universitāšu klīnikās, kā arī ar 4 gadīgu vispārēju pieredzi vairākās Kanadas slimnīcās,
IR UZSĀCIS PRIVĀTPRAKSI
ar kabinetu un dzīvokli 1319 Main ielā, Vinipegā.
Runā vācu, angļu, franču, krievu, u. c. valodas

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(LIETUVIETIS)
Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt MI 2003 pēc norunas 9—5 pp. katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 WELLINGTON W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451
Vēcākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze imigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

ELZA PĒRKONE runājama ik dienas
AMARYLLIS COSMETOLOGICAL INSTITUTE
61 Charles St., West., Toronto, tel. RA 9011
Sejas, galvas ādas, matu kopšana. Kalna saule, diatermija, galvanizācija. Ilgviļņi, matu krāsošana. Amaryllis preparāti.

Iecelošanas, izcelošanas, vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanas, legālizācijas un citas lietas administrātīvās iestādēs kārto
ALEKSANDRS KANBERGS
596 Sherbourne St., Toronto, (pie Bloor St.), tel. RA 7149

MONTREĀLĀ
FOTO STUDIJA
OSKARS ASMENIS
1248 Mackay St., Apt. 1
Montreal, P. Q. Pilsētas centrā
Tel. WE 5543.

HEINTZMAN un CO KLAVIERU TIRSKAŅOTĀJS
J. MEDNIS
Tel. GE 3109, GL 1326, Toronto.
(Latvijas Konservātorijas absolv.)
piedāvā savus pakalpojumus kā klavieru tirskaņotājs, remontētājs un eksperts.
Pērkot klavieres no augšminētās firmas 15 proc. atlaide
Lietotas klavieres pēc izvēles.

KLAVIERU BŪVĒTĀJS
A. KĻAVIŅŠ
skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieŗu pircējiem
TORONTO, 90 LONDON ST,
Tel. KE 8609
Pastāvīgi krājumā lietotas klavieres (440)

IZDARU VISĀDUS MĀJAS REMONTUS
Laboju virtuves skapīšus, kāpnes, logus, durvis — pēdējās taisu arī jaunas, kā arī pulēju un laboju mēbeles.
Zvanīt pēc pl. 6 vak.
tel. OL 1643, Walteram

TULKOJUMU BIROJS
Kārļa Lazdiņa, B.Sc. (Com.)
Korespondence adresējama: Chas Lasdin, Room 12, 1501 St. Catherine St., West, Montreal, P.Q., Tel. Wi 6805

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N. Y.

14. februārī, pl. 9,30 Sv. Toma baznīcā Bronksā. Māc. A. Ozols.

14.febr., pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā. Māc. R. Zariņš.

21. februārī, pl. 3 p.p. Betlēmes baznīcā Brukliņā. Māc. A. Ozols. Tai pašā dienā skautu un gaidu sarīkojums.

28. februārī, pl. 3 p.p. Betlēmes baznīcā Brukliņā. Māc. R. Zariņš.

28. februārī, pl. 6 vak. Sv. Toma baznīcā Bronksā. Māc. R. Zariņš.

Nujorkā, svētdien, 7. martā, pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā Kalpaka piemiņas dievkalpojums. Māc. R. Zariņš (iespējams, ka būs paplašināta programma).

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archib. pārstāvis A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont tel. 7-0136) **Bramptonā**, 21. febr., plkst. 1 pp. dievkalp. Anglikāņu baznīcā.

Prāv. A. Mitulis, 331 Argyle St., Port Arthur, Ont.

Svētdien, 14. februārī, pl. 3.00 pp. dievkalpojums.

Svētdien, 28. februārī, pl. 3.00 pp pulkv. Kalpaka piemiņas dievkalpojums. Pēc dievkalp. laicīgs piemiņas akts.

Māc. V. Sēfers (359 Piccadilly Str., London, Ont.).

Londonā, 14. febr., plkst. 4 pp. dievkalp. Trīsvienības baznīcā.

Vellandē, 21. febr., plkst. 1 p.p. dievkalp. Ungāru baznīcā.

St. Katarīnā, 21. febr., plkst. 3 pp. dievkalp. Kristus baznīcā.

Iesvētes mācība jauniešiem 20. febr., plkst. 6 vak., 85 Mine ielā.

Sarnijā, 27. febr., plkst. 6 vak. dievkalpojums.

Londonā, 28. febr., plkst. 4 pp. dievkalp. Trīsvienības baznīcā.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltonā, sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave, S), svētdien, 14. februārī, plkst. 5.30 vakarā dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto, tel.: OL 8171.

14. februārī, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Māc. A. Lūsis. Svētdienas skola.

21. februārī, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā. Māc. A. Briedis. Svētdienas skola bērniem. Tūlīt pēc dievkalpojuma E. Znotiņas deklamāciju vakars baznīcas apakšējā zālē.

28. februārī, plkst. 4 p.p. Dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Svētdienas skola bērniem.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873), Toronto sv. Andreja bīcā (Carlton un Jarvis ielu st. PR. 1563).

Svētdien, 14. febr., plkst. 11 dievkalpojums.

Svētdien, 21. febr., plkst. 3 p.p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma dāmu komitejas rīkotais tradicionālais draudzes vakars — bazārs. Piedalīšanās pret labprātīgiem ziedojumiem. Darba nespējīgiem un bērniem piedalīšanās brīva.

Sestdien, 27. februārī, plkst. 8 vak. draudzes koŗa koncerts ar komp. T. Ķeniņa godalgotās kantātes Kurzemes kareivim pirmuzvedumu.

Svētdien, 28. febr., pl. 11, dievkalpojums.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tālr. DE 8394.

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā — Outremont un Blair Ave stūrī — dievkalpojumi: 14. un 28. febr., plkst. 1 p.p.

Bērnu dievkalpojumi: 14. un 28. februārī plkst. 12,30 p.p. baznīcā.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 14. februārī, plkst. 14. Sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.), dievkalpojums, pēc tam Draudzes vakars ar referātu un tēju.

Kirklandleikā svētdien, 21. februārī, plkst. 8,45 lut. baznīcā dievkalpojums.

Virdžinijtaunā svētdien, 21. februārī, plkst. 14, anglikāņu baznīcā dievkalpojums.

Norsbejā svētdien, 28. februārī, plkst. 17, lut. baznīcā dievkalpojums.

Māc. E. Bērziņš, 5833 - 45 Ave., Red Deer, Alberta. Tel. 2918, 248 Selkirk Ave, Winnipeg, Manitoba.

Kalgarijā, 14. februārī, plkst. 3 p.p. dievkalpojums Mt. Calgary baznīcā, 3 Str. un 4 Ave W. stūrī.

Red Dīrā 21. februārī, plkst. 8 vakarā dievkalpojums Mt. Calvary baznīcā, 55 Str. un 45 Ave. stūrī.

Svētdienas skola Red Dīrā katru svētdienu plkst. 10,30.

Vinipegā 28. februārī, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Immanuela baznīcā, Mc. Kenzie un College Ave. stūrī.

Svētdienas skola stundu pirms dievkalpojuma baznīcas zālē.

Pēc dievkalpojuma draudzes loceklēm sanāksme.

Māc. E. Lange, Billings Bridge, P. O. Box 66, Ottava, Ont.

Māc. K. Avotiņš (1174 West 13 Ave, Vancouver B.C.) **Vankuverā**, Redeemer bazn., 8. Ave un Prince Edward ielas krustojumā.

Vankuveras latviešu draudzei dievkalpojums 14. un 28. februārī, plkst. 3 p.p. Redeemer baznīcā, 8. avenijas un Prince Edward ielas krustojumā.

Māc. E .Caune ,10166 - 107 Str., Edmonton, Alta, Tel.: 41890.

Lezbridžē dievkalpojums Kristus **Trīsvienības** baznīcā svētdien, 14. februārī ,plkst. 4 p.p..

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man.

Dievkalpojumi notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrooke ielu krustojumā.

*

Vinipegas latv. ev.-lut. draudzes nākošie dievkalpojumi:

Svētdien, 21. febr., plkst. 14.
Svētdien, 7. martā, pl. 14.00.
Svētdien, 21. martā, plkst. 14.

*

Latvijas ev.-lut. baznīcas **Vinipegā Mārtiņa draudzes** nākošie dievkalpojumi notiks:

Svētdien, 28. febr., plkst. 15.
Svētdien, 28. martā, plkst. 15.

Sv. Imanuela baznīcā, College un McKenzie ielu stūrī.

Māc. A. Voitkus, Hamiltonā.

Pāvila ev.-lut. draudzē.

KATOĻU DIEVKALPOJUMS

Toronto notiks 14. februārī, pl. 11,30 Newman's kluba baznīcā, 89 St. George St.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 HURON ST., TORONTO, ONT., CANADA
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ .....
līdz ..... un ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
.....
Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn.; $4.50 par 3 mēn.; $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par 1 gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāčī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A. Tel. NI 8-9369

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

Birojā tel. PR 5761 — 1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās LA 6569

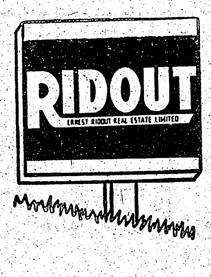

E. BĀLIŅŠ

Tel. 94121 — 913 Main St., E., Hamilton

MĀJAS, VEIKALI, UZŅĒMUMI, FARMAS,

APBŪVES GABALI PĀRDOŠANĀ TORONTO, HAMILTONA UN ĀRPUSĒ. AIZDEVUMI IEMAKSĀM, OBLIGĀCIJĀM U.C. OBLIGĀCIJU ATJAUNOŠANA. JAUNU OBLIGĀCIJU PIRKŠANA UN PĀRDOŠANA

RIDOUT

REAL ESTATE, LTD., REALTORS

Lielākais nekustamo īpašumu birojs Toronto un visā Kanadā.

Katra māja fotografēta. — Ērta māju apskate un informācija bez laika zaudējumiem. — Izmantojiet Ridout foto reģistrāciju

Birojs atvērts ik dienas līdz plkst. 10 vakarā

VISU NEDĒĻU

Sekojiet ik dienas RIDOUTA sludinājumiem vietējos laikrakstos un pēc tuvākas informācijas par sludinājumos minētām mājām zvaniet jūsu latviešu pārstāvim

Cross Road Country LATVIA

Cena broš. $9.80, ies. $12.50

LATVJU GRĀMATA

P.O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

GENERAL INSURANCE AGENCY

Automobiļu — mājas pret uguni — slimības un nelaimes gadījumu — zādzību — mēbeļu, kažoku apdrošināšana u. c.

227 Lauder Ave, Toronto. Tel. LA 6569

AUSTRAS ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792 (pie Grace)

Latvijas amata meistara J. KREIĻA

FOTO DARBNĪCA

izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni

PIENEM REMONTĀ FOTO APARĀTUS

FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ

445 PAPE Ave, TORONTO

Tel. HA 3800

LIELĀ IZVĒLĒ 1954. GADA

METEOR, MERCURY un LINCOLN

vieglo un vairāk kā 125 jaunu modeļu — katram darbam piemērotu — MERCURY smago automašīnu. Tāpat vairāk kā 100 visu firmu lietotu mašīnu izvēle

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED

1543 BLOOR ST. WEST, TORONTO

Pārstāvis P. BERNĀTS

Tel.: darbā OL 7531, mājā LL 1470

Radio un televīzijas techniķis A. EGLĪTIS

Labo visāda veida radio un televizijas aparātus. Pārbūvē Eiropas aparātus. Garantēts darbs.

62 LANGLEY Ave Toronto. Tel. RI 6477

FEDERAL

Tailors, Cleaners, Launderers

728 ST. CLAIR AVE, TORONTO

● PAGATAVOJAM DĀMU UN KUNGU APĢĒRBUS ● PIEŅEM TĪRĪŠANĀ UN LABOŠANĀ ● VELAS MAZGĀTAVA

ME 7545 ZVANĪT ME 7545

Iris PUĶU SALONS

586 BLOOR ST. W. TORONTO. Tel. ME 5665

Gaumīgi ziedu sakārtojumi līgavām un citiem gadījumiem

Orchidejas, gardēnijas, rozes utt.

Palmas, ziedoši stādi par pazeminātām cenām no pašu siltumnīcām

GRĀMATU APGĀDĀ ASTRA

nupat iznākusi J. KLĪDZĒJA jaunāko stāstu grāmata

VIŅAS UN VIŅI

Māksl. EDUARDA DZEŅA vāka zīmējums

Grāmata, kas aptver izcilo stāstu Džūna, Jaunā viela u. c. astoņus stāstus, ar savu spilgto tagadnes ainavu, dziļo psiholoģiju un raitu mākslinieciski tēlojumu ir jauns sasniegums autora literārā darbā.

Cena Kanadā un ASV ies. $3.35, broš. $2.65

Iznākusi Z. MAURIŅAS eseju grāmata

PILSĒTAS UN CILVĒKI

Māksl. A. NULĪŠA vāka zīmējums

Z. Mauriņas nesenais triumfa brauciens pa Eiropu un piezīmes par Rietumu tagadējo gara dzīvi ir laipa uz grāmatu Pilsētas un cilvēki.

Cena Kanadā un ASV ies. $3.45, broš. $2.75

Abi ASTRAS izdevumi ar MO vai čeku Kanadas dolaros

pasūt. pie apgāda vad. ANNAS TICHOVSKAS

129 Indian Rd. Toronto, Ont., Canada. Tel. LL 8682

Bruno Purins

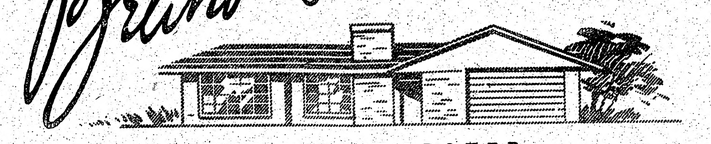

REAL ESTATE BROKER

ACTIVE MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

PĒRKOT: PIEDĀVAJAM PLAŠĀ IZVĒLĒ MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.

PĀRDODOT: 20 LABĀKIE AĢENTI JŪSU RICĪBĀ

AIZDEVUMU SAGĀDE: LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ

FARMAS: ORANGEVILLE, SHELLBOURNE UN DUNDALKAS APKĀRTNĒ

Speciāls pārstāvis VALTERS GOBA Tel. 94J13 Dundalk

GALVENAIS BIROJS

OL 7561

1318 Bloor W. Toronto

AUSTRUMU BIROJS

GL 7516

179 Danforth Ave. Toronto

BIROJI ATVĒRTI NO PL. 10—10 VAKARĀ

$4.000 iemaksa, atsevišķa 9 istabu dubultķieģeļu māja Pape — Danforth rajonā. 2 virtuves, eļļas apkure garāža, privāts iebraucamais ceļš. Zvanīt E. PUĶĪTIM, OL 7561.

PĀRBAUDIET MŪSU PĀRDODAMO NAMU SARAKSTU

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķigās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708 TORONTO (552

Dr. D. SAMU

Pieņem slimniekus 316 St. CLAIR Ave, W. pie Spadina Rd.

Diplomēts iekšķigās un ādas slimībās

Tel. MI 8669

Dr. S. V. FEINMAN

Vīnes universitātes ārsts-chirurgs

Tel. LL 5739.

Pieņem 1.30 — 3 pp. un 6—8 vak.

251 CRAWFORD St.

(Dundas stūrī) Toronto.

Runā vāciski up krieviski

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 DUNDAS St., W.

Spadīna stūrī.

Zvanīt EM 3-9038, Toronto (168)

Dr. JĀNIS REKAI

chirurgs un dzemdību palīdzība

Dr. PAULS REKAI

iekšķigās slimībās un Rentgena uzņēmumi

219 St. Clair Ave, W. Toronto, Ont.

Iepr. telef. pieteikšanās

Tel. MI 2395

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimības

260 St. Clair Ave, W. Toronto

Runas stundas no 2—7 pp vai uz iepriekšēju norunu pa tel.

RA 0556 vai LL 5228.

Dr. MICHAEL BALKANI

spec. sieviešu slimībās un dzemd. palīdzībā.

202 St. CLAIR AVE pie Avenue Rd. Toronto, pieņem slimniekus.

Tel. RA 9632 un HU 8-7841

DAVID R. JOSEPHSON

R.O.L.B.E.O.

OPTOMETRISTS

336A BLOOR ST. W., TORONTO (pie Spadina Rd) birojā MI 9494

Acu pārbaude Recepte

Dr. med. K. ŽYMANTIENE

Ārste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (ieeja no 613 Brock Ave). Pieņem katru dienu no 1—4 un 5—8 un pēc vienošanās. OL 6851

Runā latviski un vāciski

DEJU STUNDAS N. ŠVĀNEBACHS

1 First Ave, Toronto, Ont.

HA 6978 RI 5697

— TANGO — FOKSTROTS — VALSIS — LĒNAIS VALSIS — RUMBA — JITTERBOOG —

PRIVĀTSTUNDAS

Pieteikšanās katrā laikā

GERALD H. MARSDEN

Advokāts un notārs

6 Adelaide St. E. Room 809

EM 8-5284

runā vāciski un krieviski

Mr. A. KERSON, ģenerāļu jurists, mājās MA 0141, Toronto (697)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba St. Clair — Inglewood rajonā, vieniniecēm. Zvanīt pēc plkst. 8 vakarā HU 9-6574, Toronto. (192)

JANVĀRA MĒNESIS PARĪZĒ

Jaunā gada sagaidīšana Parīzē pagāja jautri. Par spīti dzīves dārdzībai, parīzieši pulcējās restorānos un naktslokālos, kur cenas bija no 2—15.000 fr. personai par tradicionālo Jaungada maltīti.

Līdzšinējais valsts prezidents Vincents Oriols pieņēma diplomātisko korpusu un novēlēja tagadējam prezidentam Renē Kotī (viņam nav nekādu attieksmju ar pazīstamo „Coty" parfīma firmu) sekmes viņa septiņgadējā amata posmā.

Parīzieši un visi franči bija ļoti iemīlējuši V. Ortolu un it sevišķi viņa kundzi.

Renē Kotī kundzei nebūs viegli pārņemt šo līdz šim ideāli veikto lomu. Viņai kā palīgs ir viņas mazmeita un privātsekretāre Žanīna Eglofa. Turpmāk prezidenta kundze tērpsies slavenā Diora vienreizējos modeļos, kuŗi tiek īpaši viņai radīti. Pūlim patika, ka jaunievēlētais prezidents tūlīt pēc ievēlēšanas sirsnīgi apskāva savu dzīvesbiedri uz Versaļas prefektūras nama balkona, tāpat arī, kad 16. janvārī Parīzes pilsētas namā atskanēja pirmoreiz, „Republikas prezidenta kungs", Kotī kundzei saskrēja asaras acīs. Tad prezidents pretēji protokolam viņu noskūpstīja tik aizgrābti, ka visi klātesošie aplaudēja. Kotī kundze ir desmit mazbērnu vecmāmiņa, un Kotī drīz svinēs Zelta kāzas.

Teātri ir pa daļai pustukši, kaut gan francūži ir lieli teātŗa cienītāji, arī cenas samērā ar dzīves „standartu" nav tik augstas. Teātŗu ir par daudz — 66 (vairāk nekā Londonā vai Ņujorkā). 23 no tiem vada sievietes. Jaunākā, t. i., pēdējā no teātŗa direktrisēm ir Žilberte Refulēē, viņa ilgus gadus bija pazīstamā drāmaturga Anrī Bernšteina līdzdarbiniece, un kopš autora nesenās nāves, vada tagad eleganto teātri „Ambassadeurs". No populārākajām direktrisēm jāmin, — Simonne Volterre „Marigny" teātri ar Madelēnas Reno - Žan Lui Barro trupu, Ivonne Prentani „Mišodijērā", Margarita Žamua „Monparnasa" teātros.

Kas attiecas uz modes pasauli, tad ar interesi gaidīja Gabrielles Šaneles (neoficiāl „Koko") slavenā modes nama Kambona ielā atklāšanu. Tas bija kopš kara slēgts. 5. n-rs Šanelei nes laimi, viņa ir dzimusi piektajā datumā, un visi zina, kāda piekrišana ir viņas parfīmam — 5 —. Ap 1920. gadu, Šanele populārizēja žerseju un citus audumus, īsi grieztus matus. Tagad viņa atkal vēlas ievest savu pazīstamo „Šanel" stilu, kas būtu visām sievietēm pieejams. Viņa pati zīmē savus modeļus un stundām ilgi vēro un piemēro uzvalkus, kuŗus manekeni uzmēģina. Dominēs baltā, melnā un sarkanā krāsa.

Bet nav jādomā, ka parīziešiem nebūtu citu bēdu kā apmeklēt izrādes un kollekcijas. Valda neparasts aukstums un dzīvokļu krize. Ja daži līksmi slēpē Buloņas mežā, daudzi salst no dēļiem celtās būdās, vai pārnakšņo zem Sēnas tiltiem. Kopš dažām nedēļām vairāki ir miruši no aukstuma un izsalkuma, starp tiem bērni. Šie nožēlojamie apstākļi rada lielu sašutumu, sāk organizēt palīdzību un vienā dienā savāca 4.000 vilnas segu, bet tas ir vēl ļoti maz. Si cilvēcīgo solidaritāti uzsāka abats Pjērs, kas jau vairākus gadus ceļ pajumtes bezdarbniekiem un trūcīgiem un vāc līdzekļus un noderīgus priekšmetus tiem, kam nekas nepieder. Tagad viņš noorganizējis brīvprātīgos, kas ik dienas apmeklē nelaimīgos — parīziešu sirds nav vien aldzīga, ja viņiem atgādina citu nelaimi.

A. O.

Sludinājums

POPOKATEPETEL — izvirdums Meksikā

Laužu drūzma un skolnieku kņada pilda galveno St. Katerines ielu, jo saulītei labpaticis izvilināt visu šo drūzmu uz ielas. Lielajā laužu drūzmā dzirdu latviešu valodu: sarunājas divi iesirmojuši jaunekļi par kādu vulkāna izvirdumu Meksikā. Izrādās, tas notikšot 20. febr. tepat St. Katerinēs, kur vietējā DV nodaļa gribot sapulcināt visus apkārtējos latviešus, lai Popokatepetel izvirduma laikā tie būtu vienkopus kā priekos, tā bēdās. Būšot arī meksikāņu skaistākās meitenes, kuŗas ieradīšoties līdz ar izvirduma sākumu, lai vēl pēdējos mirkļus padarītu skaistus un neaizmirstamus. Kā jau pēc visām lielām katastrofām, būšot arī laupītāju banda, kāpēc ieteicams ņemt naudu līdzi, lai to uz vietas varētu notērēt. Dzirdu, kad šie abi jaunekļi ardievojas, viņi apsola viens otram būt tur un ņemt līdzi pārējos radus un draugus. Tikai jānopērkot vēl dažas veltes tālā ceļa braucējām, bet tās jau dabūšot tepat, J. Gauša juvelieŗu veikalā.

B.

Apkārt zemes lodei

● Par vecmāmiņu 29 gadu vecumā kļuvusi kāda jauna māte ASV. Viņas meitai ir tikai 14 gadu, bet tā jau ir māte dēlam Larijam, kuŗš tagad jau 2 mēnešus vecs. Vecmāmiņa precējusies jau 14 gadu vecumā, bet viņas meita jau 13 gadu vecumā. Cik vecmāmiņai būs gadu, kad mazdēlam Larijam būs mazbērni?

● Pazīstamā filmu aktrise Merline Monro, kuŗu pagājušā vasarā pie filmas River of no return uzņemšanas no slīkšanas izglāba latvietis I. Kleinops, kas strādāja tur kā dzīvības glābējs, dosies šo mēnesi uz Koreju. Lai nesagrautu karavīru morāli, tad aktrise paziņojusi, ka neuzstāsies peldu kostīmā, bet būs labi apģērbta. Aktrise apciemos arī Japānu.

● Perry River tuvumā, ap 1.100 jūdzes ziemeļaustrumos no Edmontonas, kādai eskimosu ciltij draud bada nāve, ja vien laikā nepiesteigsies palīdzība. Eskimosi nonākuši drausmīgā barības vielu trūkumā, jo brieži mainījuši savas tekas uz citu pusi un arī zveja bijusi ļoti vāja. Rudenī eskimosi iemainījuši 450 lapsādas pret balto vīru pārtikas vielām un suņu barību, bet tā ātri izsīkusi, izpaliekot parastajai briežu un zivju barībai.

Suņi, bez kuŗiem dzīve polārā apgabalā nav iedomājama, aiz bada un aukstuma draud nosprāgt, kāpēc eskimosi baro tos, atraujot katru iespējamo kripatiņu sev.

Ievērojot draudošo stāvokli, nozīmētas speciālas lidmašīnas, kas mēģinās nomest nepieciešamo pārtiku.

● Brīnumbērna — peldētājas Katijas tēvu Ruseli Tongaju tiesa atzinusi par vainīgu mazās meitiņas pārmocīšanā, izsaucot nāvi, un viņš sodīts ar 10 g. spaidu darbos. Mazā Katija, tēva spiesta, lēca no 33 pēdu augstiem tramplīniem un bija sasniegusi lielu meistarību peldēšanā. Viņa bija maza slavenība un tika filmēta kopā ar Esteri Viljamsu, kā arī taisījās pārpeldēt Lamanšas kanālu. Šo nodomu tomēr aizkavēja franču un angļu iestādes, kuŗas nedeva vajadzīgo atļauju.

Tiesa atzina tēvu par vainīgu meitiņas nāvē, pamatojoties uz ārsta atzinumu, ka viss mazās meitenītes ķermenītis bijis noklāts ziluma un brūcēm, kuŗas bija iegūtas, lecot no lieliem augstumiem ūdenī. Liecinieki arī apliecināja, ka meitiņa asarām acīs lūgusies tēvu, nespiest viņu lekt no lieliem augstumiem, bet pēdējais paļāvis nepielūdzams. Piezīmējams, ka jau 18 mēnešu vecumā nomira Tongaju pirmais bērns no galvas smadzeņu satricinājuma. Toreiz nebija pietiekamu iemeslu apsūdzības ievadīšanai pret vecākiem, un lietu izbeidza.

Kāpēc baidīties bezdarba, ja

WILLIAM BOLLAND

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

1130 College St., Toronto, LL 3744

JUMS PIEDĀVĀ BAGĀTĪGĀ IZVĒLĒ:

VEIKALUS, AUTO REMONTU DARBNĪCAS, FABRIKAS un DZĪVOJAMĀS MĀJAS

kur ikviens ar savu ietaupījumu var sev un savai ģimenei nodrošināt darbu un maizi.

Auto transporta uzņēmums Ziemeļontario

4 pasažieŗu autobusi (viens ar P. V. lic.). Uztur pastāvīgu satiksmi pēc noslēgtiem līgumiem. Gada apgrozījums $32.000. Cena $15.000

Benzīna tanks, autoremontu darbnīca, ēdienu veikals 5 istabu dzīvojamā māja

Cena $7.900, iemaksa $3.150, 86 jūdzes no Toronto

Pārtikas preču veikals

un 6 istabu dzīvoklis Bloor-Dufferin, Toronto

Dzīvojamā māja,

Davenport — Ossington, 6 istabas, cietkoka grīdas, 2 virtuves. Iemaksa $3.000

St. Clair — Atlas

5 ist. ķieģeļu māja. Cena $11.500

Dundas — Dovercourt

8 istabu mūra māja, ūdens-ejļas apkure dubultgarāža. Cena 18.000 dol. Iemaksa $5.000. Izdevīgi nomaksas noteikumi uz vienu atklātu obligāciju

Pēc tuvākas informācijas

zvanīt LL 3744 dienā un pēc pl. 6 vak., bet no 4—6. un svētdienās LL 7606

prasot

Mr. V. MUKTS

Iegaumējiet, ka mums ir bagātīgā izvēlē dzīvojamās mājas visos pilsētas rajonos par katra kabatai piemērotām cenām

TUVĀKĀ NĀKOTNĒ

242 COLLEGE ST.

ZILĀ MASKA

SĀKOT AR 8. FEBRUĀRI

MARIKA·REKK KRĀSU FILMA VĀCU VALODĀ

IKDIENAS PLKST. 6.30 UN 8.30, SESTDIENĀS NO PLKST. 2.00 NEPARTRAUKTI